

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
OCTOBER 27

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
AT LARGO, FL
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

«LAIKS» IS PUBLISHED SINCE 1949 // «LAIKS» IZNĀK NO 1949. GADA
Published 48 times per year except the first week in January, the first week of May, the last week in June, the last week in December
Published weekly by: Latvian Newspaper «Laiks», Inc., 114 4th Ave NW, Largo, FL 33770
POSTMASTER: Send address change to: «Laiks», 50 Sternberger Ave Unit 5, Long Branch, NJ 07740
E-mail: LaiksDSR@aol.com

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXIX Nr. 40 (5881)

2018. gada 27. oktobris – 2. novembris

LATVIEŠU MŪZIKĀLĀS VELTES SIMTGADEI

Latvija 100
ES ESMU LATVIJA

Latvijas Radio koŗa turneja ASV un Kanadā

Latvijas Radio koris vairākās programmās atskaņos Latvijas un Ziemeļvalstu koŗa mūziku. Skanēs mūsdienu latviešu mūzikas spoŗākie skaņdarbi, redzamāko komponistu mūzika. LRK parādis savas vokālās kvalitātes

un iespējas, kas ietekmējuŗas un veicinājuŗas ņo kompozīciju tapŗanu, kuŗās izpauŗas koŗa savdabība, tam raksturīgā skaņējuma krāsa un tembris, traktējot pasaules koŗmūzikas ņedevrus. Latvijas Radio koris talantīgi sa-

vieno seno ar laikmetīgo, latvisko ar pasaulīgo.

Koncerti notiks:

13. novembris "White Light Festival", Church of St. Mary the Virgin, New York, NY

15. novembris Duke University

Chapel, Durham, NC

16. novembris Coolidge Auditorium, Library of Congress, Thomas Jefferson Building, Washington, DC

17. novembris festivāls "Sound Streams", Metropolitan United Church, Toronto, ON

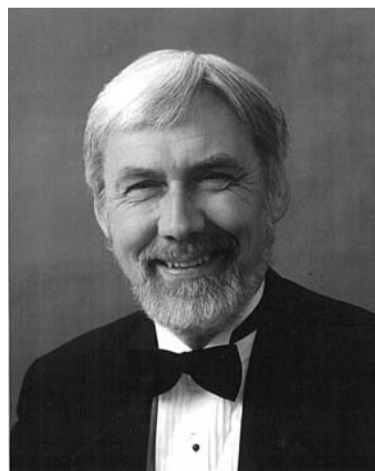
Imanta Ramiņa bērnu operas "Lakstīgala" pirmatskaņojums Latvijā

9. decembrī plkst. 16 Lielajā ģildē, Rīgā notiks Kanadā mītoŗā latvieŗu komponista Imanta Ramiņa bērnu operas "Lakstīgala" pirmatskaņojums. Galveno lomu atveidos Rīgas Doma meiteņu koris TIARA un divas balerīnas. Māras ņimeles reŗijā tiks iedzīvināta pasaulslavenā dāņu rakstnieka Hansa Kristiana Andersena tāda paŗa nosaukuma pasaka, kas vēŗti par ņīnas ņeizaru.

"ŗai pasakai ir pāŗsteidzoŗa līdzība ar laiku, kuŗā dzīvojam," saka Imants Ramiņŗ. "Varbūt skaņēs melodramatiski, bet mēs esam tik ļoti ieinteresēti virtuāļajā pasaulē, ka esam uz robeŗas ar atŗveŗināŗanos no reālās, dabiskās dzīves. Būdams neāŗstējams ludīts (vecās pasaules piekritējs), es izjūtu milzīgu gandarījumu, kad pasakas krīzes brīdī visam mākslīgajam pienāķ beigas un ņeizaru dzīvē atķal atgrieŗ īŗā lakstīgala."

Opera sarakstīta 2003. gadā pēķ trīs amerikāņu koŗu pasūtījuma. "Lakstīgalas" pirmizrādes

notika 2005. gadā Vaŗingtonā, ņikāgā un Portlandē, ASV. Pēķ spoŗiēm panāķumiem un cildinoŗām recenzijām, kuŗās Imants Ramiņŗ salīdzināts ar izcilu bērnu

Imants Ramiņŗ

operu komponistu Bendŗaminu Britenu, autoram radās iecere "Lakstīgalu" izradīt latvieŗu publikai dzimtajā valodā. Tā tapa Astrīdas Stahnkes, Amerikā dzī-

vojoŗās latvieŗu rakstnieces un literāturzinātnieces, operas libreta atdzejojums latvieŗu valodā.

H. K. Andersena pasaka operas uzvedumus piedzīvojusi arī ie-

Astrīda Stahnke

priekŗ – no tiem zināmākā ir Igora Stravinska versija. I. Ramiņa iecerē galvenā – Lakstīgalas – loma uzticēta korim, līdzīgi kā grieķu antikā teāŗa tradīcijās.

Uzvedumā piedalīŗies solisti Jānis Kurŗevs, Ance Purmale, Katrīna Paula Felsberga, Rūdolfŗ Bēŗtiņŗ, divas balerīnas (Rīgas Choreogrāfijas skolas audzēķnes Elīna Blaŗevica vai Sofija Beķkina, Anastasija Sokolova vai Alesja ņudakova), kā arī kamerorķestris Agneses Kanniņas-Liepiņas vadībā. Operas uzvedumu kopā ar diriŗenti Airu Birziņu veido radoŗā komanda – reŗisore Māra ņimele, choreogrāfs Alberts Kivlenieks, baletmeistare Reģīna Kaupuŗa un scēnogrāfe, kostīmu māksliniece Inga Bermaka Apiaha.

"Ne tikai bērniem, bet arī mums, pieauguŗājiem, patīķ paspēŗēties ar ģlītām un dārgām mantiņām!" ironiski teic reŗisore Māra ņimele. "Tomēr izŗķiroŗos mirķļos mēs saprotam, ka dzīvais ir vēŗtīgāķ par to visu."

Operas "Lakstīgala" pirmuzvedumu Latvijā atbalstīŗāju vidū ir arī Latvijas Nacionālās operas Ćilde, Latvieŗu fonds un Pasaules Brīvo latvieŗu apvienība.

EJAM ņikāgā
3. lpp.

Par valodu,
kuŗā mūs
visi saprot
4. lpp.

„Es dziedāŗu
par tevi,
Tēvu zeme!
Turpinājumš.
8. lpp.

Mūŗīgā globālā
Latvija.
Pauls Raudseps
13. lpp.

Latvijas nāķotne
Somijas
pēķdās.
14. lpp.

Daudz jaunumu
sporta
draugiem
17.–20. lpp.

Vai skaisto
kalendāru jau
iegādāŗies?
Skat. 3. lpp.

Latvian newspaper

LAIKSFrequency: WKLY EXC 1ST WK - JAN, 1ST WK - MAY,
LAST WK - JUN; LAST WK - DEC**Latviešu nedēļas laikraksts**Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Abonēšanas maksa ASV dolāros:
6 mēn. US \$ 86.00; 3 mēn. US \$ 50.00.Redakcija Rīgā, Ģertrūdes ielā 27, Rīga, LV-1011, Latvija.
Tālr.: +371 67326761, fakss: +371 67326784
e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.usRedaktore: Ligita Kovtuna
mob. tālr.: +371 29439423. e-pasts: ligita@laiks.us**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti LATVIJĀ, maksājumi notiek EURO.**Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.
Laikrakstā iespējams, ar autora vārdu vai iniciāļiem
parakstītajos rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli
par pašu jautājumu var arī nesaskanēt.
Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklamdevējs.Administratore ASV: Rasma Adams
114 4th Ave NW, Largo, FL33770
Tālr.: 727 953 6313
e-pasts: rasma@laiks.usKandas ziņas: Mārtiņš Štauers
104-3000 Notre Dame Street, Lachine, QC, H8S 2H1
Tālr.: 514-639-8722, e-pasts: martinstauvers@yahoo.com,**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti ASV, maksājumi notiek ASV dolāros.**
Sēru sludinājumus un adrešu maiņas sūtiet pēc adreses
50 Sternberger Ave Unit 5, Long Branch, NJ 07740
e-pasts: LaiksDSR@aol.com**LAIKS**50 Sternberger Ave Unit 5,
Long Branch, NJ 07740
laikdsr@aol.com
www.laiks.usLūdzu, maksāt ASV dolāros uz «Laiks» Inc. vārda
Abonējiet laikrakstu LAIKS, neizejot no mājām – lietojiet
[www.laiks.us!](http://www.laiks.us)«LAIKA» abonements maksā: 3 mēnešiem.....ASV \$ 50.00
6 mēnešiem.....ASV \$ 86.00**FLORIDAS IEDZĪVOTĀJU IEVĒRĪBAI!** Lūdzu pievienojiet
7% Floridas nodokli par laikraksta abonēšanu!Laiks pa gaisa pastu Amerikā 6 mēneši \$135.00
Laiks pa gaisa pastu Latvijā 6 mēneši \$135.00
Laiks pa gaisa pastu Kanadā 6 mēneši \$150.00
Laiks pa gaisa pastu citur ārzemēs 6 mēneši \$186.00

Ārpus ASV LAIKU var pasūtīt tikai pa gaisa pastu.

Ar šo nosūtu Jums

US \$ _____ par _____ mēn.

Ja abonementu nevēlaties atjaunot, lūdzu, norādiet iemeslu

Uzvārds, vārds: _____

Adrese: _____

zip: _____

**Ģen. Kārļa Goppera fonda
padomes darbība 2018. gadā**

Ģen. Kārļa Goppera fonda padome satikās 2018. gada martā un oktobrī, Ģaņezera tuvumā Trejupēs Mičiganā, lai pārrunātu kopš pēdējās sēdes paveikto un runātu par fonda nākotni.

kasieris. Goppera fonda padome vēl arvien meklē vadītājus, kas būtu ar mieru iesaistīties fonda darbībā.

2018. gada marku akcija ir sekmīgi pabeigta. Marku akci-

dzimtas mūzeja uzturēšanai Plāņu pagasta „Maskatos”. Līdzekļus arī piešķir Starptautiskajiem latviešu jauno mūziķu meistarkursiem.

Un vēl savā pavasarā sēdē Goppera fonda padome nolēma ar \$1 000 balvu gandarīt Rīgas (90.) skautu vienību un Zilā kalna (4.) gaidu vienību par š. g. 25. februāra gada svētkos izraudīto vad. Dainas Gulbes un viņas tēva Viļa Gulbja sastādīto un režisēto dziesmu lugu “Senču gadalaiki”.

2019. gada marka ar Uģa Nīgala zīmējumu „Solījums”, kā parasti, kopā ar pavadvēstuli, aicinot ziedot, tiks izsūtīta novembrī. Markas tiek gatavotas katru gadu ar mērķi ievākt ziedojumus, lai Fonds var atbalstīt pasākumus un projektus, kam sakars ar jaunatnes latvisko izglītību un audzināšanu. Lūgumus projektu atbalstam 2019. gadā sūtīt uz: Goppera fonds PO Box 376, Three Rivers, MI 49093 līdz 2019. gada 15. februārim. Šim nolūkam īpaši sagatavotu anketu var saņemt, rakstot vad. U. Grinbergam (ugiathome@aol.com) vai vad. D. Copeland (dace.copeland@wmich.edu).

Goppera fonda padome sirsnīgi pateicas ikvienam par atbalstu un par ziedojumiem un cer uz atbalstu arī nākotnē.

No kreisās: vad. Dace Copeland, vad. Ēriks Petrovskis, vad. Valdis Kalniņš, vad. Ilze Antona, vad. Nora Aivara, vad. Pēteris Jurjāns, vad. Pēteris Aivars, vad. Uģis Grinbergs, vad. Uldis Sīpols

Šogad bija jāpārvēlē trīs Goppera fonda padomes locekļi: vad. Pēteris Aivars, vad. Dace Copeland un vad. Ēriks Petrovskis. Visi trīs bija ar mieru turpināt darboties Goppera fonda padomē un tika ievēlēti vēl uz trim gadiem. Padomes valdi ievēlēja šādā sastāvā: vad. Uģis Grinbergs, priekšnieks, vad. Uldis Sīpols, priekšnieka vietnieks, vad. Dace Copeland, sekretāre, vad. Valdis Kalniņš,

jas ziedojumus Goppera fonda padome lieto, lai piešķirtu līdzekļus pieprasījumiem, kuri atbilst fonda vadlīnijām. Savā pavasarā sēdē padome piešķir atbalstu dažādiem jaunatnes pasākumiem un projektiem: Ģaņezera Vasaras vidusskolai, Sagatavošanas skolai, bērnu vasaras nometnei un bērnu dārzam, Saulgriežu Vasaras vidusskolai Latvijā, bērnu nometnēm Latvijā un ģen. Kārļa Goppera

LASĪTĀJA BALSS**Par latviešu
valodas
grāmatām**

Mūsu grāmatas, sevišķi latviešu grāmatas, ir tautas bagātība, ko ne visi novērtējam pietiekami augstu. Tās ir unikālas, vienreizīgas.

Iespējams jeb drukātais vārds cīnās ar elektronisko moderno tehnoloģiju, kas apdraud to. Tas grauj mūsu ieaudzinātās vērtības, ar ko esam izauguši. Grāmatas neapšaubāmi ir jālasa un jānodod tālāk drošās rokās.

Sākumā risinājums varētu būt šāds – grāmatu regulāra sūtīšana uz Latvijas mazo skolu bibliotēkām, pensionātiem, aprūpes namiem, slimnīcu bibliotēkām, ja tādas ir, utt. To varētu veikt caur LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE. (Tele. 973-744-6565, e-pasts:

pakas@lasl.com, mājaslapa: www.lasl.com). Viņi ir tie, kas sūta iesaiņotās grāmatas uz Latviju. Un vēl – daudzi no mums apmeklē Latviju katru gadu, grāmatas mēs varam vest savās ceļā somās līdz. Un tā pamazām vien ar laiku būs nogādāts liels daudzums šo vērtību mūsu tautai. Tas, protams, prasīs lielu atdevi un neatlaidību, bet ir tā vērts. Atcerēsimies kādu patiesību – jo sarežģītāka problēma, jo vienkāršāks risinājums vai atrisinājums.Jānis J. Dimants, Jr., M.D.,
Mineapolē**Kas notiks ar
latviešu
grāmatām?**Atbilde L. Riekstiņai
Jums raksta Kristīne Kirsch-**IZDEVĪGAS CENAS LIDOJUMIEM
UZ LATVIJU UN CITĀM ZEMĒM
AIREX – AVE SOL TRAVEL
A. JANSONS**

820 Loraine Ave, Grosse Pointe, MI 48230

Bezmaksas telefons: Telefons: Mobilais telefons:
1 (866) 944-1273 1 (313) 466-3310 1 (201) 944-1273
e-pasts: jansonsa@gmail.comStivriņa no Sv. Jāņa draudzes Toronto lauku īpašuma *Saulaine* Grāmatu klētiņas. Atbildot L. Riekstiņai par latviešu grāmatu nākotni, atgādinu visiem latviešu grāmatu cienītājiem par *Saulaines* Grāmatu klētiņu! Tā patāv jau 14 gadu, viss inventārs ir *Saulaines* labvēļu ziedots, ieskaitot latvisku dāvanu un gleznu nodaļu, viss darbs ir tikai brīvprātīgu talcinieku veikts, un visi ziedojumi par grāmatām iet lauku īpašuma uzturēšanai. Pasākums *Saulainē* ir vienīgais šāda veida izgudrojums visā Rietumu pasaulē, un ienākums pa šiem gadiem ir pārsniedzis \$130 000. Grāmatas pieved no visas Ontario un citām provincēm, pat no ASV, tie, kas brauc apciemojumus uz Kanadu. Nesen no Klivlandes, ASV, Hāzneru ģimene atveda 40 kastes no vairākiem ziedotājiem. Paldies viņiem par to! Daudzi cienītāji ir arī grāmatu ziedojumus sūtījuši pa pastu. Svarīgākais ir tas, ka latviešu grāmatas tiek saglabātas un nemestās prom. Pašlaik krājumā ir vairāk nekā 6000 grāmatu. Klētiņa nekad neguļ! Tā ir atvērta 24/7, 365 dienas gadā, to var apciemot jebkurā laikā. Lūdzu, arī dodiet ziņu, ja meklējat kādu īpašu izdevumu vai rakstnieku! Ieskaities arī www.saulaine.com.Kristīne Kirsch-Stivriņa,
705-424-6226;
stivrins@hotmail.com

ARMANDS
BIRKENS

Latvijas valsts svētku svinībās 3. novembrī Čikāgā ar dziesmām piedalīsies vokālais ansamblis EJAM. Ansamblī dzied četri talantīgi, ar humora izjūtu apdāvināti, bet nopietni un patriotiski

EJAM 3. novembrī!

Losandželosa – Čikāga – Toronto

EJAM gatavo speciālu programmu mūsu valsts lielo svētku – Latvijas Simtgades svinībām.

Visi četri šobrīd dzīvo Losandželosā, Kalifornijā. Visi ir ilggadīgi piedalījušies Latviešu sabied-

priekšsēdis, Latviešu dziesmu svētku biedrības Kanadā valdes priekšsēdis, LNAK viceprezidents un kultūras nozares vadītājs, Kanadas Latviešu centra Toronto jauktā korā „Ziemeļi” mākslinieciskais vadi-

Edvīns Rūsis

Māra Zommere

Artūrs Rūsis

Jūlia Plostniece

riskajā un mūzikālajā dzīvē. Viņu katra mūzikālā un skatuves CV ir iespaidīga un gaļa. Jūliai, Artūram un Edvīnam bija vadošas lomas mūziklā (*musical*) „Eslingena” (Alberts Legzdīns, Lolita Rītmāne, Andris Rītmānis), kuŗa pirmizrāde bija Kanadas Dziesmu svētkos 2004. gadā, kam sekoja izrādes Latvijas Nacionālajā teātrī 2005. gadā. Pirms dažiem gadiem EJAM mūs iepriecināja ar skaistu Ziemsvētku ieskaņas koncertu Čikāgas latviešu biedrības namā.

3. novembra sarīkojumā no Toronto pie mums viesosies arī Juris Ķeniņš, kuŗš piedalīsies EJAM mūzikālajā programmā. Juris, kā zināms ir izcils čellists, diriģents un komponists. Ja vajag kādu paraugu dziesmai „Nevis slinkojot un pūstot”, tad jāizlasa Juŗa CV: viņš ir PBLA Kultūras fonda valdes priekšsēdis, XV Latviešu dziesmu un deju svētku Kanadā (2019. g.) Rīcības komitejas

Juris Ķeniņš

tājs un Toronto Latviešu koncertapvienības valdes vicepriekšsēdis.

Mums ir patīess prieks, ka visi šie mākslinieki būs Čikāgas LV-100 balles un svinības viesi, *White Eagle Event Center*, 3. novembrī. Kopā svinēsim Latvijas-100!

cilvēki: Edvīns Rūsis, Jūlia Plostniece, Artūrs Rūsis (Edvīna brālis), un Māra Zommere. Ja paņem pirmo burtu no katra viņu vārda, tad sanāk EJAM. Pats galvenais – viņi patiešām skaisti dzied!

Latvijas jaunieši mūzicē Vašingtonā

Pēc Latvijas vēstnieka ASV Andŗa Teikmaņa ielūguma jauniešu grupa *Alias* no Rīgas Raiņa 8. vakara nedzirdīgo un dzirdīgo jauniešu vidusskolas oktobra beigās viesojas Vašingtonā, muzicējot bezmaksas kon-

certos, kas atvērti visiem interesentiem.

Skolēni un absolventi kopā ar saviem skolotājiem radījuši jaunu mākslinieciskās izpausmes formu, kur katra mūzikālā fraze sinchroni saskan ar tās

emocionālu atainojumu zīmju valodā, tādējādi rodot jaunu skaņdarbu izpildes veidu ar ritmu, deju, kustību, mūziku un žestiem.

Grupa piedalījies un guvusi augstas atzinības vairākos konkursos, Vispārīgajos un skolēnu latviešu dziesmu un deju svētkos, kā arī koncertējusi Maskavā un Londonā. Grupas paveiktais apliecina arī jauniešu ar īpašām vajadzībām izcilo sniegumu, arī viņi nes Latvijas vārdu pasaulē.

Brauciena kulminācija būs grupas uzstāšanās prestižajā Kenedija centrā uz *Millenium* skatuves 30. oktobrī laikā no plkst. 18 līdz 19. Koncertu tiešraidē un vēlāk ierakstā varēs arī vērot Kenedija centra mājaslapā.

Grupā brauciens ir arī daļa no ikgadējā *Kids Euro Festival*, ko rīko ES delegācija ASV kopā ar ES dalībvalstu vēstniecībām.

Šis kalendārs ir
redakcijas velte
Latvijas Simtgadei
100

Dāvājiet to arī saviem cittautu draugiem –
lai viņi iepazīst mūsu skaisto Tēvzemi!

Attēlos dabas foto no visiem
Latvijas novadiem.

Foto autors Imants Urtāns.

Kalendārus var iegādāties par USD 20,–
plūs pasta izdevumi, rakstot čekū uz
"Laiks" Inc. 114 4th Ave NW,
Largo, FL33770

Piebalgas rīta migla

2019. gada kalendārs: gab.

Piesūtīšana: ASV – US \$23,00 tai skaitā pasta izdevumi

Ārpus ASV – par pirmo US \$23,50 (NB! Maksa ASV dolāros)
tai skaitā pasta izdevumi

Kopā..... US \$.....

Vārds, uzvārds

Adrese

Tālr.: E-pasts

Kalendāra izdošanu atbalsta **ALA**

FRAGMENTI NO TOPOŠĀS GRĀMATAS

VAIRA PAEGLE

Brīvības ērkšķi

What a revolution it would be to have a woman president!

– Madeleine Albright

*(Continued from no.39)***Candidate for the Presidency**

In Western democratic nations, being selected as the candidate for president is an honor that follows you throughout your life. It's a unique achievement, even more so if you are a woman. Indeed, how many women have been their party nominees for the American presidency?

After observing the first presidential elections since the restoration of Latvian independence, where the candidacy of my good and distinguished friend Gunārs Meierovics was sacrificed on the altar of political expediency, I should have been more cautious in accepting the nomination. However, I saw it as a singular honor for someone who wished to serve the people of Latvia.

Latvia is a parliamentary republic, where political power belongs to the democratically elected Parliament, or the Saeima. In Latvia's system, the voting public elects political party candidates to Parliament, but the president is head of state and is elected by Parliament itself. The president primarily has representative functions, but he or she can initiate legislation, veto bills, and dismiss Parliament contingent upon approval by referendum. If the referendum results are negative, the president is dismissed, and the presidential election process begins anew.

The president nominates a candidate for prime minister, who is to form and head the government; Parliament must approve the nomination. The government constitutes Latvia's executive branch and is accountable to Parliament for all its actions. If your political party is not part of the prime minister's government, then you are considered an opposition party.

Parliamentary elections are held every four years, but the one hundred members of Parliament have no term limits. The numerical designations in front of the word *Saeima* refer to the number of parliamentary elections held in Latvia since 1922. I became my party's presidential candidate in the seventh Saeima when I was nominated, almost unanimously, at a Tautas Partija convention in early 1999. Andris Šķēle proposed my candidacy with these words:

{ext}The board has unanimously decided that we need our own candidate for president, who can work for our nation's security and integration in EU and NATO. It must be someone who is independent in the decision making, not easily influenced, someone who understands the spirit of our Constitution, and whose life has been guided by its principles.

We discussed and debated five candidates, with the result that the board today is asking those

attending this convention to formulate their opinion regarding the candidacy for president of Latvia of our board and founding member, Vaira Paegle. We believe her candidacy will not only enhance the authority of the Party but also raise the prestige of our country. {end ext}

My party members described me in the press as "a tireless defender of democracy, and our Madeleine Albright." These glowing words aside, I was chosen as my party's candidate for a very practical reason. Although I was the first woman presidential can-

In the speaker's chair at the Parliamentary Assembly of the Council of Europe (photo courtesy of PACE)

didate in Latvia's history, and a Latvian-American, I was the least vulnerable of anyone in the party because I did not have skeletons in my political closet from the Soviet days. From the first, I understood that my chances were slim to none, and I repeatedly said so in interviews. Tautas partija had only twenty-four votes in Parliament and was an opposition party. Nonetheless, for TP, it was a chance to raise my visibility nationally; for me, an opportunity to get to know the country and the people I now served as an MP.

Even though the Latvian president is elected by Parliament (not by the voting public, as is the custom in the United States), I spent the next months crisscrossing the country to speak with citizens, visiting schools, local businesses, senior centers, even jails, talking about the role of the president and Latvia's future. I spoke on the radio and on local television stations, gave print interviews, and met with Latvians from every walk of life. I was even the celebrity guest on the Latvian version of the enormously popular American television show *What's My Line?* I did this to build the foundation for a new political culture in Latvia, one based on transparency and accessibility and, not least of all, humor.

My "campaign" was not without differences of opinion about appearance and style, primarily from the younger female staff in our faction. They thought I

should have a local stylist critique my wardrobe, which in their opinion was too "American." The brooches I wore on suit lapels represented a particular bone of contention, even though the pins were conservative. To keep the peace, I let a style expert comb through my closets, and either everything met her standards, or she was afraid to voice any criticism. I continued to wear my suits and pins, which never became a subject for public discussion.

Naturally, there was focus on my being the first woman candidate for president as well as an émigré. Initially I answered with the stock phrase that experience,

clue that the decision of who would be elected president of Latvia was not in the hands of the rank-and-file members of Parliament but in the laps of the political power brokers.

Among the candidates were the much-admired former speaker of Parliament and former communist leader of Latvia, Anatolijs Gorbunovs, as well as Latvia's beloved composer, Raimonds Pauls.

The election did not go unnoticed in the Russian press. A St. Petersburg newspaper raised the question, "Is an American going to run Riga Castle?" Although other candidates from the West were mentioned in the article, the writer felt I had the best chance of winning since my party had the strongest faction in Parliament. He noted that although I spoke several foreign languages, I did not speak Russian, and that I had stated it was solely up to Russia to improve relations with its neighbors. He also pegged me as a Madeleine Albright who would not hesitate to educate Russia's leaders.

Shortly before the elections, the Konrad Adenauer Foundation in Latvia arranged a reception so that I could share with the

foreign diplomatic corps my vision of Latvia. To this day, I consider it my finest speech because it captured a vision for Latvia's long-term future development.

Excellencies, ladies, and gentlemen!

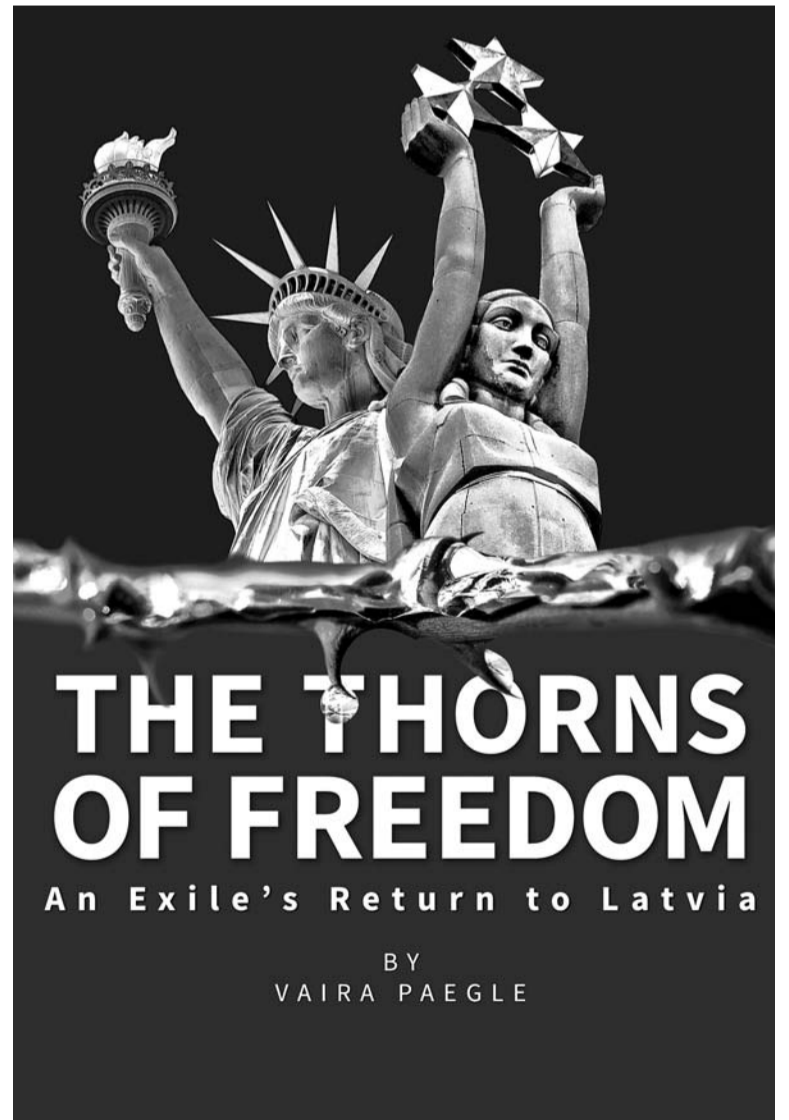
It is a great honor to address you as candidate for president of Latvia. Today, I wish to speak to you regarding the important issues facing Latvia.

Even though Latvia is a parliamentary democracy, whose president is elected by the Saeima, the president can and must not only be able to balance and coordinate power but also to compensate for power, if and when the Saeima and/or Government cannot or will not fulfill their constitutional responsibilities.

As president, I will utilize every opportunity provided by the constitution to ensure that Latvia complies with the reforms that are necessary for integration in Euro-Atlantic institutions, and that the parliament, president, and government continue to work on behalf of the Latvian people, not a specific political party or individual.

(To be continued)

VAIRAS PAEGLES jaunā grāmata ceļā pie jums!

THE THORNS OF FREEDOM

An Exile's Return to Latvia

BY
VAIRA PAEGLE

Interesenti ASV grāmatu var iegādāties, nosūtot
čeku par USD 25,- t.sk. pasta izdevumi
Rasmai Adams 114 4th Ave NW, Largo, FL33770 USA

Pošamies uz Vecpiebalgas 3x3!

2019. gada vasara, 7.–14. jūlijs

Kas Tev nāk prātā, domājot par Vecpiebalgu?

Vai tā ir piebaldzēna augstā cepure vai Ķeņa lūgšana, vai Lienas baltā villaine, vai tie ir Piebalgas likumotie ceļi, pakalni un sakoptās lauku sētas?

Kad iebruksi Vecpiebalgā, laiks nedaudz apstāsies, jo tas te ir īpašs. Te dzīvojuši un domājuši tik daudzi spoži latviešu inteligences pārstāvji – te dzimuši Reinis un Matīss Kaudzītes, plikām kājām staigājis Kārlis Skalbe, viksetos zābakos zemi mērijis Andrejs Pumpurs... Te radušās Emīla Dārziņa un Imanta Kalniņa skaistākās dziesmas... Varbūt, ka Vecpiebalgā ir piedzimis arī latvieša dvēsele?

Ja Tu gribi to sajūst, atbrauc uz Vecpiebalgas 3x3 saietu, kuŗa tema ir "LAIKS".

Tev pietiks laika izkalt savu pirmo rotu, apmeklēt ģimenes semināru, latviskos godus, doties pastaigās pa meža takām, piedalīties jaunīšu vai pirts ievirzēs un citās ilggadējās un iemīļotās ievirzēs. Vecpiebalga izsenis slavena ar labiem amatniekiem, rokdarbniecēm un kultūras cilvēkiem. Kas cits, ja ne viņi stāstīs un mācīs meža un dārza gudrības, aušanu, porcelāna apgleznošanu,

maizes cepšanu, botānisko gleznošanu, bungu rakstus, baltā māla dekoru izgatavošanu un Piebalgas kultūrvēsturi. Uzzināsi arī par dižākajiem piebaldzēniem, viņu darbiem un likteņiem, gan senos laikos, gan tagad. Jaunākā paaudze iepazīsies ar Balto kaķīti ievirzē "Kaķīša dzirnavas".

Varbūt uzzināsi ko jaunu par Vidzemes brāļu biedrību (herhūtiešiem), kuŗu laikā radās latviešu dzejniecība, romānu rakstīšana, dziesmu svētki, stāstniecība. Tikas atjaunota jau Mērnieku laikos radusies "Dziedāšanas biedrība", kuŗā iestāties tiks aicināts jebkuŗš dalībnieks.

Iepazīsi vietējās tradīcijas, saimniekus un lauku sētas. Varēsi ēst uz uguns vārītu zupu, peldēt Alauksa ezerā, nodedot Piebalgas deju un lielities slāviešu garā, bet pats galvenais – būs laiks arī sev un pašizaugsmei.

Dzīvosim un darbosimies Vecpiebalgas kopmitnēs un vidusskolā, vakara pasākumi paredzēti atjaunotajā Kultūras namā. Katru rītu Tevi uzrunās divi brāļi. Varbūt saskatīsi viņos līdzību ar Reini un Matīsu Kaudzītēm. Mums visiem tas būs gan satikšanās, gan iepazīšanās, gan kopābūšanas laiks.

Grīnvaldi, Apsīši, Radziņi – Vecpiebalgas 3x3 darba grupa
// FOTO: Austra Apsīte

PIETIEKŠANĀS

Precīza informācija par ievirzēm un dalības maksu tiks publicēta 2019. gada sākumā. Arzemu dalībniekus (motivācijas vēstules nav vajadzīgas) kā uz šo, tā **Alojas 3x3, kas notiks no 21. līdz 28. jūlijam**, lūdzam pieteikties pie Līgas Rupertes. E-pasts liga3x3@iserv.net, 2141 Brunsink N.E., Grand Rapids, MI 49503, USA, tel. (616)456-8023.

Latvijā dzīvojošiem dalībniekiem pieteikšanās norisināsies, sūtot motivācijas vēstuli pa pastu Inesei un Aināram Grīnvaldiem (Mālu iela 15, Odukalns, Ķekavas nov. LV- 2123) vai uz e-pastu 3x3vecpiebalga@gmail.com. Vēstulē lūgsim pastāstīt, kāpēc Tavai ģimenei svarīgi nokļūt Vecpiebalgas 3x3, norādīt visu ģimenes locekļu vecumus saieta laikā un vai jau esat bijuši kādā saietā. Pieteikšanās beigsies 1. maijā. Ja rodas jautājumi, droši zvaniet pa tālruni 28374952 (Inese) vai 29231952 (Ainārs). Uz tikšanos!

Ar sirsnīgiem sveicieniem,
Vecpiebalgas 3x3 darba grupa –
Grīnvaldu, Radziņu, Apsīšu ģimenes un Eliza Barkāne

KAMENA
KAIDAKA,
LĀZA biroja vadītāja Latvijā

Ko vēl var vēlēties, kad vēlēšanos un vēlēšanu laiks Latvijā jau aiz muguras? Var un vajag vēlēties darīt! Pirms 70 gadiem, kad no Latvijas aizbraukušie ārsti izveidoja Latviešu ārstu un zobārstu apvienību (LĀZA), tās dibināšanas mērķi bija saistīti ar aktīvu atbalstu. Līdz Latvijas neatkarības atjaunotnei atbalsts bija svešumā dzīvojošajiem kolēģiem un viņu ģimenēm, tagad tas ir atbalsts Latvijas medicīnai. Ik gadus vairāk nekā desmit tūkstošus dolaru LĀZA ziedo Latvijas ārstu un medicīnas studentu atbalstam. 2018. gadā Ojāra Veides fonda atbalstu saņēma Dr. Ieva Mičule, lai stažētos Laval Universitātē Kvebekā bērnu medicīniskā ģenētikā un prenatalā diagnostikā. Dr. Ilze Apine stažējās Hamburgas Eppendorfer Universitātes klīnikā, Dr. Dace Zvirgzdiņa papildināja zināšanas University of Texas Southwestern Medical Center, Neuroķirurgijas klīnikā. Finanējumu savām mācībām saņēma arī jaunās ārstes Līga Beķere un Kristīna Amosova. Atbalstu saņēma arī Latvijas Jauno ārstu asociācija, lai turpinātu aktīvu darbību. LĀZA Ilmāra Lazovska Medicīnas fonda atbalstu saņēma 9 izcili medicīnas studenti: Ilva Bikanova, Krista Krūmiņa, Svjatoslavs Kistkins, Ilze Leve, Daiga Marnauza, Lauma Putniņa, Egija Mičule, Vita Lāčplēse un Vineta Vinogradova.

Tomēr LĀZA atbalsts un iesaiste veselības aprūpes sistēmas sakārtošanā nav tikai ciparu vērtējama un sverama.

LĀZA valde aktīvi iesaistījies Diasporas likuma izstrādē kopā ar Pasaules Brīvo latviešu apvienību un Eiropas Latviešu apvienību, lai maksimāli atvieglotu un uzlabotu medicīnas personāla un pasniedzēju atgriešanos Latvijā.

LĀZA mājaslapā šogad ir izveidota vietne, kur kolēģi var pieteikt savu vizīti Latvijā, bet interesenti var atrast, kad un kuŗš LĀZA biedrs būs Latvijā.

Kā tradīcija nu jau 11. gadu būs Apaļā galda diskusija, ko vienmēr ir vadījis LĀZA valdes loceklis un

9. jūlijā, kad P. Stradiņa Medicīnas vēstures muzejā tikās vairāk nekā 30 sarunas dalībnieki, kuŗu ikdienā bērnu veselības jautājumi ir nozīmības virsotnē.

Kolēģi visā pasaulē LĀZA var viegli atrast. LĀZA Facebook grupai LĀZA pasaulē seko un

valde atgādina, ka LĀZA valdē var ievēlēt tos LĀZA biedrus, kas veikuši biedra naudas maksājumus, aktīvi darbojušies LĀZA mērķu vārdā un kuŗiem ir savs redzējums par LĀZA darbību nākamajā starpvēlēšanu periodā. Atgādinām, ka LĀZA ir organizācija, kuŗā neviens no valdes locekļiem atalgojumu nesaņem.

18. novembrī kopā svinēsim 100 gadus Latvijai! Mūsu visu kopējais mērķis LĀZA ir saziņot 100 000 dolaru par godu Latvijas Simtgadei! Milzīgs paldis visiem, kas to jau izdarījuši: Jurim Lazovskim par 10 000 \$, Uģim Gruntmanim par 10 000 \$, Kristapam Keggi par 5000 \$, Dainai Dreimanei, Zaigai Alksnei-Phillips, Jānim J. Dimantam un Kasparam Tūteram par 1000 \$. Anita Balodis ziedoja 590 \$, Atis Bārzdīns – 500 \$, Sigrīda Renigers – 500 \$, Gundars Katlaps – 400 EUR, Alda Urtāne – 300 EUR, Anrijs Buzijans – 180 EUR, Bertrams Zariņš – 100 \$, Pauls Grūbe – 100 \$, Sigurds Janners – 100 \$, Vaira Pelēkis – 100 \$, Lauma Zariņa – 35 EUR, Ilze Apine – 35 EUR, Karina Beinerte – 25 EUR, Ausma Solveiga Pāvulāne – 25 \$, Eduards Krustiņš – 15 EUR. Ticam, ka visi kopā mēs varam sasniegt šo mērķi! Ar mūsu visu ziedojumiem, maziem vai lieliem, visi kopā mēs apņemamies palīdzēt Latvijai, kā teikts LĀZA devīzē: "Visiem spēkiem veicināt veselības aprūpi un zinātnē iesaistīto studentu, rezidentu, ārstu un zobārstu izglītību un sadarbību".

Ilmāra Lazovska Medicīnas fonda stipendiāti kopā ar LĀZA valdi un sveicējiem P. Stradiņa Medicīnas vēstures muzejā

Lai veicinātu latviešu zinātnieku starpvalstu sadarbību, LĀZA bija viena no IV Pasaules latviešu zinātnieku kongresa organizētājām.

LĀZA stiprina saites ar Latvijas medicīnas augstskolām, LĀZA biedru lekcijas un diskusijas Latvijā vairs nav retums. LĀZA kopā ar ELA un biedrību *Papardes zieds* veidoja diskusiju stundu par sievietes veselību sarunu festivālā LAMPA Cēsīs šī gada jūnijā beigās.

eksprezidents Jānis J. Dimants. Šogad 20. novembrī domāsim un runāsim par tik nozīmīgu un smagu tēmu kā bērnu un pusaudžu garīgā veselība. Kā atveseļot, kā nepadarīt veselos slimus un slimos vēl slimākus – tie būs jautājumi, kuŗiem meklēsim atbildes kopā ar laikrakstu *Laiks*, ALA palīdzības programmu *Drošais Tiltis*, Latvijas Bērnu fondu, PBLA, ELA un LĀZA biedriem no tuvākām un tālākām zemēm. Šo sarunu sākām jau

aktīvi diskutē 1200 kolēģi, bet LĀZA *web* lapā lazariga.lv ir viss par LĀZA dzīvi no pirmsākumiem līdz šodienai. 2018. gada notikumus un ārstu un nearstu izcilo veikumu tautiešu izglītošanā un atbalstā atspoguļosim LĀZA Apkārtrakstā, ko saņems visi biedri jau nākamā gada sākumā.

2019. gads LĀZA būs vēlēšanu gads. Četri gadi paskrējuši, un klāt valdes vēlēšanu laiks. Lai tām savlaikus sagatavotos, LĀZA

Ko vēl var vēlēties?

„ES DZIEDĀŠU PAR TEVI, TĒVU ZEME” STĀSTS PAR SENU DZIESMU UN TĀS MELODIJU

Veltījums Latvijas Simtgadei (1918–2018)

Sarakstīts Ventas krastos Kuldīgas novadā 2018. gadā

ATIS GUNIVALDIS
BĒRTIŅŠ

(Turpināts no Nr.39)

Nonākot grūtumā un trūkumā, klusās lauku dzīves dziesminiece smēlusies spēku no savas reliģiozās dvēseles avotiem, no nešaubīgas ticības Dievam un skaistajā tēvzemes dabā.

dziedājusi kori, mācījusi dziedāt citus, spēlējusi klavieres, rakstījusi tekstus korāļiem, bet noliegusi spējas radīt mūzikas skaņas. Varbūt, ka viņa pati ir piemēlējusi dzejolim piemērotu melniju? Savās plašajās dzīves atmiņās

„1936. gada 26. jūlijā Lejasciema un apkārtnes sabiedriskās organizācijas rīko tautas rakstnieces Tirmalietes (Minnas Dzelzkalnes) godināšanu sakarā ar viņas 60. šūplāsvētkiem. Lejasciemnieši rakstnieces piemiņas vakaru ievadīs ar svētbrīdi baznīcā, izceļot rakstnieces nozīmi baznīcas dzīvē. Pēc tam laicīgs akts labdarības b-bas zālē. Vagnu dubultkvartets un aizsargu koris dziedās rakstnieces sacerētās dziesmas. Noslēgumā uzvedīs Tirmalietes lielo skatu lugu no klausu laiku dzīves *Līga*”.

(*Jaunākās Ziņas*, 1936. gada 24. jūlijā)

Tagad rodas jautājums, no kurienes dzejolim nākusi melodija? Tirmaliete ir bijusi mūzikāla:

viņa gan neko tādu nepiemin. Vēlāk mūsu pētījumā atklāsies, ka jau no gadsimta sākuma Latvijā ir bijusi populāra kāda krievu romance ar šādu melniju. Amizants ir dziedāja **Marisa Vētras vēstījums**. Dzimis 1901. gadā Tīrzā, savās atmiņās viņš ir ļoti ieturts tajā laikā un viszinīgi raksta: „...*Aīda Niedra* (dzim. 1899 – aut. piez.) vēl nebija sieviete un skraidīja bez sievītiņām īpašībām ap Tīrzas „Āžu fruktvasera bodi”, kad pelekajā, no nelīdzeni saspridzinātiem laukakmeņiem celtajā Tīrzas draudzes skolā Minna Dzelzkalne jau dziedāja: ...par tevi, tēvu zeme, par tavām druviem klusā līdumā...”

(M. Vētra. „Rīga toreiz...” R., *Liesma*, 1994, 284.lpp.). Noskaidrot precīzi, kad Tirmalietes dzejolis sāka skanēt tautā kā dziesma, laikam vairs nebūs iespējams, taču nav nekādu šaubu, ka tas ir dziedāts jau pirms 1933. gada, kad Tirmalietes dzejolim „Es dziedāšu par tevi, tēvu zeme” skaņu ietēru radīja komponists **Jēkabs Graubiņš**. Par to liecina četras senāku populāru dziesmu un ziņu grāmatīņas, kuŗas izdotas pirms 1933. gada: 1) „Mūs-laiku vētras dziesmas” ar Zemzariša sakopotām kareivju un dzimtenes dziesmām (1930), 2) „Vētras dziesmu” 4. izdevums (1930), 3) 20. gadu šlāgeri un ziņģes – „Vecās strēlnieku un patriotiskās dziesmas”, 4) „Padziedāsim jautras dziesmas” (1930)

Piemineklis Tirmalietei Tīrzas Kancēna kapos, atklāts 1976. gadā. Tēlnieks Rūdolfs Alderis

Es dseedaschu par tehvu semi.

No Tīrsmalietes.

Es dseedaschu par tewi, tehvu seme,
Par tawām druviem wezā lihđumā,
Un kad jau paguršchu sem dšihwes nastas,
Tad atdušeschos tawā atmatā.

Es dseedaschu par šafo eglainiti,
Kur tihklus pelefos ausch širneklits,
Kur agrā rihā koplās šmilgas bradā
Ur šlapjām kahjam ganisšč bahrenits.

Es dseedaschu par bahlo birštaiti,
Kur rudens lapas dšeltainites biršt
Un birštot šwana flušu šwehtwafaru
Teem seedeem wehlineem, kas šalnā miršt.

Es dseedaschu par teku nomihđito
No tehweenu leepu luhfu apawā,
Kur waitot mahte gaitā štaigajuš
Un Deewu peeluhgdama bahņizā.

Es dseedaschu par tewi, tehvu seme,
Par tawām druviem wezā lihđumā,
Lihđš dusefchu reis flušā šmiltainitē
Tur tawa preedulaja pakrehšlā...

Dzejoļa pirmpublicējums žurnālā *Austrums* 1903. gada novembrī

ar sastādītāja A. Ābelāna novēlējumu, lai nu katram būtu pie rokas latvju labāko un iemīļotāko dziesmu pareizi teksti. 1933. gadā tautā pazīstamā melodija ieskaņas J. Viestura firmas *Homophon* skaņuplatēs (*Concert Electro 2520, Record Electro 5819*) – ierakstā „Kāzu valsis” A. Šurpfeļa zemnieku kapellas *Marcella* izpildījumā. Jēkabs Graubiņš (1886 – 1961) komponē Tirmalietes dzejoli 1933. gadā kā dāvanu Latvijas konservātorijas studentu kopai *Ligusoni*. Kops dalībnieks vijolnieks Vilis Švinka atceras, ka Graubiņa kompozīciju „dziedājām mūsu krāsu piešķiršanas ceremonijā. Jaunuzņemtajam ligusonim bija šī dziesma jānodriģē. Dziesma ļoti skaista, bet pagrūta, tādēļ arī, liekas, tautā iesakņojies vienkāršākais dziesmas variants” (*Zvaigzne*, 1992.g. Nr.5/6, 7.–8.lpp.). Vilis Švinka, acīmredzot, ir domājis tautā zināmo melodiju, jo neba nu Graubiņš pats būtu radījis savai nopietnai kompozīcijai vēl kādu pavieglāku variantu. Komponists un mūzikas kritiķis Jēkabs Poruks par Jēkaba Graubiņa dziesmu rakstīja: *Te ir kaut kas senlaicīgs, tradicionāls, himniskis. Monument-*

Jēkabs Graubiņš

talitātei un „studentiskumam” nebūt netraucē savdabīgais ritms 3/4+5/4, jo tas tikai palīdz loģiski deklamēt tekstu parastajā marša ritmā (*Mūzikas Apskats*, 1936, Nr.1, 26. lpp.).

Savukārt mūzikas kritiķis Mārtiņš Brēms izteicies, ka *ligusoniem dāvātai dziesmai piemīt skumji tviksmains vītums, kas vienā laikā sniedz jaunības silto domu un arī gruzdošu lūgšanu, kā tas daudzkārt ir studentu dziesmās* (Brēms Mārtiņš. Jēkaba Graubiņa dziesmas. *Latvijas Kareivis*, 5. 05. 1936). 1937.–1939. gados Graubiņa komponēto dziesmu Latvijas radio viņos atskaņo vokālais ansamblis *Kokle*, savā dziesmu vakarā dzied Tālis Matīss, 1942. gadā – dziedone Irma Sakss. Dzejniece Ilze Kalnāre, stāstot par Rankā aizvadīto vasaru, laikrakstā *Brīvā Zeme* (17.08.1939) atcerējās: „...ap ugunsķuru sēdēja vēžotāji un dziedāja rancēniešu mīlāko dziesmu „Es dziedāšu par tevi, tēvu zeme.””

(Turpinājums sekos)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Apliecina latviešu tautas intelektuālo briedumu. Nacionālās enciklopēdijas sējums "Latvija"

18. oktobrī Latvijas Nacionālajā bibliotēkā (LNB) tika atvērts Nacionālās enciklopēdijas drukātais sējums "Latvija" – populārzinātniskā enciklopēdija latviešu valodā.

Atvēršanas sarīkojumu ar savu klātbūtni pagodināja Valsts prezidents Raimonds Vējonis un kultūras ministre Dace Melbārde.

Nacionālās enciklopēdijas tapšana ir būtiska Latvijas valsts Simtgades programmas daļa, veidojot paliekošas vērtības – nozīmīgu zināšanu resursu latviešu valodā. Sējums "Latvija" iekārtots tematiski, un tas izceļ plašu faktoloģisko pārskatu par valsti pēc neatkarības atjaunošanas. Izdevuma saturu veido sadaļas: vispārīgās ziņas par valsti, vēsture, daba, kultūra, izglītība, zinātne, valsts iekārta un pārvalde, demogrāfija, tautsaimniecība, veselība, sociālā aizsardzība, komunikācija, grāmatniecība un poligrāfija, reliģija un baznīca, sports, kā arī pielikumi. Nacionālās enciklopēdijas drukātajam sējumam ir 864 lappuses, kurā ir vairāk nekā 250 šķirklīšu un vairāk nekā 1000 ilustrācijas (kartes, fotouzņēmumi, gleznu reprodukcijas, grafiki, tabulas utt.). Visu šķirklīšu autori (kopumā vairāk nekā 200) ir attiecīgo tēmu un jomu vadītie speciālisti Latvijā, vairumā gadījumu – zinātnieki. Nacionālās enciklopēdijas galvenais redaktors – Dr. hist. Valters Šcerbīnskis.

"Nacionālā enciklopēdija apliecina, ka Latvija ir spēcīga intelektuālā elite," Latvijas Nacionālajā bibliotēkā (LNB) notiekošajā Nacionālās enciklopēdijas drukātā sējuma "Latvija" atvēršanas sarīkojumā sacīja kultūras ministre Dace Melbārde (VL/TB/LNNK). Viņa pauda lepnumu, ka "Simgades programmas veidotāji Latvijas Simtgades priekšvakarā tautai atdod vienu no nacionālās valsts simboliem – enciklopēdiju, tādējādi apliecinot Latvijas tautas intelektuālo briedumu."

Kultūras ministre Dace Melbārde piedalās Nacionālās enciklopēdijas "Latvija" drukātā sējuma atvēršanas sarīkojumā LNB // Foto: LETA

"Šī enciklopēdija ir tā, kas apliecina, ka Latvijā ir spēcīga intelektuālā elite, zinātnieki, kas

spējīgi izveidot šādu enciklopēdiju. Pateicos visiem darbu veicējiem un LNB direktoram Andrim Vilkam. Loģiski, ka enciklopēdijas redakcija atrodas LNB, jo tai būtiskas ir abas formas – grāmatas un digitālā forma. Enciklopēdija ir apliecinājums, ka Simgades programma ir vērsta uz paliekošu vērtību radīšanu," norādīja Melbārde.

Valsts prezidents piedalās "Ģerboņu monēta" atklāšanā

22. oktobrī Valsts prezidents Raimonds Vējonis Rīgas pili piedalījās Latvijas Simtgades jubilejai veltītās sudraba kolekcijas monētas "Ģerboņu monēta" atklāšanā. "Uz jaunās kolekcijas monētas visu četru kultūrvēsturisko apgalu ģerboņi stāv līdzās.

Tas ir skaists veids, kā apliecināt – mēs Latvijā esam vienoti dažādībā. Ikviens mūsu valsts novads ir neatņemama Latvijas daļa. Ar savām kultūrvēsturiskajām tradīcijām, tautastēpiem, dziesmām un deļām. Ar cilvēkiem un katram no novadiem piemītošajām atšķirībām, kas viena otru papildina, veidojot mūsu Latviju!", uzsvēra Valsts prezidents.

Monēta Latvijas Simtgadei

Latvijas Monētu nams par godu Latvijas Simtgadei izlaiž īpašu šim notikumam veltītu medaļu. Medaļā attēlotā Lāčplēša cīņā ar lāci simbolizē latviešu tautas spēku un nepārejošās alkas pēc neatkarības.

Lāčplēsis ir spēcīgs latviešu gara un spēka simbols un tādēļ arī medaļas aversu ieskauj uzraksts "Varonis mīt katrā no mums". Gar medaļas reversa ārmaļu vijas teksts "Latvijas valsts neatkarībai". Centrā attēlots ozollapu vainags, kurš ieskauj uzrakstu "100 gadu". Zem vainaga medaļas lejasdaļā ir nozīmīgā gada skaitļi no Latvijas dibināšanas līdz tās Simtgadei "1918-2018".

Īrijas latviešu jaunieši tiek spēlēs

20. oktobrī, godinot Latvijas valsts Simtgadi, Vestportā notika vērienīgs sarīkojums jauniešiem – "Lāčplēša un bruņinieku spēles". Šīs spēles nesā ziņu par mūsu tautai zīmīgo simbolu cīņā par neatkarību.

Andreja Pumpura eposs ir būtisks kultūras mantojums, ko jauniešiem nodeva interesantā un saprotamā valodā.

Latvijas valsts Simtgades svinības Dublinā

18. oktobrī Latvijas valsts Simtgades svinību programmas ietvaros Dublinas Nacionālajā koncertzālē ar lieliem panākumiem izskanēja kamerorķestrī *Kremerata Baltica* koncerts vijolnieka Gidona Kremera vadībā, piedaloties pianistam Georgijam Osokinam.

Koncerts tika uzsākts ar latviešu komponista Pēterā Vaska skaņdarbu *Musica Dolorosa*. Kā atzina koncerta organizatori, šis bija patiess baudījums visiem izcilas mūzikas cienītājiem Īrijā. Pirms koncerta Dublinas Nacionālās koncertzāles vēsturiskajā zālē *Kevin Barry room*, kur 1922. gadā tika parakstīts Īru – angļu līgums par Īrijas Brīvvalsts izveidošanu, Latvijas vēstniecība Īrijā sarīkoja plašu svētku pieņemšanu Īrijā akreditētajiem diplomātiem, Latvijas sadarbības partneriem un latviešu diasporas aktīvistiem. Svinīgajā svētku uzrunā Latvijas vēstnieks Jānis Silis izteica prieku, ka valsts Simtgadei Īrijā tiek svinēta kopā ar izcilām mūziķiem no trim Baltijas valstīm, pauda gandarijumu par Latvijas un Īrijas ciešo sadarbību, kā arī par mūsu latviešu kopienas aktīvo darbu un veiksmīgo iekļaušanos Īrijas sabiedrībā. Sarīkojuma viesus īpaši aizkustināja Latvijas un Īrijas himnu atskaņojums mūsu jaunās un talantīgās dziedātājas Paulas Aplokas un koklētāja Pēterā Kļaviņa izpildījumā. *Kremerata Baltica* koncerts tika organizēts, Dublinas Nacionālajai koncertzālei sadarbojoties ar Latvijas vēstniecību Īrijā, un ir viena no Latvijas Ārlietu ministrijas koordinētās Latvijas valsts Simtgades Publiskās diplomātijas programmas norisēm.

Īrijas un Ziemeļīrijas skolotāji tiek metodiskajā dienā

13. oktobrī LBĪ aicināja Īrijas un Ziemeļīrijas latviešu skolu skolotājus un vadītājus apmeklēt skolotāju metodisko dienu Slaigo. Šajā gadā skolotājus uzņemt uzņēmās jaunākā Īrijas latviešu skola "Zemene", vadītāja Vineta Mutule.

Metodiskās dienas mērķis bija veidot sadarbību starp latviešu skolām Īrijā un Ziemeļīrijā. Metodiskajā dienā piedalījās astoņu skolu skolotāji, vadītāji un vecāki. Klātienē varējām iepazīties ar Ka-

vanas skolas "Zinītis", Longfordas latviešu skolas "Vinijpūks", Limerikas – Galvejas – Čarnevilles latviešu skolas "Tīģeris – Rū", Dublinas latviešu skolu "Saulgriezītē", Dublinas mūzikas studijas skolas LABKĪ – "Letiņš", Drohedas latviešu skolas "Ābolītis", Ziemeļīrijas latviešu skolas "Zīlūks", Slaigo latviešu skolas "Zemene" skolotājiem, vadītājiem. Skolotāju mājas darbs bija sagatavot 15 minūšu nodarbību ieskatu, kurā iesaistīja skolas "Zemene" dažāda vecuma bērnus.

Štirijas federālās zemes Landtāgā svin Latvijas Valsts Simtgadi

16. oktobrī Austrijas federālās zemes Štirijas Landtāgā notika svinīga ceremonija par godu Latvijas, Igaunijas un Lietuvas valstu dibināšanas 100. gadadienai. Svinīgo sarīkojumu organizēja Štirijas federālās zemes parlaments, un to atbalstīja Latvijas, Igaunijas un Lietuvas goda konsuli Štirijas federālajā zemē.

Igaunijas vēstnieks Austrijā Tomass Kuks, Latvijas vēstniece Veronika Erte, Štirijas federālās zemes Landtāga prezidente Dr. Betina Folāte un Lietuvas vēstniecības Austrijā pagaidu pilnvarotais lietvedis Mindaugs Rukštele // Foto: Latvijas Republikas vēstniecība Austrijas Republikā

Svinīgo sarīkojumu Landtāgā Sēzu zālē atklāja Štirijas federālās zemes Landtāga prezidente Dr. Bettina Vollath. Apsveikuma runu sacīja Latvijas vēstniece Austrijā Veronika Erte, Igaunijas vēstnieks Austrijā Tomass Kuks un Lietuvas vēstniecības Austrijā pagaidu pilnvarotais lietvedis Mindaugs Rukštele. Svētku uzrunu sacīja vēsturnieks Prof. Dr. Helmut Konrads. Svinīgajā ceremonijā piedalījās Grācas latviešu koris "Pilskalns" dirigentes Ilzes Krojas vadībā. Koris dziedāja Valsts himnu "Dievs, svētī Latviju!" un "Rīga dimd".

Starp Latviju un Štirijas federālo zemi ir ļoti laba sadarbība vairākās jomās, īpaši kultūrā. Latvijai Goda konsulāts Štirijas federālajā zemē ir kopš 2003. gada. Tas atrodas Štirijas galvaspilsētā Grācā. Latvijas goda konsuls kopš 2003. gada ir Tino Pelters (*Mag. Tino Pölzer*).

Kultūras ministrijas pateicība par darbu

Kultūras ministre Dace Melbārde 17. oktobrī Rīgas vēstures un kuģniecības muzeja telpās vairākiem nozares darbiniekiem pasniedza ministrijas atzinības rakstus par ievērojamiem sasniegumiem Latvijas kultūras dzīvē.

Režisors Edmunds Freibergs (no kreisās), Eduarda Smilģa teātra muzeja vadītājs, profesors Jānis Siliņš, aktieri – Jānis Kubilis un Uldis Dumpis – Kultūras ministrijas atzinības rakstu par ievērojamiem sasniegumiem Latvijas kultūras dzīvē pasniegšanas sarīkojuma laikā Rīgas vēstures un kuģniecības muzejā // Foto: LETA

Svinīgajā sarīkojumā tika godināti aktieri Jānis Kubilis, Uldis Dumpis, Edmunds Freibergs, kā arī Eduarda Smilģa teātra muzeja vadītājs, profesors Jānis Siliņš. Tāpat īpaši sveica dzejnieku Valdi Artavu, kā arī literātūras tulcotājas Mudīti Treimani, Solveigu Elsbergu, Rūtu Karmu un Ievu Lešinsku-Geiberi. Notikumam ar muzikāliem priekšnesumiem papildināja Latvijas jaunie talanti – Rīgas Doma koļa skolas Džeza klases skolēni Annemarija Moiseja, Artūrs Biķernieks un Mārtiņš Slīde.

Eiropas Savienību vērtē kā "labu lietu"

Jaunākās Eiroparometra aptaujas dati apliecina arvien lielāku eiropiešu un Latvijas iedzīvotāju atbalstu Eiropas Savienībai (ES), informēja Eiropas Parlamenta (EP) Informācijas birojā Latvijā. Latvijā 56% iedzīvotāju jeb par četriem procentpunktiem vairāk nekā šī gada aprīlī, Latvijas dalību ES vērtē kā "labu lietu". Saskaņā ar Eiroparometra datiem savas valsts dalību ES kā "labu lietu" vērtē arvien vairāk ES iedzīvotāju – 62%, kas ir augstākais rādītājs pēdējo 25 gadu laikā. Eiropā vidēji 68% iedzīvotāju uzskata, ka viņu valsts dalība ES ir nesusi ieguvumus, kas ir augstākais rādītājs kopš 1983. gada, savukārt Latvijā tā vērtē 73% iedzīvotāju, kas ir par trīs procentpunktiem vairāk salīdzinājumā ar šī gada aprīli. Latvijā kā galvenos ieguvumus no ES iedzīvotāji vērtē jaunas darba iespējas – 49%, ieguldījumu Latvijas ekonomikas izaugsmē – 44%, kas ir par sešiem procentpunktiem vairāk nekā pirms gada, un ES ieguldījumu miera nodrošināšanā un drošības stiprināšanā – 34%, kas ir par trīs procentpunktiem vairāk nekā pirms gada. Vaicājot par atbalstu ES, teju visi rezultāti uzrādīja ievērojamu kāpumu pēc Lielbritānijas referenduma 2016. gadā, jo *Brexit* sarunu process veicinājis izpratni par ieguvumiem, ko sniedz ES dalībvalsts statuss. Kopumā 66% respondentu balsotu par to, lai viņu valsts paliktu ES, Latvijā – 63%. Tikai 17% apsvērtu izstāšanos un 17% nav izlēmuši. Jaunākie Eiroparometra dati liecina arī par pieaugošu eiropiešu apmierinātību ar demokrātiju ES – 49%, Latvijā – 62% aptaujāto.

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 9. lpp.)

Latvijas Simtgadei
veltīta konference
“Demokratijas nākotne Eiropā”

Latvija
100

10. oktobrī konferenci Spānijā, Madridē, atklāja vēstniece Argita Daudze un vēstnieks – diplomātijas skolas direktors Fernando Fernandez-Arias (*Fernando Fernandez-Arias*). Klātesošos ar video sveicienu uzrunāja Latvijas eksprezidente un Pasaules līderu alianses “Madrides kluba” prezidente Vaira Viķe Freiberga, uzsvērot diplomātijas un diplomātu lomu demokrātijas stiprināšanā Eiropā.

Ar konferences galveno runu uzstājās bijušais Spānijas ārlietu ministrs Josefs Pikē Kamps, kurš uzsveica, ka Rietumi nav ģeogrāfisks koncepts, bet gan projekts, lai nosargātu brīvību, demokrātiju, brīvo tirgu un atvērtu sabiedrību. Viņš atzina, ka Eiropas ģeopolitiskā konceptu mūsdienās ietekmē starptautiskie izaicinājumi un arvien pieaugošais populisma vilnis, izceļot nākamajā gadā gaidāmo Eiropas parlamenta vēlēšanu īpašo nozīmi. Diskusijā par Latviju šogad izdoto grāmatu “*Europe: After 100 Before*” Latvijas Institūta direktore Aiva Rozenberga un Elcano karaliskā starptautisko attiecību institūta direktors Čārlzs Povels (*Charles Powell*) uzsveica Latvijas un pārējo Eiropas valstu atbildību par Eiropas nākotni nākamajos 100 gados. Diskusijā “Demokratijas nākotne Eiropā. No Latvijas un Spānijas skatpunkta”, tika uzsveirts, ka Eiropas demokrātijas saglabāšanā būtiski ir nosargāt likuma varu un solidaritāti starp dalībvalstīm. Latviju diskusijā pārstāvēja Latvijas Universitātes profesore Žaneta Ozoliņa un asociētā profesore Iveta Reinholde, savukārt no Spānijas puses piedalījās ECFR direktors Hosē Ignasio Torreblanca (*José Ignacio Torreblanca*). Diskusiju vadīja Elcano karaliskā institūta vecākais analitiķis Ignasio Molina (*Ignacio Molina*). Klātesošie saņēma grāmatu “*Europe: After 100 Before*”. Pēc konferences viesiem tika piedāvāts Latvijas uzņēmuma “Abavas vīni” ražotais rabarberu dzirkstošais vīns.

Baltijas filmas Ņujorkā un Oslo

18. oktobrī Ņujorkā sākās pirmais Baltijas filmu festivāls – trīs Baltijas valstu diplomātu un kino institūciju sadarbības projekts, kurā mērķis ir popularizēt Latvijas, Lietuvas un Igaunijas filmas Amerikas Savienotajās Valstīs, svinot Baltijas valstu Simtgadi. Šajā pašā dienā sākās arī Baltijas filmu dienas Oslo, Norvēģijā, informē NKC pārstāve Kristīne Matīsa. Festivāla programmā iekļautas gan nesen

tapušas filmas, gan arī darbi, kas ilustrē Baltijas valstu kinokultūras attīstību.

Festivālu atklāja klasisko filmu programma (zāle esot izpārdota jau vairākas dienas iepriekš), kurā Latviju pārstāvēja filma “Baltie zvani” (1961) – savulaik šī Ivara Krauliša, Ulda Brauna un Herca Francka sadarbībā tapusi filma aizsāka Latvijas poētiskā dokumentālā kino tradīciju. Lidzīgas tendences norisinājās arī kaimiņu valstīs, to apliecina arī igauņu režisora Andresa Sēta izcilā dokumentālā filma “511 labākās fotografijas no Marsa” (1968) – ironisks 20. gadsimta 60. gadu Tallinas sabiedrības portretējums. Lietuvas klasisko kino programmā pārstāvēja viena no visu laiku populārākajām lietuviešu spēlfilmām “Velna līgava” (1974, režisors Arūns Žebrūns). Baltijas filmu festivāla programmā iekļautas arī filmas, kas tapušas Nacionālā Kino centra filmu programmā Latvijas filmas Latvijas Simtgadei – režisores Kristīnes Želves filma “Mērijas ceļojums” un brāļu Ābeļu filma “Baltu ciltis”. Savus darbus Ņujorkas auditorijai komentē arī šo filmu autori.

Krakovā notiek meistarklases
Film Spring Open

Polijas pilsētā Krakovā 17. oktobrī sākās un desmit dienas turpināsies *Re Media* atbalstīti jaunu filmu profesionālu apmācību kursi *Film Spring Open*, kur jau 13. gadu pulcējas apmēram 300 jaunie nozares censoņi no dažādām Eiropas valstīm, lai mācītos veidot filmas tehnoloģiski attīstītā vidē.

Film Spring Open kursi šogad ir īpaši nozīmīgi Latvijai – kā pārsniedzēja dokumentālo filmu grupā strādās režisore un producente Laila Pakalniņa, bet dalībnieku vidū atlasīti četri jauni Latvijas kinematografi.

Latvijas vārds
starptautiskajā mākslas izstādē
“No Lozannas līdz Pekinai”

X starptautiskajā tekstilmākslas biennāles izstādē un simpozijā ar nosaukumu “No Lozannas līdz Pekinai” Latviju pārstāvēja divas latviešu tekstilmākslinieces – Baiba Osīte un Ingūna Levša. Konkurss piedalījās 321 mākslas darbs, un abas latviešu mākslinieces ir starp tiem 78 māksliniekiem no 43 dažādām valstīm, kas šogad piedalījās biennālē. 18 gadu laikā šī ir jau desmitā tekstilmākslas izstāde, kurā ir kļuvusi par ievērojamu starptautiski akadēmisku žimolu, kas pastāvīgi tiek rīkots lielākajās Ķīnas pilsētās – Pekinā, Šanhajā, Guangdžou un citās. Šai mākslas aktivitātei piemīt akadē-

Baiba Osīte un Ingūna Levša // Foto: Latvijas vēstniecība Ķīnā

miska, starptautiska un sociālizēta attīstības vīzija. Izstādes atklāšanā, kas notika vienā no lielākajām Pekinas universitātēm – *Tsinghua* universitātes Mākslas mūzejā, piedalījās un ar savu klātbūtni pagodināja Latvijas Republikas pilnvarotais un ārkārtējais vēstnieks Māris Selga.

Biennāle koncentrējas uz starptautisku komunikāciju, tekstilšķiedru mākslas popularizēšanu, industrializāciju un attīstību, kā arī notiek pieredzes apmaiņa ar iepriekšējiem biennāles radošajiem sasniegumiem un šķiedru mākslas kultūras attīstībā. Interesanti ir arī, ka viens no biennāles mērķiem ir šķiedru mākslas garīgās dzimtenes atrašana.

Zviedrijā par godu Latvijas
Simgadei – audiovizuāla izrāde

Zviedrijā par godu Latvijas Simgadei 3. novembrī Igaunijā namā būs skatāma audiovizuāla izrāde “Viļņu garums”, aģentūru LETA informēja Latvijas vēstniecībā Zviedrijā. Izrāde tapusi par godu Latvijas Simgadei un ir veltīta divām trimdas personībām – Vilnim Zaļkalnam un Kazimiram Vilnim, kuri devums lielā mērā esot veidojis gan šodienas Latviju, gan latviešu sabiedrību Zviedrijā.

Ar stāvovācijām
izskanējuši Gewandhaus
orķestra koncerti Latvijā

13. un 14. oktobrī Latvijas Nacionālajā operā ar publikas sajūsmu un stāvovācijām izskanējuši latviešu diriģenta Andra Nelsona un Leipcijas *Gewandhaus* orķestra koncerti.

Nelsons un Leipcijas *Gewandhaus* orķesters Latvijā uzstājās ar divām atšķirīgām koncertprogrammām, kurās orķestrim pievienojās gan pasaules slavenais soprāns Kristīna Opolais, gan arī viens no mūsdienu ievērojamākajiem trompetes virtuoziem Hokans Harderbergs. Opolais klausītājus priecēja ar dziedājumiem no Pētera Čaikovska operām “Jevgeņijs Ņeņegins” un “Pīķa dāma”. Abi patlaban ir viens no ievērojamākajiem Latvijas mūzikālajiem tandēmiem, kas uzstājas pasaules opernamos un koncertzālēs.

Hāgā demonstrēs Latvijas filmas

“Sapņa” izrāde notiks Poļu, Ukrainu un Latvijas īsfilmu maratona ietvaros 9. un 11. novembrī Hāgas Filmu namā (*Filmhuis Den Haag*), kā arī *Dakota* kinoteātri 11. novembrī. Kopš 2008. gada, Austrumu kaimiņu filmu festivālā (*Eastern Neighbours Film Festival*) tiek demonstrētas labākās jaunākās filmas no Austrumeiropas un Dienvidaustrumeiropas. Festivāla mērķis ir iepazīstināt Nīderlandes un starptautisko auditoriju Nīder-

VĒSTNIECĪBU ZIŅAS

KOREJAS REPUBLIKA. Latvijas vēstnieks Korejas Republikā Pēteris Vaivars sniedza atbildes uz Korejā vadošās angļiski raidošās *Arirang* TV jautājumiem programmas “*The Diplomat*” ietvaros. Programma tika demonstrēta televīzijā 13. un 14. oktobrī, un tās pilnā versija tagad ir pieejama arī *Arirang* TV oficiālajā *YouTube* kanālā. Vēstnieks iepazīstina skatītājus ar Latviju, Latvijas – Korejas attiecībām, Latvijas Simtgadi, kultūru un Latvijas sasniegumiem.

GRIEKĶIJA. 17. oktobrī Atēnās, Grieķijas Uzņēmumu federācijas telpās, veiksmīgi norisinājās seminārs grieķu uzņēmējiem *Discover Baltics*, ko organizēja Latvijas, Lietuvas un Igaunijas vēstniecības Grieķijā sadarbībā ar Grieķijas Uzņēmumu federāciju (*SEV*) un *Enterprise Greece*. Atklāšanas uzrunās SEV direktora vietnieks Konstantinos Bitsos un *Enterprise Greece* vadītājs Grigoris Stergioulis aicināja iepazīt Baltijas valstis kā jaunu investīciju reģionu, dibināt biznesa kontaktus un meklēt sadarbības iespējas. Latvijas, Lietuvas un Igaunijas vēstniecības sarīkojumu organizēja savu valstu Simtgades atzīmēšanas ietvarā.

AZERBAIDŽĀNA. 17. oktobrī Azerbaidžānas diplomātiskās akadēmijas universitātē (*ADA University*) Baku norisinājās starptautiska Latvijas valsts Simtgadei veltīta konference “No nacionālās neatkarības līdz Austrumu partnerībai: Azerbaidžāna un Baltijas valstu sadarbības stāsts” (*From national independence to Eastern Partnership: Story of Cooperation between Azerbaijan and the Baltic States*). Atklājot konferenci, Latvijas vēstnieks Azerbaidžānā Juris Maklakovs uzsveica, ka šobrīd Azerbaidžāna turpina īstenot līdzsvarotu ārpolitiku kaimiņvalstīs un reģionā kopumā, kur arī Baltijas valstīm ir nozīmīga loma sadarbības veicināšanā Austrumu partnerības ietvarā. Latviju konferencē pārstāvēja Latvijas Ārpolitikas institūta direktora vietnieks Kārlis Bukovskis ar prezentāciju par mūsdienu Baltijas valstu un Azerbaidžānas ekonomiskās sadarbības pamatiem Austrumu partnerībā.

VĀCIJA. 16. oktobrī Latvijas vēstniece Vācijā Inga Skujiņa vēstniecībā uzņēma tradīcijām bagāto Vācijas-Francijas sadraudzības biedrību (*Deutsch-Französische Gesellschaft Berlin e.V.*) un iepazīstināja tās vadītāju Jensu-Henriku Lambartu (*Jens-Henrik Lambert*) un biedrus ar Latviju un tās politiskajām aktualitātēm. Vēstniece Skujiņa uzsveica Latvijas valsts Simtgades nozīmīgumu, sniedza nelielu ieskatu valsts vēsturē, kā arī izcēla Latvijas nemainīgo proeiropeisko un transatlantisko kursu. Vēstniece pievērsās arī Latvijas ekonomikai, uzsvērot informācijas un nākotnes tehnoloģiju pieaugošu nozīmi ekonomikas izaugsmē. Savukārt vēstniecības kultūras un mediju projektu vadītājs Kaspars Adijāns viesus iepazīstināja ar aktualitātēm kultūras un tūrisma jomā.

landē ar Austrumeiropas kultūru un kino. Programmā ir iekļautas vairāk nekā 40 mākslas un dokumentālās filmas, kā arī meistarklases, lekcijas un tikšanās ar filmu režisoriem. Uzzināt vairāk par festivāla programmu var tīmekļa vietnē: <http://enff.nl>. Latvijas dalība Austrumu kaimiņu filmu festivālā ir viena no norisēm publiskās diplomātijas programmā Latvijas valsts Simtgadei, ko koordinē Ārlietu ministrija. Projekts tiek realizēts sadarbībā ar Nacionālo kino centru.

Latviešu filma “Ar putām uz
lūpām” ES kino festivālā Pekinā

19. oktobrī tika atklāts nu jau XI gadskārtējais Eiropas Savienības kinofestivāls Ķīnā, kurš tika atvērts *Poly International Cinema*, Tjaņanmenas laukumā Pekinā. Tāpat kā iepriekšējos gados, festivālu organizēja Eiropas Savienības delegācija Ķīnā ar mērķi demonstrēt visu 28 dalībvalstu radošos sasniegumus kino industrijā. Eiropas Savienības kinofestivāls ir viens no ikgadējiem Eiropas kultūras sarīkojumiem Ķīnā.

Šogad festivāls prezentēs vairāk nekā 30 filmas un 200 ekrānizējumus lielākajās Ķīnas pilsētās – Pekinā, Šanhajā, Čengdu u.c. Kā katru gadu, arī šogad tika izrādīta viena latviešu filma – Jaņa Norda 2017. gada spēlfilma “Ar putām uz lūpām”. Filmas galvenajās lomās Vilis Daudziņš, Ieva Puķe, Raimonds Celms, Indra Briķe. Filma tika izrādīta 23. oktobrī Pekinā un *China Film Archive*.

Parīzes modes nedēļā piedalās
arī modeļi no Latvijas

Oktobra sākumā veiksmīgi aizvadīta Parīzes modes nedēļa, kurās laikā meitene no Limbažiem pievērsa visas pasaules modes industrijas uzmanību, piedaloties slavenākajos modes žimolu šovos, informē aģentūra *Dandy*.

Aģentūra *Dandy Model Riga* (*Dandy*) Alisi Anniju Dauguli (attēlā) pirmo reizi ievēroja pirms trīs gadiem un nekavējoties uzrunāja. Ņemot vērā vēl tikai septembrī gūtus panākumus Londonā – *Victoria Beckham* žimola desmitgadē modes skatē, kur Alise izpelnījies Bekhemu ģimenes atzinību, arī augstie modes nami Milānā un Parīzē reaģējuši zibeni, piedāvājot latvietei sadarbību. Fakts, ka Alise piedalījās *Versace* modes skatē un uz mēles izģāja kopā ar visām šī brīža pasaules topmodelēm, automatiski latvietes karjēru neatgriezeniski izvirzīja industrijas uzmanības centrā. Jau nākamajā dienā meitenei tika piedāvāts sadarboties ar Misoni modes namu un piedalīties vienā no noslēdzošajām modes skatēm Milānā. Savā 65 gadu modes nama pastāvēšanas svinību šovā modes nama dizaineri perfekti redzēja arī Alises parādīšanos. Ziņas sakopojis P. Karlsons

LAIKU UN VIETU MIJĀS

FRANKS
GORDONS

Latvijas Avīzē 17. oktobrī NA ģenerālsekretārs Raivis Zeltīts nāca klajā ar rakstu “Kārļa Ulmaņa demonizēšana”, kur viņi citē izteikumus LTV raidījumā “Atslēga”, kur bija runa par Kārļa Ulmaņa Rīgas pilsētas pārbūvi: sarunas dalībnieki atļāvās tādus izteikumus kā “latviskuma tirānija” un “Trešais reičis” saistībā ar tā saukto “15. maija režīmu”. Īpaši šī režīma salīdzinājums ar Hitlera “Trešo reiču” ir tik nepatīkams, virspusīgs, vulgārs un primitīvs, atgādinot pēdējo gadu padomju propagandu, ka būtu vietā aplūkot 1934. gada 15. maija apvērsuma sarīkotāju tā laika kontekstā.

Kārļa Ulmaņa režīms bija kaut nepārprotami autoritārs, bet samērā labdabīgs (*benign*): nebija masveida represiju, bez nāves-

sodiem, sociāldemokrātu politikus uz neilgu laiku turēja Liepājas koncentrācijas nometnē, kas viņiem bija tikai īslaicīga brīvības atņemšana. Viņiem bija jāapšņolās “nenodarboties ar politiku”, un viņi varēja visus sešus “ulmaņlaika” gadus mierīgi dzīvot un darboties advokatūrā un citās jomās. Ulmaņa režīmam par labu liecina tas, ka tika vajātas abas galējības – komunisti un antisemitiskie pērkonkrustieši.

Laika konteksts! Tajos gados gan Lietuvā, gan Igaunijā režīmi bija tāpat autoritāri, gan ar savām īpatnībām.

No 7 līdz 12 gadu vecumam man šie gadi bija “ulmaņlaika zēnība”: Franču licejs bija itin latviska skola: klasēs un pat gaitenēs bija plāksnītes ar saukļiem “Degsim Latvijai”, “Latvijas vārds –

svēts vārds”, “Katrs savā darbā, visi valsts darbā. Kārlis Ulmanis”. Vadonības kults, ar mūsdienu acīm raugoties, bija pārmērīgs. Pildot “Vadoņa gribu”, prof. Tenetelis piešķīra seno cilšu virsaišiem – Visvaldim, Namejam, Lamekīnam – gandrīz vai kaļalisku mirzumu, modinot monarhiskas vēlmes...

Kārlis Ulmanis izdzina Saeimu, atcēla Satversmi, aizliedza visas partijas, ieskaitot savējo – Zemnieku savienību, 1936. gadā pats sevi iecēla par prezidentu, tika likvidēta preses brīvība, un no Itālijas aizgūtā t. s. kameru sistēma nevarēja aizstāt tautas parstāvniecību, tai bija tikai konsultatīva loma.

Zīmīgi, ka Kārlis Ulmanis 1940. gada pavasarī sastrīdējās ar savu tuvāko līdzgaitnieku – ģe-

nerāli Jāni Balodi, kuŗš bija ieteicis izstrādāt jaunu Satversmi, un aizstāja viņu ar ģenerāli Krišjāni Berķi.

Tomēr, manuprāt, ir trīs patiešām labi darbi, par kuŗiem vēl šobaltdien jāpateicas Kārlim Ulmanim: plaša skolu celtniecība visos Latvijas novados, Draudzīgais aicinājums (dāvināt skolām grāmatas) un mazpulku kustība, kuŗas atdzīvināšana mūsdienās ir apsveicama.

Kārlis Ulmanis nebija ne no-dēvējs, ne glēvulis. 1939. gada rudenī Staļins, draudot ar militāru iebrukumu, uzspieda visām trim Baltijas valstīm t. s. bazu līgumus, un 1940. gada 16. jūnijā, kad Latvijas sūtnis Kociņš Maskavā saņēma PSRS ultimātu ar divām prasībām – iecelt “paklausīgu” valdību un ielaist pa-

domju kuŗaspēka “papildu kontingentu”, Kārlim Ulmanim pietika paskatīties kartē: iepriekšējā dienā, 15. jūnijā, padomju kuŗaspēks jau bija okupējis visu Lietuvu, Kurzemē jau bija iekārtojies padomju kuŗaspēks, kas skaitliski pārsniedza visu Latvijas mierlaika armiju, gatavs uzbrukt tai no mugurpuses, un gar austrumu robežas viņai pusei kaujas gatavībā bija “papildu kontingents”.

Aplenkta no trijām pusēm – ko Latvijai darīt? Latvijas armijas sakāve bija neizbēgama, un Ulmanis negribēja veltīgi izlieto, upurēto asiņu.

Raugoties uz “15. maija režīmu” un 1940. gada “Baigo vasaru”, vienmēr jātur prātā tā laika konteksts.

SALLIJA
BENFELDE

Šķiet, rosībā ap jaunās valdības veidošanu iestājies klusuma brīdis, jo partijas paudušas, ka viss ir Valsts prezidenta Raimonda Vējoņa rokās – kuŗu premjera amata kandidātu prezidents nominēs, ap to tad sāks vērtties sarunas un vienošanās mēģinājumi. Tiesa gan, vēl pirms šīs partiju paļāvīgās nostājas, Raimonds Vējonis tika paudis, ka partijām pašām jāvienojas, par kuŗu premjera kandidātu tās gatavas balsot – par Jāni Bordānu no Jaunās konservatīvās partijas (JKP), Aldi Gobzemu no KPV LV vai Arti Pabriku no “Attīstībai/Par!”.

Kā zināms, valdība var tapt vai nu no visām sešām Saeimā ievēlētajām tā dēvētajām “latviskā spārna” partijām, vai arī kādu no tām atstājot opozīcijā. JKP opozīcijā principiāli grib atstāt Zaļo un zemnieku savienību (ZZS), tad valdībai būtu 66 balsis, vai arī ārpus valdības varētu palikt KPV LV, tad valdībai būtu 61 balss. No veselā saprāta pozīcijām raugoties, gribas teikt, ka drošāka būtu valdība ar ZZS un bez KPV LV, bet grūti spriest, vai Jānis Bordāns un viņa partija būtu pierunājama uz tādu soli. Turklāt JKP ir tāda mazliet savdabīga nostāja KPV LV jautājumā – tā teikt, nav nemaz zināms, vai kriminālprocess pret trijiem šīs partijas deputātiem ir pamatots, tad jau redzēs. Ārpus valdības veidošanas sarunām jau dzirdamas ironiskas balsis, ka Aldim Gobzemam izdevies “aptīt ar pirkstu” Jāni Bordānu. Lai kā arī būtu, grūti apšaubīt Bordāna labos nodomus, drīzāk izskatās, ka šajās politiskajās spēlītēs JKP līderim trūkst “politiskā tango” iemaņu. Turklāt, manuprāt, vietā ir pārmetums, ka JKP līderis ir sācis ar nozaru sadalījumu un amatiem, nevis ar darāmajiem darbiem. Šobrīd gan par to jau neformālās tikšanās reizēs tiek runāts un

meklētas vienādas nostājas. Piemēram, JKP esot gatava atteikties no sava drošības iestāžu apvienošanas plāna, kuŗu eksperti un arī vairāki politiķi jau nosaukuši par bīstamu valsts drošībai. Jauki, bet tas nav vienīgais jautājums, uz kuŗu nav skaidras atbildes. Piemēram, kas notiks ar veselības aprūpes finansējuma noteikumiem, kuŗi nodokļu maksātājus sadalīja “pareizajos” un “nepareizajos”? Ja ZZS būs valdībā, vai veselības aprūpes nozarē viss turpinās ripot pa vecajām slieidēm? Intervijā Latvijas Radio Latvijas Ģimenes ārstu asociācijas (LĢĀA) prezidente Sarmīte Veide sacīja, ka pašreizējai veselības ministrei Andai Čakšai (ZZS) nav vietas jaunajā valdībā, bet viņas vietā būtu jānāk kādam kandidātam no jaunievēlētajām partijām. Viņa vairākkārt uzsvēra jau iepriekš pausto, ka Pasaules Veselības organizācija ir norādījusi, ka Latvijai būtu jāsaņem visaptveroša iedzīvotāju veselības aprūpe un ka no tās nedrīkst izslēgt nemaksājošās iedzīvotāju grupas. Veide uzskata, ka īstenotā reforma vēl vairāk apdraudēs nabadzīgākos un slimākos Latvijas iedzīvotājus, un beigās valsts tāpat būs spiesta apmaksāt viņiem veselības aprūpi un pabalstus, kad šie pacienti savu veselības aprūpi būs sagan-dējuši neatgriezeniski.

Protams, veselības aprūpes jautājumi nav vienīgie, kuŗi jārisina un kuŗus Latvijas iedzīvotāji visai skarbi izjūt uz savas ādas. Ja partijas paturētu prātā, ka galvenais ir nevis amati valdībā, bet darbi, kuri jāizdara, droši vien labuma no šīm sarunām būtu vairāk. Jā, var saprast JKP nostāju, ka ZZS valdībā nav ko darīt, jo šī partiju apvienība ilgus gadus pārāk cieši ir bijusi saistīta ar Aivaru Lembergu un viņa vajadzībām un ej nu zini, vai tā nav joprojām. Var saprast dažu citu partiju bažas, ka

tādā valdībā KPV LV un Gobzemam būs pārāk liela ietekme un ka tas ir bīstami, jo ir pamats domāt, ka aiz Alda Gobzema stāv Šlesers ar savām vēlmēm. Tā teikt, vai nu bez ZZS vai bez KPV LV, jo bez abām nekādi vajadzīgais balss skaits nesanāk. Savā ziņā tas ir ironiski, jo, līdzīgi kā daudziem vēlētajiem, arī politiķiem nāksies izvēlēties “mazāko ļaunumu”.

Skatoties pēcvēlēšanu raibajā tirgū, atliek piekrist Ata Lejiņa mūsu laikrakstā rakstītajam par trīs partiju sistēmu Latvijā – sociāldemokrati, labējie un centristi. Ja paraugās, tad esošās partijas puslīdz tā var sadalīt. Tiesa, “meža divainišus” lāgā nevar neierakstīt nekur, arī KPV LV ir stāsts pats par sevi. Jautājums tikai, vai “pilskungi” būs ar mieru dalīt savu pjestālu vēl ar kādu citu, jo izskatās, ka latvieši spēj stāvēt plecu pie pleca vai nu tikai acimredzamas lielas nelaimes priekšā, vai... dziedot. Dziesmu svētkus

nepieminēšu, par to apvienojošo un augšupceļošo spēku jau daudz rakstīts. To, kā dziesma var apvienot dažādu paaudžu cilvēkus, pieredzēju vēl nesen Ievas Akurateres un Jura Kulakova koncertā Vidzemes koncertzālē. “Cēsu apvienotais koris”, kā dziedošos koncerta klausītājus ar humoru nodēvēja Juris Kulakovs, ne tikai dziedāja līdzī lielāko daļu dziesmu, bet aplaudēja, kustējās mūzikas ritmā un izskatījās, ka jūtas laimīgi.

Nopietni runājot, politiķus kori ar varu neieliksi un tas, protams, nav risinājums. Iznākt no “sava meža” politiķus varētu mudināt vēlētajiem, ja vien, piemēram, Nacionālās apvienības un Jaunās konservatīvās partijas atbalstītāji to tiešām gribētu un neuzskatītu viens otru gandrīz vai par ienaidniekiem. Nav tādu svarīgu jautājumu, kuŗos, piemēram, “jaunajai Vienotībai” un “Attīstībai/Par!” ir pilnīgi pretēji uzskati un

par kuŗiem nekādi nevarētu at-rast kopsaucēju. Negribētos sagaidīt brīdi, kad apdraudējums valstij, tās demokratijai un attīstībai kļūtu reāls – un runa pat nav par militāriem draudiem, jo valsti var nobeigt arī mierīgākā ceļā. Latvijas Simtgade droši vien ir tuvinājusi daudzus cilvēkus kopīgos darbos un likusi citām acīm paraudzīties uz zināmo, atcerēties aizmirsto, bet “pilskunga sindroms” nav izārstēts. Varbūt katram ir jāskatās ar sevi un tad jā-dodas palīgos politiķiem – veseloties at-rāk.

Šī publikācija sagatavota ar Sabiedrības integrācijas fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība “Laiks-BL”

Sabiedrības integrācijas fonds

LETA
nacionālā informācijas aģentūra

Marijas iela 2, Rīga, LV – 1502

marketing@leta.lv

+371 – 672 225 09

www.leta.lv

EDUARDS
SILKALNS

Gundeļa Sēja, Mana un tava Latvija, apgāds "Zvaigzne ABC", 2018. g., 80 lpp.

Lāčplēša dienā, apaļu nedēļu pirms Latvijas simtās dzimšanas dienas, pošamies atzīmēt sava jaunākā mazdēla Kārļa desmito. Dāvanai esam izraudzījuši Gundegas Sējas sarakstītu un daudziem skaistiem attēliem ilustrētu albumformāta grāmatu *Mana un tava Latvija*. Nēkad vēl nesmu apcerējis pamatskolas vecuma bērniem sastādītas grāmatas, tomēr Latvijas jubilejas gada nogalē šis dāvināšanai gribas rosināt arī citus vecvecākus un vecākus. Varbūt teiksim: dāvināšanu vismaz apsvērt.

Grāmatas veidotāji centušies par Latviju izstāstīt un bildēs parādīt pašu būtiskāko. Lielākoties divās lappusēs, bet dažreiz arī plašāk tiek rakstīts par latviešu valodu, par dainām, kokli, dziesmu un deju svētkiem, novadiem, tautastēpiem, par rudzu maižu un medu, par Brīvības pieminēli, par mūsu karogu, ģerboni un himnu, par Latvijas kokiem un puķēm, par Daugavu un Baltijas

jūru, par dzintaru un par dažu ko citu. Grāmata domāta bērnu sākotnējai ieinteresēšanai, tā necenšas jebkuņu tematū "izsmelt".

Gundeļa Sēja gudri ņem vērā mūsdienu bērnu intereses, gaudi, aizrautības. Viņa jauno lasītāju uzrunā tādiem vārdiem kā "Tev droši vien labi garšo picas" un skaidro, ka "vasks ir arī košļājamo gumiju sastāvā". Paraugam citēšu rindkopu:

Valoda visu laiku mainās. Daži vārdi pazūd pavisam, citi aizmiršanas un netiek lietoti, vēl citi no jauna nāk klāt. Tā, piemēram, bērni, kas dzīvoja pirms 100 gadiem, nezināja vārdu "datorspeles". Nebija tādu lietu, un nebija tāda vārda. Un tu, iespējams, nezini, kas ir guba, vinda vai lize. Ja jūs brīnumainā kārtā satiktos, vai spētu saprasties?

Daži temati, kā tie par Latvijas valsts dzimšanu un Brīvības cīņām, gan būs saprotami tikai atjautīgākiem vai gados vecākiem bērniem, jo to apskatē daudz neizskaidrotu terminu.

Grāmata kā šī nevar būt citāda kā vien selektīva: tā ir papildu lasāmviela skolās lietotām sistēmātiskām Latvijas vēstures, ģeogrāfijas un valodas mācības grāmatām. Autore, jādoma, būs pārlaidusi ne vienu vien nervozu stundu, lai neteiktu – negulētu nakti, gudrojot, ko grāmatā ietilpināt un ko atstāt ārpusē. Bērni ar labpatiku pieņems dāvanu, kāda tā ir, bet tas nevar liegt

mums pieaugušajiem par autores izvēles vadmotīviem paprāt.

Skaidri saskatāma ir Gundegas Sējas tieksme izcelt un uzsvērt visu pozitīvo, skaisto un labo. Nekas nav stāstīts par iekažošanu un okupācijām ne 13., ne 20. gadsimtenī, ir tikai nodaļas par tikšanu pie brīvības kā 1918. gadā, tā pēc Trešās atmodas. Tā ir laba izvēle: bērniem allaž patikušas pasakas ar laimīgām beigām, tāpēc lai vien viņi Latvijā drīzāk iejūtas kā pasakā, nekā saskata to kā mocekli!

Problēmātiska ir nodaļa par svētkiem. Autore to sāk ar vārdiem: "Mūsdienās ir daudz jaunu svētku, kuņi pie mums atceļojuši no citām zemēm un par kuņiem mēs neko daudz nezinām, taču ir arī mūsu tautas svētki, kuņus svinēja jau mūsu vecvecāki un viņu vecvecāki, un varbūt pat viņu vecvecāki." Ja runājam par Valentīna dienu februārī, Starptautisko sieviešu dienu martā vai Lūcijas dienu decembrī, tad varam piekrist autorei, ka tie ir jauni svētki, bet vai, rakstot par Pūpolsvētdienu, Lieldienām un Ziemsvētkiem, nebūtu derējis atzīmēt arī to kristīgo nozīmi un komponenti? Vai tad mūsu vecvecāki un viņu vecvecāki jau nebija kristieši un, ticamāk, Ziemsvētku vakaru aizvadīja baznīcā nekā vēla un dedzināja blūķi? Bet, pat ja būtu bijis citādi, vai tikai sendienīgais uzskatāms par īsti latvisko? Vai tie cilvēku

tūkstoši, kas Ziemsvētku vakarā pulcējas dievnamos (pat ja viņi tur reti iegrieztos citos gadalākos), būtu sliktāki vai mazāk īsti latvieši par tiem dažiem desmitiem, kas pa Vecrīgu dzenā blūķi?

Vienīgā norāde, ka Latvija ir kristiešu zeme, atrodamā nodaļā par Latgali: *Pakalmos slejas baltas baznīcas, bet ceļmalās dažviet var redzēt mazas lūgšanu vietas – kruzīksus, kas darināti kā lieli krusti, bieži ar jumtiņu. Latgalē dzīvo īpaši daudz katolīcīgu cilvēku. Aglonas bazilikā ik gadu 15. augustā tiek vērienīgi atzīmēti Vissvētās Jaunavas Marijas Debesīs uzņemšanas svētki.*

Rakstīt par mūsu Ezerzemi bez tās katoļu pieminēšanas laikam gluži nevar, bet citas konfesijas citur Latvijā, to baznīcas un to svētki, – tas viss atstāts bez pieminēšanas. Bet par tāda veida grāmatām kā *Mana un tava Latvija* vienmēr tiks vaicāts: kāpēc par viņiem tur kas ir, bet par mums nav? Tā kā bērniem tuvas varētu šķist jaunatnes organizācijas, divas lappuses atvēlētas skautiem un gaidām un citas divas – jaunsargiem, bet Latvijas mazpulki it kā garāmejot nosaukti vienā pašā teikumā!

Vecvecāki un vecāki, kas klausis manam ierosinājumam un saviem Kārlēniem vai citu vārdu valkātājiem grāmatu uzdāvinās, visticamāk, to šad tad vēlēties no apdāvinātā(s) aizņemties un savas zināšanas un ieskatu papild-

ināt arī paši. Dažu rakstītājas pieņēmumu – kā to, kā izveidojās kori – pieaugušais lasītājs jau viegli būs varējis izdomāt pats. Dažviet viņš pamanīs, ka rakstītāja cenšas, kā saka, mazgāt bērnam smadzenes, skaitīt morāli vai bērnu drīzāk uzlabot, nevis informēt: "Dziedot cilvēks vienmēr izskatās skaists. Dusmīgs cilvēks ir neglīts, un tāds nevar arī dziedāt."

Daudziem, kas īpašu uzmanību nekad nav pievērsuši Latvijas mazāk pazīstāmām floras un faunas īpatnībām, patiks pēdējā nodaļa par Latvijā reti sastopamiem augiem, senēm un dzīvniekiem, arī tādiem, kuņiem draud izzušana.

Pats apgaismību guvu no stāstījuma par dzīvnieku, kas nekad nav eksistējis. Pazistu, protams, Latvijas valsts ģerboni un zīnu, ka tajā pretī lielajai un mazajai lauvai stāv lielāks – mazāks grīfs, bet par grīfa būtību nekad netiku aizdomājies. Tagad lasu:

Grīfs ir cilvēku izdomāts dzīvnieks – būtne ar lauvas ķermeni, ērgļa galvu, spārniem un plēsīgu nagiem. Pēc nostāstiem, grīfs bijis varenāks par astoņiem lauvas un stiprāks par simts ērgļiem. Grīfam tiek piedēvēts ne tikai varens ķermenis, bet arī gudrs prāts un modrs gars.

Lai tāds pats modrs gars iemājo Gundegas Sējas un viņas līdzstrādnieku jaukās grāmatas jaunajos un arī vecākos lasītājos!

JURIS VISOCKIS,
izdevniecības Jumava direktors

Spītējot pārmaiņu vējiem

Kopš 1949. gada, kad Vācijā notika pirmā Frankfurtes grāmatu mese (FGM), pasaulē daudz kas ir mainījies. Tomēr arī šī 70. jubilejas mese, kas notika oktobra vidū, vēlreiz apliecināja savu nozīmi cilvēces zināšanu radīšanā un vairošanā. Tas būtu aplams pieņēmums, ka tikai bizness liel cilvēkiem ar grāmatām bagāžā šķērsot kontinentus un laika joslās, lai satiktos Frankfurtē pie Mainas. Grāmatā, lai kādā formā tā arī būtu, vienmēr būs arī kāda papildvērtība. Pat savulaik noniecinātais apzīmējums – sēnalu literatūra – šķiet izšķīdis daudzu vecāku vēlmē redzēt jauno paaudzi turam rokā nevis neiztrūkstošo mobilo telefonu, bet vienāla kādu grāmatu.

Kā jau vienmēr, FGM ir arī ideju un politiskā pārliecības skatuve. No grāmatu vākiem bargi noskatās Tramps un citi pasaules varenie. Pa sarkanajiem tepīkiem defilē filmu zvaigznes, pazīstami rakstnieki un citas slavenības, kam pienākas mediju uzmanība. Grāmatās tiek risinātas globālās pasaules aktuālās problēmas. Rodas pat jauni žanri, kā, piemēram, eutopija, kas vēlts Eiropas nākotnes izredzēm. Bet talantīgais itāliešu žurnālists Serdzio Rico sarakstījis grāmatu "02022020" – par to, kā Itālijas populistu valdība panāk savas valsts izstāšanos

no Eiropas Savienības 2020. gada 2. februārī. Lieki teikt, ka pati savienība sabruk kā kārsu namiņš.

Gruzijas akcents

Šogad FGM goda valsts statusā bija Gruzija. Valsts, kas mums šķiet pazīstama un Latvijai vēsturiski tuva. Gadatirgū Gruzija sagādāja patīkamu pārsteigumu – Vācijas tirgū parādījušās vairāk nekā 150 jaunas grāmatas, kas tulkotas vācu valodā. Nelielai valstij ar ierobežotiem resursiem tas ir izcils sasniegums. Runājot ar vācu izdevējiem, tika uzsvērti grāmatu kolleģu ieinteresētība un precizitāte kopīgajā sadarbībā. Plašajā grāmatu klāstā bija labākie Gruzijas literatūras paraugi, ceļveži un pavārgrāmatas. Līdzdalība goda viesā statusā maksā miljonus, tāpēc Gruzijas gadījumā var runāt par mērķtiecīgu investīciju. Vācu publika iepazīna gan Gruzijas vīnus, gan sajuta kalnu aicinājumu, gan baudīja šīs viesmīlīgās tautas dziedāšanas kultūru. Vācu publika ir atvērta visam jaunajam un nezināmajam, un šis vācu izzināšanas dzirnavas griež Vācijas mediji. Gruzijas vārds tika pieminēts gandrīz katrās ziņās un reportāžās. Tas neapšaubāmi veicināja šīs valsts atpazīstamību Eiropā un nākotnes izredzes. Bet nākamgad goda viesā statusā būs

Norvēģija. Jau šobrīd jūtamas lielas gaidas par šo tikšanos. Uz Norvēģijas prezentāciju bija ieradušies trīs tūkstoši skatītāju. Jauns meses rekords!

Grāmatas un digitālā pasaule

Šogad FGM svinēja vēl vienu zīmīgu jubileju – pirms 25 gadiem šeit pirmo reizi parādījās digitālie mediji. Kopš tā laika nerimst strīdi par to, kā tradicionālā grāmatu nozare sadzīvos ar jaunajām tehnoloģijām. Kā jau tas bieži gadās, sākotnējie draudi klasiskajai grāmatu nozarei tika pārvērtēti – līdzīgi kā citos gadījumos, priekšlaikus izskanēja ziņas par papīra grāmatu beigām. Turklāt nu jau vairākus gadus digitālo produktu grāmatu "brandža" neuzrāda pieauguma tendences. Un tomēr ļaužu ieradumi mainās. Vācijā pieaug tīmekļa izmantošanas laiks. Vidējais cilvēks aptuveni 3 stundas dienā pavadā "tiklos". Ja vēl pieskaita televīzijas atvēlētas stundas, tad grāmatām atliek aizvien mazāk laika. Šīs tendences atspoguļojas arī FGM. Tradicionālai grāmatai, kaut tā joprojām aizņem plašas izstāžu paviljonu teritorijas, nākas pierauties. Pamazām aizvien vairāk vietas sāk aizņemt roboti, mākslīgā intelekta paraugi un citas digitālā laikmeta izpausmes.

Mazās izdevniecības

Vācijā aizvien skaļāk runā par grāmatu nozares noslāņošanu. Ir aprēķināts, ka no 3000 izdevniecībām tikai 600 lielākās var lepoties ar peļņas rādītājiem. Atlikušās cīnās par drupācām nozares galda – uz tām krit vien 5% nozares peļņas. Ikdienā tas nozīmē cīņu par izdzīvošanu. Vāciešu kultūras uzstādījumā valda pārliecība, ka būtu jāizdod ikviena uzrakstītā grāmata. Tā tiek uzsvērtas tiesības baudīt kultūras daudzveidību, uzskatu brīvību un zināšanu bezgalību. Lai to nodrošinātu, tiek meklēti ceļi finansiālam atbalstam. Vairāki fondi atbalsta mazās, neatkarīgās izdevniecības. Bieži vien tie darbojas līdzīgi pašpalīdzības kasēm, kuņās sākotnējo sēklas naudu veido dalībnieku iemaksas. Tālāk jau ir vieglāk piesaistīt pašvaldību vai valsts līdzekļus. FGM šie mazie neatkarīgie izdevēji veido neatkarīgo grāmatu daudzveidību, kas īpaši priecē apmeklētājus, dažkārt arī uzjautrinot ar savu ekstravaganci.

Latvijas pārstāvniecība

Kā katru gadu FGM izskan Latvijas vārds. Bieži vien tas notiek mums negaidītā veidā, kad kāda zem rakstnieka spalvas (precīzāk – droši vien datora tastatūras) dzimusi darbība norisi-

nās Rīgā vai citur Latvijā. Nereti autors ir kādā īpašā veidā saistīts ar mūsu valsti. Tā slavenā *Diogenes* izdevniecība šogad izdevusi Krisa Krauca romānu "Aukstās asinis". Autors izmantojis zināšanas par Latvijas vēsturi (viņa paša dzīslās rit baltvācu asinis) un izsekojis divu brāļu liktenstāstam 20. gadsimtā. FGM daudzveidības paletē var ierakstīt arī fonda "Viegli" sarīkoto koncertu un konferenci, kuņā piedalījās latviešu diasporas pārstāvji. Tāpēc Imanta Ziedoņa vārsmas bija atrodamas gan drukātā veidā Austrijas izdevēja *Wieser* stendā, gan dzīvā koncertā.

Apmeklējuma rekordri jau sasniegti

Tie, kuri nedēļas nogalē apmeklē FGM, būs piedzīvojuši, ka vairāk apmeklētāju tā vairs pulcināt nespēj – sajūties kā zivju murgā. Viesu skaits – 280 000 ar astīti – ir tās galīgās iespējas, ko var uzņemt šī grāmatu skate. Vairāk vietas nav, kaut interese ir uzkurināta, tāpēc jādoma, kur un kā ļaudīm pavadīt savu laiku. Bet arī tajās dienās, kas atvēlētas profesionāļiem, apmeklētāju netrūkst. Paralleli biznesa sarunām notiek kultūras sarīkojumi, kas pulcē daudzus jauniešus. Un viņu interese par grāmatām sevišķi priecē.

Mūžīgā globālā Latvija

Runa nolasīta 2018. gada 26. septembrī Rīgā, PBLA valdes sēdes atklāšanā

PAULS RAUDSEPS,
žurnāla *Ir* komentētājs

Jāatzīst, ka biju pagodināts, bet arī nedaudz apmulsis par aicinājumu runāt PBLA valdes sēdes atklāšanā. Mani lūdza izteikties par diasporas nozīmi šodienas Latvijā, bet – ko gan es varu par to īsti pateikt, ja esmu Latvija nodzīvojis jau savus 27 gadus?

Bet tad sapratu, ka varbūt tieši tāpēc man būtu jāpieņemu šis ielūgums, lai parunātu par to, kā saplūst un mijiedarbojas Latvija un trimda, Latvija un diaspora, Latvijā dzīvojošie un ārpus tās mītošie. Lai parunātu par to, ka tās nav divas nošķirtas pasaules, bet patiesībā ir savstarpēji saistītas viena veseluma daļas, kas viena otrai ir vajadzīgas – dažkārt varbūt pat vairāk, nekā mēs to apzināmies.

Kopš 19. gadsimta vidus, kad lielākā daļa latviešu atbrīvojās no muižas valgiem un varēja sākt paši taisīt savu ceļu pasaulē, ārpus Latvijas dzīvojošajiem latviešiem vienmēr bijusi svarīga loma tās likteņa veidošanā.

Lai gan mēdzam prātā zīmēt mentālu karti, kurā ir krasa robeža starp Latviju un pārējo pasauli, starp tiem, kas dzīvo šeit, un tiem, kas dzīvo citur, manuprāt, jau vairāk nekā 150 gadus Latvijas garīgās, politiskās, intelektuālās un arī tautas robežas ir krietni plašākas par ģeogrāfisko līniju, kuŗu iezīmējam ar robežstabiem. Šī plaša, tagad jau globālā Latvija redzama gan lielos vēsturiskos notikumos, gan mazākos ģimenes stāstos.

Neliela personiska atkāpe, kas ilustrē šo lielo diasporas ietekmi.

Soruden pienāks brīdis, kad Latvijā būšu dzīvojis ilgāk nekā jebkuŗā citā vietā pasaulē. Skatoties no manas bērniības perspektīvas, tas pats par sevi ir pārsteidzošs notikums, bet savā ziņā varbūt pat pārsteidzošāks ir tas, ka visai drīz būšu nodzīvojis Latvijā ilgāk nekā abas manas vecākmātes, kuŗām bija ļoti liela ietekme uz to, ka šodien šeit esmu. Abas piedzima ārpus Latvijas – viena Varšavā, otra Pēterpilī. Tas tāpēc, ka viņu tēvi pirms Pirmā pasaules kara nevarēja šeit atrast piemērotu darbu. Tāpat kā šodien daudzi dodas meklēt iztiku citur Eiropas Savienībā, arī tolaik daudzi no Latvijas meklēja darbu tajā vienotajā ekonomiskajā telpā, kuŗu sauca par Krievijas impēriju.

Mātes māte pārcēlās uz Latviju dažus gadus pirms Pirmā pasaules kara, tēva māte – tikai 1920. gadā pēc Miera līguma noslēgšanas ar padomju Krieviju. Viņa man iemācīja lasīt. Protams, latviski. Viņai bija skaista, izkopta, precīza valoda. Viņa varēja dienām pukoties par to, ka kāda latviešu draudzene ASV pateikusi, ka aizbrauks uz veikalu pēc "čikēna", tātad pēc vistas. Tas viss bija par spīti tam, ka došanās trimdā 1944. gadā nozīmēja, ka viņa mazāk nekā trešdaļu sava mūža pavadīja Latvijā. Tomēr Latvija viņai bija vienmēr.

Man šķiet, ka šis mazais stāsts sasauca ar mūsu vēstures lielo stāstu, kuŗā redzams, ka ārpus Latvijas nonākušajiem ir bijusi būtiska ietekme uz tautas un valsts attīstību.

Tā tas bija jau tautas Pirmās atmodas laikā. Tas droši vien ir pašsaprotami, bet nebūtu lieki atgādināt, ka viens no pirmās tautas atmodas galvenajiem iekustinātājiem – *Pēterburgas Avīzes* –, kā liecina nosaukums, tika izdotas Pēterburgā – sava veida politiskajā trimdā, jo vācbaltieši šāda izdevuma parādīšanos Latvijā nebūtu pieļāvuši. *Pēterburgas Avīžu* redaktors Krišjānis Barons gandrīz 40 gadus (no 1856. līdz 1893. gadam) dzīvoja ārpus Latvijas – vispirms Tērbatā, pēc tam Pēterburgā, tad Maskavā. Tur 1878. gadā Barons sāka lielo dainu vākšanas darbu, kas ir viens no mūsu kultūras stūrakmeņiem. Slavenais Dainu skapis turpat arī tika izgatavots, un, dzīvodams Maskavā, 15 gadu laikā Barons saņēma apmēram 150 000 četrinžu no dziesmu vācējiem Latvijā.

Ārpus Latvijas dzīvojošiem cilvēkiem bija ļoti svarīga loma valsts neatkarības idejas izvirzīšanā un atbalstīšanā.

Prasība pēc neatkarīgas Latvijas arī pirmo reizi izskanēja trimdā. Viens no mūsu izcilākajiem valstsvīriem Miķelis Valters 1898. gadā devās uz Šveici, lai izvairītos no izsūtīšanas uz Vjatu Krievijā. Lai gan tobrīd viņš bija sociālists, Valters nekādā gadījumā nebija internacionālists, un mērķi – neatkarīgu Latviju – viņš izvirzīja rakstā *Patvaldību nost! Krieviju nost!*, kas tika publicēts 1903. gadā laikrakstā *Proletārietis*.

Viens no slavenākajiem latviešu trimdiniekiem, protams, ir Rainis. Izsūtījumā Krievijā viņš uzrakstīja savu pirmo dzejoļu krājumu *Tālas noskaņas zilā vakarā*, bet trimdā Šveicē, kur nodzīvoja 15 gadus, Rainis sarakstīja lielāko daļu no saviem svarīgākajiem darbiem, to skaitā lugas *Zelta zirgs*, *Pūt, vējiņ!* un *Jāzeps un viņa brāļi*, dzejoļu krājumus *Klusā grāmata* un *Gals un sākums*, arī poēmu *Daugava*, kas iedvesmoja Latvijas kaŗavīrus cīņās pret Bermontu. Tā laika kaŗavadoņi teica, ka brīvības cīņās Raina *Daugava* atsvērusi veselu pulku, un tās vārdi Mārtaņa Brauna kompozīcijā *Saule, Pēr-kons, Daugava* turpina mūs aizkustināt un pacilāt joprojām.

Arī 1917. gadā pēc Februāra revolūcijas principiālākās prasības Latvijai izmantot savas pašnoteikšanās tiesības izskanēja no ļaudīm, kas atradās emigrācijā vai bēgļu gaitās. Kamēr Latvijā vēl tikai formulējās idejas par autonomiju, Maskavā iznākošais laikraksts *Dzimtenes Atbals*, ap kuŗu pulcējās jauni, nacionāli noskaņoti inteliģences pārstāvji, jau drīz pēc revolūcijas rakstīja, ka "pilsoniskās brīvības vēļ nav nacionālās brīvības, kādēļ spēkā paliek tie mūsu centieni, kas prasa nacionālo atsavināšanos un pašnoteikšanos".

Arī Amerikā dzīvojošie latvieši (pirmās tautiešu biedrības tur veidojās jau 19. gadsimta beigās) izdevumā *Amerikas Vēstnesis* 1917. gadā pieprasīja Latvijas neatkarību. 1918. gadā kādā sapulcē viņi savāca 10 000 dolaru, lai

palīdzētu tautiešiem Eiropā – šodien tas būtu vairāk nekā 150 000 dolaru.

Arī starpkaŗu gados trimda un tās pieredze nezaudēja nozīmi. Pieminešu nelielu, bet, manuprāt, līdz galam neizpētītu piemēru. Labi zināms, ka Kārlis Ulmanis sešus gadus pavadīja ASV un arī studēja Nebraskas Universitātē. Mazāk uzmanības pievērsts tam, kādu iespaidu šie trimdas gadi atstāja uz viņa domāšanu, vismaz saimnieciskā jomā.

Foto: Zane Bītere, LETA

Pauls Raudseps: "Tie, kas dzīvo ārzemēs, nevar uzskatīt savu piederību Latvijai par pašsaprotamu, un tas liek aktīvāk domāt par ideāliem. Ārpus Latvijas dzīvojošajiem ir lielāka brīvība noformulēt savus ideālus, bet vienlaikus arī lielāka nepieciešamība to darīt, lai pašiem būtu skaidrs, kāpēc viņi uztur sevī dzīvu latvietību. Pasīvā ļaušanās dzīves plūdumam nozīmētu, ka viņi noslikst ikdienībā."

Latviešu Zemnieku savienības līdzdibinātājs un Tautas padomes loceklis profesors Jānis Vārsbergs atcerējās, ka jau Pirmā pasaules kara gados Rīgas Lauksaimnieku centrālbiēdrības sanāksmēs Ulmanis runānot bieži piebildis "pie mums Amerikā". Vēlāk Ulmaņa kritiķi pārmeta, ka "Zemnieku savienības vadība ar K. Ulmani priekšgalā zemniecības tautsaimnieciskajā dzīvē sāka dievināt akciju sabiedrības un "amerikānisko kooperāciju".

Kā labi zināms, pēc Otrā pasaules kara un padomju okupācijas trimdā nonākušie latvieši palīdzēja nodrošināt, lai Rietumu valstīs un īpaši ASV patur spēkā okupācijas neatzišanas politiku, kas ir atjaunotās Latvijas valsts tiesiskās pastāvēšanas pamatā.

Pateicoties nepārtrauktai lobēšanai un politiskajām aktivitātēm, trimdas pārstāvji panāca, ka

pirms 1976. gada Helsinku konferences ASV paziņoja, ka neatkāks no neatzišanas politikas.

Savukārt Trešās atmodas laikā trimdas lielā ietekme Senātā piespieda ASV valdību rēķināties ar baltiešu prasībām un nodrošināja, ka Latvijai un pārējām Baltijas valstīm Amerikas ārpolitikā ir atšķirīgs statuss salīdzinājumā ar citām PSRS republikām. Tas kļūst skaidrs jebkuŗam, kuŗš palasa tā laika ASV prezidenta Džordža Buša, viņa nacionālās

"vecās" trimdas, gan "jaunās" diasporas un no pašas Latvijas piedalījās jauno Austrālijas latviešu izglītošanā.

Tur satiku jaunu vīrieti, kuŗš dzimis un audzis Austrālijā, atbraucis uz Latviju strādāt Eiropas Savienības prezidentūras biroja, atgriezies Austrālijā, lai pabeigtu savu maģistra gradu, un pēc tam plāno atkal pārcelties uz Latviju. Tas viss tagad šķiet normāli un dabiski.

Protams, ir arī atšķirības starp šeit dzīvojošajiem un ārpusē nonākušajiem, un arī diaspora nebūt nav viengabalaina. Taču Latvija jau arī nav viengabalaina – latgalieši, ventīņi, suiti, malēnieši, rīdzinieki un piebaldzēni un tā tālāk, un tā joprojām –, katram ir sava pieredze, sava mazā kopiena, varbūt arī savs īpatnējais runas veids. Kad atbraucu uz Latviju 80. gadu beigās, dažkārt teicu, ka nāku no "trimdas pagasta", un šis apzīmējums man vēl aizvien šķiet uzrunājošs.

Tātad, raugoties uz gaŗo vēstures ritējumu, ārzemēs dzīvojošajiem ir bijusi, ir un noteikti arī nākotnē būs liela nozīme Latvijai. Ārzemēs dzīvojošajiem ir pieredze, kas Latvijai lieti noder. Ārzemēs dzīvojošie var Latvijai sniegt atbalstu – gan materiālu, gan politisku, gan morālu. Ārzemēs dzīvojošie var palīdzēt ar valsts populārizēšanu, kas ir jo sevišķi svarīgi šajā informācijas laikmetā.

Bet to visu jau jūs zināt. Taču ir vēl kaut kas, par ko varbūt dažkārt mazāk domājam.

Tie, kas dzīvo ārzemēs, nevar uzskatīt savu piederību Latvijai par pašsaprotamu, un tas liek aktīvāk domāt par ideāliem. Ārpus Latvijas dzīvojošajiem ir lielāka brīvība noformulēt savus ideālus, bet vienlaikus arī lielāka nepieciešamība to darīt, lai pašiem būtu skaidrs, kāpēc viņi uztur sevī dzīvu latvietību. Pasīvā ļaušanās dzīves plūdumam nozīmētu, ka viņi noslikst ikdienībā.

Tāpēc, iespējams, tā nav sagrašanās, kas pirmo reizi principiālā prasība pēc pilnīgas neatkarības izskanēja tieši ārpus Latvijas – Miķeļa Valtera Šveices trimdā. Tur tas bija iespējams – bet arī nepieciešams.

Tieši diasporas redzējums, kas vienlaikus ir piederīgs Latvijai lielajai kopībai, bet ir arī skats no malas, var būt īpaši nozīmīgs, gan iezīmējot ideālo Latviju, kuŗu gribam veidot, gan šo vīziju realizējot.

Protams, bez Latvijas diasporai zūd jēgas. Šeit risināsies būtiskākie notikumi valsts un tautas vēsturē, šeit veidosies tās liktenis. Taču – ārzemēs dzīvojošie ir daļa no Latvijas lielās kopienas, un viņu balsi ir svarīgi dzirdēt, tajā skaitā arī vēlēšanās. Tāpat kā diasporai ir nepieciešama Latvija, arī Latvijai ir nepieciešama diaspora – to parāda mūsu vēsture kopš Pirmās tautas atmodas.

Novēlu PBLA turpināt apzināties šo īpašo lomu un savā darbībā vēl vairāk stiprināt saiti, kas visiem, lai kur mēs dzīvotu, ir tik svarīga.

Ziemeļu sapnis? Latvijas nākotne Somijas pēdās

DĀRTA DINDUNE

AUTORE PAR SEVI

rakstu serijs "Ziemeļu sapnis? Latvijas nākotne Somijas pēdās". Atliek vien ar pozitīvu skatu raudzīties nākotnē un priecāties par visu, kas notiek!

Lielāko daļu savas dzīves esmu pavadījusi sporta tērpā, dažādos stadionos un sporta zālēs, jo 11 gadus aktīvi trenējos vieglatlētikā. Taču laiks rit, un cilvēki mainās, tāpēc, uzsākot žurnālistikas studijas Rīgas Stradiņa universitatē, sports kļuva vien par brīvo atelpas brīžu pavadīšanas variantu. Studējot praktizējos arī Latvijas Radio, kur izdevās ne vien uzlabot savas profesionālās iemaņas, bet arī iepazīties ar dažādiem jaukiem cilvēkiem. Nu, kad bakalaura grads iegūts, par mājām kļuvis Somija, kur upe pazīt izdevās, jau veidojot aprakstu serijs "Ziemeļu sapnis? Latvijas nākotne Somijas pēdās".

Zem diviem kariem

Tas ir liels izaicinājums – skatīties uz lietām no cita skatpunkta, nevienam nenosodot, vienkārši stāstot, kā ir. Septiņos aprakstu sērijās "Ziemeļu sapnis? Latvijas nākotne Somijas pēdās" stāstos piedāvāju iepazīt Latviju un Somiju un meklēt Somijas pieredzi noskatītos risinājumus Latvijas attīstības veicināšanai. Un, lai gan abas valstis vieno gan vēsturiska, gan diplomātiska sadarbība un dažādi kopīgi notikumi bijuši daudz, kā mūsdienās atšķiras nu jau abas Eiropas Savienības dalībvalstis? Cik dažāda ir iedzīvotāju ikdiena, un kā valstis rūpējas par saviem cilvēkiem? Pirmajā aprakstā noskaidrosim, kādas valstis izskatās šodien un kādi notikumi to ietekmējuši. Tad apskatīsim nodokļu politiku, sociālos pabalstus, kultūru, lai meklētu, ko Latvija var mācīties no Somijas?

Somija ir tepat netālu, taisnā līnijā no Rīgas līdz Somijas galvaspilsētai Helsinkiem ir aptuveni 400 kilometru. Lido lidmašīnas, dienā pat deviņas, tostarp, ne tikai uz galvaspilsētu, bet arī Tampere, Oulu un Turku. Var braukt ar auto, bet tad cauri Igaunijai un Tallinā jābrauc iekšā prāmī, tad pāris stundu pāri mūsu pašu Baltijas jūras Somu līcim, un esi Helsinkos. Arī prāmju netrūkst, ir lētāki un dārgāki, un, lai gan sākumā ir nedaudz nedroši, pēc pāris braucieniem uz prāmja jau jūties drošāk.

Somija, tāpat kā Latvija, ir Eiropas Savienības (ES) un Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts, proti, mēs ievērojam Eiropas Savienības likumdošanu, mums ir savienības pilsoņa tiesības un mēs lietojam vienotu valūtu – eiro (euro). Tiesa gan, Somija Eiropas Savienībā iestājās ātrāk – 1995. gadā, Latvija, turpretim, pēc 9 gadiem – 2004. Somija ir piecas reizes lielāka par Latviju teritorijas ziņā, un tajā dzīvo par 3,6 miljoniem vairāk cilvēku nekā pie mums. Jaņem gan vērā, ka desmito Somijas teritorijas daļu aizņem ūdeņi, un valsti ir pat 188 tūkstoši ezeru. Valsts apdzīvotība

arī atšķiras, jo, ja Latvijā ir tikai viena pilsēta, kurā iedzīvotāju skaits pārsniedz 100 tūkstošus, tad Somijā tādas ir deviņas. Atšķirīgs ir arī abu valstu administratīvi teritoriālais iedalījums. Ja Latvijā ir 110 novadu, 119 pašvaldības un 497 pagasti, tad Somijā – 19 autonomie apgabali un 311 pašregulējošas pašvaldības. Tas nozīmē, ka, piemēram, katra pašvaldība nosaka un iekasē dažādus nodokļus no tiem cilvēkiem, kas dzīvo konkrētajā teritorijā. Tas arī viens no iemesliem, kāpēc cilvēkiem Somijā no darba algas jāmaksā dažāda lieluma jeb progresīvais nodoklis. Taču "vadības groži" gan Somijā, gan Latvijā tāpat ir valsts institūciju rokās.

Latvijas valdību veido 13 ministrijas un to ministri – kopš 2016. gada Ministru prezidents ir Māris Kučinskis. Somijā ir par vienu ministriju mazāk, bet šķiet, ka 44. Somijas Ministru prezidents Juha Sipilā (*Juha Sipilä*) nu jau 3 gadus galā tomēr tiek. Savukārt, ja par likumdošanu atbildīgā Saeima Latvijā sastāv no 100 deputātiem, kas ievēlēti uz četriem gadiem, tad Somijā uz tikpat ilgā laika ievēl 200 cilvēku lielo parlamentu jeb Eduskuntu (*Eduskunta*).

Valsts prezidentu gan Somijā vēl uz sešiem, ne četriem gadiem kā Latvijā. Turklāt tur vēlēšanās balso pilsoņi, ne parlaments. Un atkārtoti, jau uz otro termiņu, šī gada februārī ievēlēja Sauli Niinisto (*Sauli Niinistö*). Latvijā Valsts prezidentu ievēl Saeima, un kopš 2015. gada Raimonds Vējonis ir devītais Valsts prezidents. Un arī viņam ir saistība ar Somiju – 1993. gadā Tampere Tehniskajā universitatē viņš studēja ūdens un vides pārvaldību. Taču, lai labāk saprastu un iepazītu gan Somiju, gan Latviju, ir jāatceras arī dažādi vēstures notikumi, kas ir ietekmējuši abu valstu attīstību.

Laiks runā – Latvijas un Somijas vēstures krustpunkti

Vēsturiski gan Latvija, gan Somija neatkarīgas zemes bijušas tikai īsu laiku. Vesti daudzi kari,

mainījušās gan varas, gan lielvaras. Kā viena, tā otra bijušas gan Zviedrijas, gan Krievijas daļa. Abās pēdējā gadsimta laikā risinājušās neatkarības cīņas jeb pilsoņu karš. Lai gan Somijā Otro pasaules karu biežāk pazīst kā Ziemas karu, tajā gāja bojā gan latvieši, gan somi. Turklāt ar to viss nebeidzas, dažādi mūsu ikdienu ietekmējoši notikumi bijuši daudz. Un, kā atklājas – ja Latvijas neatkarībai nozīmīgā 1918. gada notikumi Somijā būtu izvērtušies citādi – nu valsts būtu karaliste. Kas notika?

Pēc šodien valdošās vēstures (*mainstream history*) ziņām, zemē, kuru nu pazīstam kā Somiju, apmēram 700 gadus bijuši Zviedru laiki, savukārt Vidzemē – nepilnus simts gadus. Proti, Somijā aptuveni septiņus reizes ilgāk. Pēc Lielā Ziemeļu kara 1721. gadā mainās vara – tagadējā Latvijas teritorija nokļūst Cariskās Krievijas impērijas sastāvā. Somu zemes vēl tikmēr ir zem zviedru kroņa, bet 1809. gadā pēc Somijas kara arī tās pievieno Krievijas impērijai. Un nu visās – Kurzemes (*Курляндская губерния*), Vidzemes (*Лифляндская губерния*), Vitebskas (*Витебская губерния*) un arī autonomās Somijas Kņazistes guberņas (*Великого княжества Финляндского*) maksāšanas līdzeklis ir rubļi un kapeikas. Ja atkal salīdzini

skatīšanu 19. gadsimta vidū ievēribu un cilvēku mīlestību iemantojusi Krēta Hāpasalo (*Kreeta Haapasalo*) (1813-1890), bet jaunalvietis Jānis Cimze (1814-1881) apdarināja latvju tautasdziesmas un izveidoja skolotāju semināru. Tāpat kā Latvijā Krišjānis Barons (1835-1923), kurš savāca un pierakstīja vairāk nekā 217 tūkstošus tautasdziesmu pantu, arī somu Larina Paraske (*Larin Paraske*) (1833 vai 1824-1904) bija folkloras vācēja ar vienreizēju atmiņu. Šajā laikā pilskalnu pētnieks Ernests Brastiņš (1892-1942) pievērsās arī vēstures izpētei, tautstēru un rotu ornamentikai.

Devinpadsmitajā gadsimtā atklāj arī Cariskās Krievijas dzelzceļa maģistrāles – 1860. gada 8. novembrī Sanktpēterburgas-Varšavas dzelzceļa posms Ostrova-Dinaburga un pēc nepilna gada – 1861. gada 21. septembrī – dzelzceļa satiksme savieno Rīgu un Dinaburgu (Daugavpili). Bet 1862. gadā sāk darboties dzelzceļa satiksme starp Helsinkiem un Hamēninu (*Hämeenlinna*) un 1868.-1870. gadā savieno arī Rihimaki (*Riihimäki*) un Sanktpēterburgu.

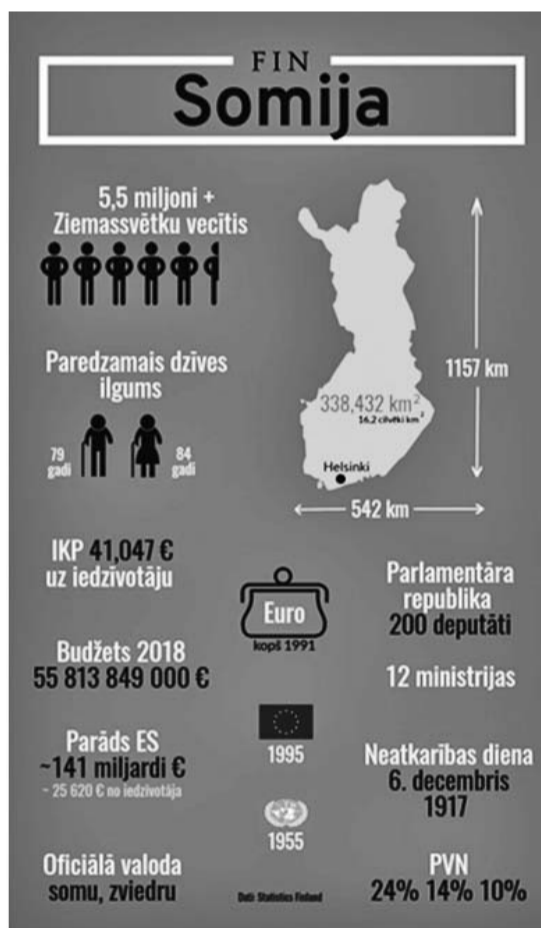
Šajā laikā tiek dibinātas un darbojas neskaitāmas fabrikas un rūpnīcas kā vienā, tā otrā teritorijā. Piemēram, Rīgā vien saskaitāmi vairāki desmiti fabriku

Ir cerība, un sirds to jūt

Līdz 1917. gadam abas teritorijas joprojām atrodas Cariskās Krievijas impērijas sastāvā, lai gan sācies jau Pirmā pasaules karš. Pagrieziena punkts ir imperatora Nikolaja II Romanova atstādināšana un nogalināšana. Tad boļševiku (lielnieku) vadonis Ļeņins kopā ar komunistiem sāk pārvaldīt valsti. Sabrūk impērija.

Par godu Ļeņinam Tampere, Somijā, 1946. gadā atklāts Ļeņina muzejs, kas darbojas arī mūsdienās. To apmeklējusi ne vien tūristi un citi interesenti, bet arī ievērojamas, prominentas personas kā pirmais padomju kosmonauts Juris Gagarins, Somijas prezidents un čempions augstlēkšanā Urho Kekkonens, PSRS ārlietu ministrs Andrejs Gromiko, PSRS kādreizējais ģenerālsēkretārs Ņikita Hruščovs, Leonīds Brežņevs un Mihails Gorbačovs. Turklāt arī Rīgā, Cēsu ielā 17., iekārtots Ļeņina memoriālais dzīvoklis.

Somija neatkarību pasludina 1917. gada 6. decembrī, Latvija – 1918. gada 18. novembrī. Taču zemes joprojām sadalītas buržuāziju un strādniekos jeb baltajos un sarkanajos. Pilsoņu kari risinās abās valstīs. Taču neparastākais un atšķirīgākais šī laika posma fakts, skaidro Tampere universitātes vēstures profesore Pirjo Mar-

nām – Latvijas teritorija Cariskās Krievijas impērijas sastāvā bijusi aptuveni divas reizes ilgāk nekā Somija.

“Šajā laikā attīstījās somu nacionālisms, sākās industrializācija, modernizācija,” par Somiju stāsta Tampere universitātes vēstures profesore Pirjo Markkola (*Pirjo Markkola*). Tomēr jāpiebilst, ka šāda attīstība bija arī Latvijā.

Tiek publicēti nacionālie eposi – Eliasa Lenrūta (1802-1884) (*Elias Lönnrot*) “Kalevala” 1835. gadā un Andreja Pumpura (1841-1902) “Lāčplēsis” 1888. gadā. Ar kokles spēli un somu tautas mūzikas at-

gan Ilgūciemā, gan Sarkandaugavā un citās Rīgas apkaimēs. 19. gadsimtā somu pilsēta Tampere kļuva par rūpniecības centru, un, piemēram, vairāk nekā 95% papīra Krievijas impērijā ienāca tieši no Somijas. Arī tagadējā Latvijas teritorijā papīru ražoja daudz, un pat šodien daudzas somu grāmatas iespiež Latvijā. Somijas bijušās, joprojām labā kārtībā uzturētās fabriku ēkas mūsdienās tiek izmantotas muzejiem, kultūras sarīkojumiem, birojiem, ēdnicām, restorāniem, sporta klubiem, skolām. Lēnā garā šo pieredzi sāk pārņemt arī Latvija.

kola (*Pirjo Markkola*): “Divus mēnešus Somija bija karaliste. Hēsenes princis uzaicināja kļūt par Somijas karali, taču viņš tā arī neieradās Somijā, viņam nebija laika nokļūt savā karalistē. Pēc Vācijas sakāves Pirmajā pasaules karā tas vairāk nebija iespējams un Somija kļuva neatkarīga.” 1917. un 1918. gadā bija neparasta ideja arī par Latvijas nākotni – ar Vācijas personālūnijā esošas Baltijas hercogistes izveidi. Taču, tā kā pēc kara Vācija bija “nospiesta uz ceļiem”, arī idejas par monarhijām sabruka.

(Turpinājums sekos)

Porvo baznīcu saimes sanāksme 11. – 14. oktobrī Tallinā

Anglijas anglikāņu baznīcas un Igaunijas un Latvijas luterāņu baznīcu sadraudzības nolīguma 80 gadi

ANDRIS ABAKUKS

Gadskārtējā Porvo baznīcu saimes sanāksme šogad notika Tallinā, sākot 11. oktobrī ar kontaktgrupas sēdi. Porvo saimē ietilpst Skandināvijas, Baltijas, Dānijas un Anglijas luterāņu baznīcas un Rietumeiropas anglikāņu baznīcas. Katrai baznīcai ir savs pārstāvis kontaktgrupā. Latvijas. ev. lut. Baznīca ārpus Latvijas (LELBāL) ir Porvo saimes locekle, un sēdē piedalījās tās pārstāvis prāvests Dr. Andris Abakuks. Latvijas ev. lut. Baznīcai (LELB) ir novērotājais statuss, bet šoreiz iztrūka tās pārstāvis. Kontaktgrupas loma ir uzturēt kontaktus starp baznīcām, izvērtēt sadarbību un plānot nākotnes darbu. Kontaktgrupas locekļi labi zina, kādas ir grūtības sadarbīties ar LELB, bet vēlējas dzirdēt LELBāL pārstāvja viedokli par sadarbības iespējām starp LELB un LELBāL. Nākamā Porvo saimes sanāksme paredzēta Portugāles anglikāņu baznīcas izkārtotumā 2019. gadā, 10. – 13. oktobrī, visticamāk, Porto pilsētā par temu *Kristiešu publiskā bals plašākā sabiedrībā*.

Šī gada sanāksme turpinājās ar konferenci ("konsultāciju") par temu *Minoritātes un majoritātes: izaicinājums baznīcai un sabiedrībai*. No LELBāL piedalījās arī archibiskape Lauma Zušēvica un prāvests Kārlis Žols, bet no LELB pēdējā dienā pievienojās Rīgas Doma dekāns Ēlijs Godiņš. Konferences temu aplūkoja dažādos aspektos, bet īpaši izcēlās jautājumi par iecelotāju grupu uzņemšanu. Šī tema, protams, ļoti tuva mūsu tautai un baznīcai ārpus Latvijas, kas visās vietās, kur

darbojas, ir minoritāte. Apakštema konferencei bija par Igaunijas un Latvijas luterāņu baznīcu sadarbības vēsturi ar Anglijas anglikāņu baznīcu (*Church of England*) un par Igaunijas dažādo konfesiju sadarbību mūsdienās.

Svētdien, 14. oktobrī, Igaunijas archibiskapa *Urmās Vīlma* vadībā Tallinas Domā notika dievkalpojums, kur atzīmēja Anglijas, Igaunijas un Latvijas baznīcu sadraudzības nolīguma 80 gadus. Sprediķoja anglikāņu biskaps *Simon Burton-Jones*. LELBāL pārstāvēja archibiskape Lauma Zušēvica, bet LELB pārstāvēja biskaps Einārs Alpe. Šo temu atzi-

mēja arī Igaunijas archibiskapa pieņemšanā iepriekšējā vakarā. Archibiskape uzticēja prāvestam Abakukum LELBāL vārdā uzrunāt pieņemšanas dalībniekus, kur viņš īpaši pieminēja latviešus, kuŗu vārdi parādījās pie 1938. gada nolīguma teksta – archibiskapu Teodoru Grīnbergu un māc. Edgaru Rumbu.

Anglijas anglikāņu un Igaunijas un Latvijas luterāņu pārstāvju sarunas jau bija sākušās Londonā 1936. gadā un turpinājās Rīgā un Tallinā 1938. gadā. (Informāciju par šo sarunu gaitu un nolīguma tekstu var atrast Anglikāņu baznīcas vēstures materiālos anglicanhistory.org.)

Archibiskapa Teodora Grīnberga un izcilā jaunākos paaudzes teologa Dr. Edgara Rumbas likteņi izteikti parāda pārbaudījumu, ko bija jāpārdzīvo latviešu tautai un baznīcai. Edgaru Rumbu kopā ar ģimeni 1941. gada jūnijā deportēja. Viņš pats nonāca Sibīrijas darba nometnē, kur viņš liecināja un kalpoja, kā varēja, līdz savai nāvei 1943. gada oktobrī. Meita Marija, deportēta 7 mēnešu vecumā, izdzīvoja un atgriezās Latvijā, kur vēl joprojām darbojas kā acu ārste. Brāļadēls Leopolds, pie kuŗa audzināšanas un izglītības Edgaram Rumbam bija liela loma, pēc kuŗa nonāca Anglijā, kur bija pazis-

tams kā Daugavas Vanagu fonda valdes priekšsēdis un mūsu Baznīcas Lielbritānijā aktīvs darbinieks – un šo rindu autora krusttēvs.

1944. gada oktobrī vācu okupācijas varas drošības dienests piespieda Teodoru Grīnbergu kopā ar citu konfesiju vadītājiem doties trimdā Vācijā, kur viņš bija pirmais Latvijas ev. lut. Baznīcas trimdā – LELBāL, kā to tagad apzīmējam – archibiskaps.

Kad pēc Otrā pasaules kuŗa latviešu luterāņu mācītāji kā bēgļi nonāca Anglijā, viņu attiecības ar Anglikāņu baznīcu varēja balstīties uz 1938. gada nolīgumu. Starp iebraukušajiem mācītājiem bija Ringolds Mužiks, kas vēlāk kļuva par mūsu Baznīcas prāvestu Lielbritānijā un pārstāvēja Latvijas ev. lut. baznīcu sarunās, kas noveda pie Porvo deklarācijas pieņemšanas 1992. gadā. Sarunās prāvests Mužiks pārstāvēja visu Latvijas ev. lut. baznīcu, nešķirot baznīcu Latvijā no baznīcas trimdā. Kā viņš vēlāk stāstīja, viņam bija LELB archibiskapa atļauja sarunās pārstāvēt arī baznīcu Latvijā, lai gan Padomju okupācijas apstākļos, protams, šāda atļauja nedrīkstēja atklātībā izpausties.

Kad Porvo deklarācija bija gatava parakstīšanai, Padomju Savienība bija sabrukusi un Latvija atkal bija brīva. Deklarāciju piedāvāja LELB parakstīt, bet LELB atteicās no šīs iespējas. LELBāL bija jāgaida līdz 2014. gadam, lai varētu deklarāciju parakstīt un līdz ar to kļūt par pilnu Porvo saimes locekli.

JURIS GRĪŅEVIČS

Ziemeļu puslodē rudens ir laiks, kad jaunu sezonu atklāj teātri un koncertorganizācijas. Parasti šī sezonas atklāšana ir visnozīmīgākais gada notikums, kad angažēti vislabākie spēki. Turklāt – vai it visas mūsu dzīves norises tieši ietekmē valsts Simtgade. Tai pieskaņots repertuārs, tematika u. c. Tā nesen ar simbolisko Richarda Vāgnera operas "Klīstošais holandiešu" jaunuzvedumu sezonu atklāja Latvijas Nacionālā operas un balets. Šīs Vāgnera opera izvēle nebija nejauša, jo tieši ar šo mūziku savulaik darbību uzsāka mūsu Baltais nams, kā to dēvēja Mariss Vētra – viens no tā pīlāriem. Izrāde ir sevišķi veiksmīga, un te milzīgi nopelni ir diriģentam Mārtiņam Ozoliņam, koŗmeistaram Aigaram Meri un režisoram Viesturam Kairišam, solisti gan galvenokārt ārzemnieki.

Mēs vairāk pievērsīsimies Nacionālā simfoniskā orķestŗa (LNSO) sezonas atklāšanas koncertam 5. oktobrī Lielajā gīldē. Dziļā cieņā jānoliec galvas mūsu mūziķu priekšā par to, ko viņi spēja paveikt šajā akustiski sevišķi

ņepiemērotajā zālē. Koncerta programma ļoti mērķtiecīgi veidota: pirmajā daļā mūsdienu pasaulē vispazīstamākā latviešu skaņraža Pēteru Vaska mūzika, pirmatskaņojumu ieskaitot, bet otrajā – Antona Bruknera 6. simfonija. Orķestris bija rūpīgi gatavojies, un Andŗa Pogas vadībā *Musica Appassionata* izskanēja iespaidīgi, ar īstenu simfonisku vērienu, kaut arī te mūzicēja tikai stīgu instrumenti. Šis skaņdarbs visbiežāk skan kamerorķestŗu atskaņojumā, tādējādi tomēr lielā mērā zaudē savu vērienīgumu, bet reizē, kā tas mēdz būt, iegūst jaunas kvalitātes. Mana personīgā izvēle ir par labu lielajam sastāvam.

Bet visu uzmanības centrā bija Koncerta obojai un orķestŗim pasaules pirmatskaņojums – šo darbu komponistam pasūtīnāja Latvijas Nacionālais simfoniskais orķestris. Koncerts obojai ir skaņraža trešā pievēŗšanās puŗšam instrumentu koncerta žanram (Angļu radziņa, Flautas koncerti). Pirmais iespaids – jaundarbs kvalitātes ziņā ir vēl lielāks par priekšteciem. Oboja kā solo instruments tiek izmantota reti, un

tas saistīts ar visaugstākās raudzies solistu trūkumu. (Flautas jomā situācija ir būtiski labāka.) Fenomenālais Heincs Holligers, kuŗš Rīgā viesojies kā komponists, savu obojista darbību pabeidzis jau pasen, tagad par pasaules pirmo oboju tiek uzskatīts Berlīnes Filharmoniskā orķestŗa solists Albrechts Maijers. Šī diŗmeistara uzaicināšana bija ļoti tālredzīga, jo, ņaubos, vai vēl kāds pasaulē spētu tā atskaņot. Meistars Pēterim Vaskam esot atzinies, ka viņam daudz vieglāk trīs reizes nospēlēt R. Štrausa Koncertu nekā šo darbu. Galvenā problēma, ka te nepiecieŗama sevišķi plaŗa elpa, jo oboja ir melodisks instruments un Pēteris Vasks – kantilēnas meistars, bet te melodiskās līnijas plaŗums jau tuvojas iespēju robeŗam. Dzīvā skanējumā tik iespaidīgu sniegumu netiku dzirdējis – gan apbrīnojams toņa daiļums un tembrālās krāsas, ņilbinoŗa virtuozitāte, sevišķi smalks fraŗējums. ņķiet, piemēram, Kadenci atsevišķi varētu iekļaut konkursu programmās kā obligāto skaņdarbu obojīstiem.

Bet vēl vairāk pārsteidza mūsu mūziķu spēle ar maksimālu, gluŗi vai pārcilvēcisku atdevi, īpaŗi koka puŗtēju grupā. Dialogā ar viņiem Albrechts Maijers bija *primus inter pares* (pirmais starp līdzīgiem), un tā ir visaugstākā atzinība latvieŗu mūziķiem. Maestro Andris Poga veidoja rūpīgi pārdomātu cikla drāmatuŗģiju un arī panāca labu dinamisko balansu, kas diemŗēl neizdevās Antona Bruknera 6. simfonijā. P. Vasks savā darbā iemūŗinājis savas dzimtenes jubileju – mūzika ir izteikti tautiska, ieskanas pat folkloras intonācijas. Varētu domāt – romantiska banalitāte. Bet nacionālais kolorīts mūzikā sevi nebūt nav izsmēlis – tas uzrunā arī citu tautu klausītājus, atŗķirībā no bezpersoniskiem internacionālismiem, ar kādiem pārbagāta mūsu un ne tikai latvieŗu jaunākā mūzika. Vaska ņedevrs vēlreiz apliecinā, ka mūzikā nav nekā labāka par tonalitāti un melodiju – ja tās nav, skaņdarba emocionālā iedarbība kļūst problemātiska. Paldies komponistam par šo velti Latvijas jubilejai!

ņķiet, A. Bruknera 6. simfonijai mēģinājumu laika pietrūcis, un atkal saskāŗāties ar mūsu simfoniku galveno nelaimi – *forte* dinamikas hipertrofiju, bet te krietna daļa vainas jāuzņemas maestro Andrim Pogam. Vizuāli neredzēju diriģenta centienus apvaldīt, piemēram, metalla puŗšamos instrumentus. Pats lasījums nepārliecināja, jo ņi austrieŗu meistara, iespējams, vīskamerālākā no deviņām simfonijām izskanēja pārlieku pompozi, un te vainojama ne tikai koncertzāles neatbilstoŗā akustika vien. Iespējams, ka koncerta atkārtojums nākamajā dienā Liepājas zālē *Lielais dzintars* bija veiksmīgāks. Tomēr slavējama ir Bruknera mūzikas iekļauŗana programmā, jo tā Latvijā koncertos skanējusi ļoti reti. Mūsu tautietis Andris Nelsons gan strādā pie pilna Bruknera simfoniju cikla ieskaņojuma ar *Gewandhaus* orķestŗi. Starp citu – galvaspilsētas klausītājus ļoti isā laikā lutinājuŗi divi pasaules puŗšam instrumentu *grandi*: ar Leipciŗas *Gewandhaus* orķestŗi mūzicēja fenomenālais trompetists H. Hardenbergers.

Mūzikālās sezonas atklāŗana

OKUPĀCIJAS MŪZEJA GARIŅŠ STĀSTA

39. Arhitekti

Bez arhitektiem nebūtu sākusies Mūzeja *Nākotnes nama* celtniecība. Tiesa, vienu brīdi likās, ka tieši architektu dēļ tā arī nesāksies. Bet lai nu kā, bez arhitektiem neiztikt. Pirmais ēkas arhitekts bija Gunārs Lūsis-Grinbergs, kurš neseno aizgāja mūžībā. Atceros, ka viņam rūpēja gan viņa izplānotā ēka – 1970. gadā tā bija komunistiskajā padomju valstī neierasta modernisma būve – gan arī latviešu strēlnieki, kam tā bija celta. Viņam sirdī bija visi un ne tikai sarkanie strēlnieki, kam ēka toreiz bija veltīta. Tāpēc strēlnieku pieminekļa pamatnē viņš jau atjaunotajā valstī iegravēja: „Latviešu strēlnieki 1915-1920.” Stāstīja, ka padomju varasvīri nebija uzceluši ielā un piebūvi un iecerētā mūzeja vietā palikus tikai izstāžu zāle. Kad Rīgas dome 1999. gadā nolēma ēku nojaukt, viņš bija pirmais, kurš centās to glābt, ieskicējot tai piebūvi uz Kaļķu ielas pusi, jo arī Okupācijas muzejam vajadzēja vairāk telpas.

Kad Gunārs Birkerts 2001. gadā prezentēja savu *Nākotnes namu*, Gunārs Lūsis-Grinbergs komentēja, ka tas esot pareizāks risinājums, jo arī viņa plānotā piebūve bija plānota Grēcinieku ielas pusē. Taču Birkerts bija nodarbināts ar Gaismas pils plānošanu un *Nākotnes namam* varēja atļaut maz laiku. Par savu Latvijas arhitektu viņš nozīmēja Daini Smitu, kurā birojs ķērās pie skiciem projekta izstrādāšanai. Te vajadzēja ievērot

No kreisās: Gunārs Birkerts, Ija Rudzīte, Edvīns Vecumnieks.

Mūzeja vajadzības. Mūzeja direktore Gundega Michele tās zināja gandrīz no galvas. Bet ļoti – es atceros, cik ļoti – palīdzēja arhitekte Maija Sinka, jo viņa saprata gan mūzejnieku, gan architektu valodu, cienīja Birkerta ideju un to papildināja pati ar savām idejām. Man liekas: viņa bija tā, kas izgudroja paplašināt izstāžu zāli ar balkonu. Un viņa atrada vietu čerkas kamerai. Maija Sinka bija viena no Minsteres Latviešu centra arhitektiem, labi pārzināja Eiropas drošības noteikumus un uz tiem raudzījās sevišķi strikti. Dainā Šmita biroja arhitekti reizēm nurdēja, bet pakļāvās viņas ekspertīzei. Tā jau sākumā par drošību bija gādāts.

Kad pēc daudziem likločiem projekts 2013. gadā nonāca „5. ielas” arhitektu biroja gādībā, rūpi uzņēmās arhitekte Ija Rudzīte, bet Maijas Sinkas vietā stājās pieredzējušais arhitekts Edvīns Vecumnieks. Ļoti aizkustināja Ijas Rudzītes iejūtība pret Birkerta

stilu. Tā arī *Nākotnes nama* iekšējās telpās redzam Birkertam mīlo gaīšo koku. Gan arhitektei, gan Mūzeja saimei nācās cīnīties, kad vairākiem pazīstamiem Latvijas arhitektiem skaļi prasīja saglabāt sākotnējo ēku bez piebūves kā padomju modernisma paraugu. Kādus neveikus un Birkerta garam neatbilstošus kompromisus risinājumus Ijai Rudzītei vajadzēja zīmēt, kad likās – vienīgi tā projektu var saglabāt! Kad beidzot ar Saeimas palīdzību *Nākotnes nams* atguva Birkerta veidolu, visi varēja uzelpot. Arī es.

Guldot kapsulu pamatākmēnī, bija prieks redzēt gan Iju Rudzīti, gan Edvīnu Vecumnieku. Maija Sinka bija noteikti klāt garā. Un klāt bija Gunāra Birkerta gars zem viņam paredzētās baltās ķiveres. Man pat liekas, ka tur maniju arī Gunāra Lūša-Grinberga garu, jo tieši viņa plānotajos vecās ēkas pamatos iegūlās vēstījumi *Nākotnes nama* nākotnē.

Latvijas Simtgadi svinot, atcerieties Latvijas Okupācijas muzeju.

LATVIJĀ. „Latvijas Okupācijas muzeja biedrība”, Reģ. nr. 40008018848, AS “SEB banka”, SWIFT: UNLALV2X, Konta Nr.: LV67UNLA0002400700517

ASV. Čeki rakstāmi OMFA (ja vajag, ar ziedojuma mērķa norādi) un sūtāmi Ilzei Resnis, 10930 Nollwood Drive, Chardon, OH 44024. Ziedotāji saņem kvītis nodokļu atlaidēm.

KANADĀ. Čeki rakstāmi LRDF (*Latvian Relief and Development Fund*) ar atzīmi „Okupācijas muzejam” (ja vajag, arī ar mērķa norādi) un sūtāmi: Dagnija Staško, 16 Elterwater Ave, Nepean, ON K2H5J2. Ziedotāji saņem kvītis nodokļu atlaidēm.

AUSTRALIJĀ. Čeki rakstāmi (pievienojot mērķa norādi) un sūtāmi muzeja pārstāvei: Ināra Graudiņa, 141 Darley Road, Randwick, NSW 2031.

LIELBRITANIJĀ. Čeki rakstāmi (ja vajag, ar mērķa norādi) un sūtāmi muzeja pārstāvei: Inese A. Smith, 36 Fairmount Drive, Loughborough, LE11 3JR vai (ar mērķa norādi) „*Latvian Educational Foundation*”, Catthorpe Manor, Catthorpe, Leicestershire LE17 6DF.

Ar ziedojumu nodrošināts publicitātes projekts

ĪSZIŅAS

Latvijā 3. novembrī plkst. 12 noritēs IV Pasaules diktāts latviešu valodā! Rīgā, Ventspilī, Liepājā, Valmierā, Jēkabpilī, Rēzeknē, Daugavpilī, Jelgavā un Cēsīs būs iespēja ikvienam piedalīties klātienē. **Diktātu visā pasaulē piedāvā rakstīt plkst. 12** (pēc Latvijas laika!) **tiešsaistē: www.raksti.org**, aizpildot anketu vismaz dažas minūtes pirms tā sākuma. Pārliecinieties, vai datoram ir uzinstalēta *Flash Player* jaunākā versija un pieejamas diakritiskās zīmes (mikstinājuma un garumzīmes).

Valkā 1. un 2. novembrī patriotiskā sarīkojumā „Latvijas karavīrs laikmetu griežos” tiksies jaunieši no Jaunsardzes, Latvijas mazpulki, Latvijas skauti un gaidas, Valkas novada un no radniecīgām organizācijām Igaunijā un Lietuvā. 2. novembrī no plkst. 12 līdz 14 Lugažu laukumā būs apskatāma Nacionālo bruņoto spēku (NBS) militārā izstāde.

Kuldīgas Galvenajā bibliotēkā līdz 26. oktobrim ir ceļojošā izstāde „Bibliotēkas, kas palīdzēja izaugt Latvijai”. Pēc tam līdz **11. novembrim** būs 1848. gadā Krišjāņa Valdemāra izveidotajā Ēdoles bibliotēkā. Tā veltīta Latvijas Simtgadei un Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) Atbalsta biedrības 20. darbības gadam, informē LNB Atbalsta biedrības direktore Kārīna Pētersone. Izstādē godina 12 Latvijas publiskās bibliotēkas, kurām ir simboliska nozīme Latvijas tapšanā par valsti.

Kārļa Ulmaņa dzimtas mājās „Pikšas” 20. oktobrī Livbēztes tautas lietišķās mākslas studija „Live” (vadītāja L. Ozolniece) un folkloras kopa „Zemgaļi” (V. Leja) svinēja 40 gadu jubileju. Mūzikālie „Zemgaļi” šogad piedalījušies folkloras festivālā „Baltica 2018”, Simtgades Dziesmu un deju svētkos Rīgā.

Andreja Upīša memoriālmajā Skriveros līdz oktobra beigām apskatāma izstāde „Saimniecību rokdarbi – dvieļi”, kas ir no Aizkraukles Vēstures un mākslas muzeja krājumiem. Tie darināti 19. gs. beigās un līdz 20. gs. vidum Skriveros, Bebras, Koknesē, Zalvē, Sunākstē, Vietalvā, Krapē, Stukmaņos, Vallē, Vestienā, Mazzalvē, Pilskalnē, Secē, Iršos, Aizkrauklē, Neretā, Kalsnavā un Skultē.

„Maxima Latvija” XXX veikalos no 17. oktobra – t/c „Rīga Plaza”, t/c „Domina”, Ulmaņa gatvē 88a un XX formāta veikalā Mārupē ir nopērkami biedrības „Latvijas Mazpulki” bērnu izaudzētie sīpoli Latvijas karoga krāsās. Tā ir čaklo mazpulcēnu no Daugmales, Aizupes, Viesītes, Penkules, Vijciema, Sējas, Limbažiem, Liepupes, Lubānas, Mazsalacas, Šķeltovas, Grāveriem, Priekšmalas, Dagdas, Ziemeļiem, Strautiņiem, Bejas, Valdemārpils, Nīcas, Otaņķiem, Irlavas un Zantes velte Latvijai Simtgadē.

Igaunijas Vides ministrija paziņojusi par ieceri izstrādāt vieno-tu Igaunijas un Latvijas iepakojuma depozīta sistēmu. Igaunijā tā ieviesta jau 2005. gadā. Latvijā likumprojekts „Grozījumi iepakojuma likumā” paredz, ka dzērienu iepakojuma depozīta sistēma tiks īstenota no 2020. gada. Lai gan jau tagad daļa Latvijā pirktu nonāk Igaunijas pudeļu nodošanas automātos.

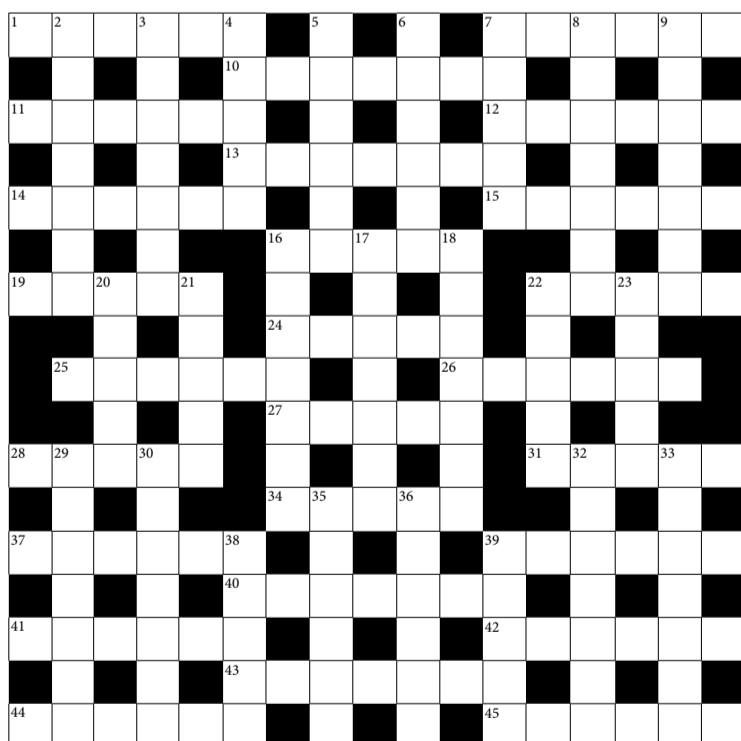
Daugavpili oktobra vidū svinīgi tika iemūrēta kapsula LATRAPUS graudu pirmapstrādes kompleksa pamatos, kas būs pirmais Latgalē. Graudu ražu uzsāks pieņemt jau nākamā gada rudenī. LATRAPUS ir viens no lielākajiem Latvijas uzņēmumiem graudaugu un lauksaimniecības tirgū, kuram ir jau 7 graudu pieņemšanas punkti visā Latvijā.

Papes dabas parkā oktobrī notika jau trešā Dabas aizsardzības pārvaldes rīkotā talka, lai attīrītu ezeru, piekrasti un mežu no padomju armijas pamestām riepām. Liela daļa nogrimušas ezerā un apaugušas ar ūdensaugiem. Dabas parks ir Baltijas jūras piekraste ar kāpām. Rudeņos šeit darbojas vienīgā migrējošo putnu novērošanas stacija Latvijā, kur ornitologi uzskaita un gredzeno gājputnus.

Īsziņas sagatavoja Valija Berkina

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Līmeniski. 1. Novada centrs Latvijā. 7. Apdzīvota vieta Daugavpils novadā. 10. Ziedu kārtošana māksla Japānā. 11. Dziesmas vārdi. 12. Tas, kas nav parasts. 13. Ievērojamo mākslinieku goda nosaukums. 14. Seno latgaļu valsts. 15. Ar noteiktu nokrāsu. 16. Vācu gleznotājs, grafiķis (1891-1969). 19. Latviešu dziedātājs (1878-1969). 22. Sloks. 24. Pulgojoši izteicieni. 25. Plākšne krāsu jaukšanai gleznotā-

jiem. 26. Daugavas pieteka. 27. Veiksme, izdošanās. 28. Mīklveidīga masa. 31. Lašveidīgo kārtas zivs. 34. Zodiaka zvaigznājs. 37. Filipīnu galvaspilsēta. 39. Tropu vētra. 40. Viegla konstrukcijas celtnes. 41. Renstele. 42. No stieplēm vītas virves. 43. Apdzīvota vieta Ventpils novadā. 44. Upe Krievijā, Priekškaukāzā. 45. Apgaismošanas ķermeņi.

Stateniski. 2. Armēnijas galvaspilsēta. 3. Pagātnes notikumu

apraksts. 4. I. Indrānes romāns. 5. Jūrmalas pilsētas daļa. 6. Franču filozofs, rakstnieks (1905 – 1980). 7. Cīnīties. 8. Apslēpta. 9. Argumentēt. 16. Vācu inženieris (1858-1913). 17. Salīdzinošais vērtējums. 18. Nelieli zvejas kuģi. 20. Atspirdzinošs dzēriens. 21. Norobežojoša būvkonstrukcija. 22. Pilsēta Igaunijas ziemeļaustrumos. 23. Tēls R. Blaumaņa lugā „Ugunī”. 29. Garš sieviešu tērps izjādēm. 30. Valsts Āzijas dienvidaustrumos. 32. Piena cukurs. 33. Neliels tanks. 35. Lielas ķirzakas. 36. Cilvēka vilkti divriči Dienvidaustrumāzijas valstīs. 38. Ventas pieteka. 39. Kuģu pietātnes.

Krustvārdu mīklas (Nr. 39) atrisinājums

Līmeniski. 1. Medenis. 6. Kalenda. 10. Abaka. 11. Zemgals. 12. Tiflisa. 13. Rases. 14. Agora. 15. Troja. 16. Auss. 19. Teteris. 23. Feja. 25. Kempingi. 26. Noilgums. 27. Asis. 29. Ararāts. 33. Sust. 38. Liste. 39. Vakar. 40. Etāns. 41. Pralinē. 42. Skotija. 43. Remte. 44. Saskaņa. 45. Stagars.

Stateniski. 1. Mazurka. 2. Damasts. 3. Nianse. 4. Saskare. 5. Baldone. 6. Katvari. 7. Lafete. 8. Neuroze. 9. Alabama. 17. Ulems. 18. Sāpes. 19. Tenga. 20. Teika. 21. Rinda. 22. Stils. 23. Fogts. 24. Jumis. 27. Aslapes. 28. Ieskats. 30. Rivjēra. 31. Reklāma. 32. Terases. 34. Urānija. 35. Tasmans. 36. Melisa. 37. Verona.

LATVIJAS SPORTISTI LATVIJĀ UN PASAULĒ

Čikāga gaida
Mairi Briedi

ANDRIS MAGURS

Mairis Briedis ir profesionālais bokseris no Latvijas. Viņš ir pirmais latvietis, kurš ieguvis pasaules boksa titulu – no 2017.

gada aprīlī līdz 2018. gada janvārim pasaules čempions WBC un pašreizējais čempions IBA versijā. Briedis ir visu laiku titulētākais Latvijas bokseris, kurš ir bijis Pasaules Boksa padomes (WBC) čempions, iegūtot vienu no planētas četrām prestižākajām boksa jostām. To gan viņš zaudēja aizvadītās Pasaules boksa superserijas pusfinālā, kur piedzīvoja pirmo karjēras zaudējumu pret ukraiņu Oleksandru Usiku.

Mairis Briedis dzimis Rīgā 1985. gadā. Absolvējis Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmiju. Ar boksu sācis nodarboties 14 gadu vecumā, no 2008. līdz

2011. gadam Latvijas čempions boksa. 2009. gadā aizvadīja savu pirmo profesionālo cīņu. Kopumā aizvadījis 200 cīņas, 188 no tām guvis uzvaru. Viņa profesionālā boksera karjērā ir 25 cīņas, 24 uzvarētas, 18 – ar nokautu.

Latvijas labākais bokseris 10. novembrī boksēsies ASV pilsētā Čikāgā Pasaules boksa superserijas ceturtdaļfinālā pret armēņu izcelsmes Vācijas pārstāvi Noelu Gevoru, kurš boksa pasaulē pazīstams arī ar vārdu Norairs Mikaeljans. 27 gadus vecais Vācijas bokseris karjēras laikā 24 cīņās izcīnījis 23 uzvaras, desmit no tām gūstot ar nokautu.

Briedis un Gevora cīņa notiks Čikāgas universitātes aulā UIC Pavilion 525 S Racine av, Chicago Illinois. Biļetes var iegādāties Ticketmaster. 11. novembrī būs boksa fanu tikšanās ar Mairi Briedi un viņa komandu Čikāgas Latviešu biedrības nama kluba telpās plkst. 12 pēcpusdienā (4146 N Elston av, Chicago). Visi laipni aicināti! Ja ir jautājumi, lūdzu, zvaniet, – Andris 9202960863.

Mairis Briedis
atbalsta jauniešu
iesaistīšanu sportā

Biedrību un nodibinājumu reģistrā 18. oktobrī ierakstīta Maira Brieža boksa iniciatīvu atbalsta biedrība, ziņo aģentūra Lursoft. Biedrība plāno atbalstīt sporta iniciatīvas, radīt iespējas jauniešiem un bērniem iesaistīties sportā, rīkot sporta noņemnes, kā arī sniegt atbalstu nelabvēlīgā vidē augušiem jauniešiem un bērniem. Par biedrības amatpersonām ar tiesībām pārstāvēt to atsevišķi iecelts bokseris Maira Brieža tēvs Ints Briedis un Maira Brieža menedžeris Raimonds Zeps.

Jauniete boksa
ringā

Latvijas jaunā boksera Viktorija Silķe Krievijas pilsētā Anapā Eiropas junioru čempionātā izcīnīja bronzas medaļu.

Silķe ceturtdaļfinālā pēc vienkāršīga piecu tiesnešu lēmuma pieveica Anglijas bokseri Holiju Hefronu. Pusfinālā svara kategorijā līdz 50 kg Viktorija pēc punktiem ar 0:5 zaudēja Melnkalnes bokseri Bojanai Gojkovičai.

Rodions Kurucs
sāk karjēru NBA

Latvijas basketbolists Rodions Kurucs debitējis Nacionālajā basketbola asociācijā (NBA).

// FOTO: AFP/Scanpix/LETA
Kurucs no 2012. līdz 2015. gadam bija VEF Rīga sistēmā, bet pirms trim gadiem viņš nonāca Spānijas kluba Barselonas Lassa paspārnē. Kurucu Nets jūnijā izraudzījās NBA drafta otrajā kārtā ar kopējo 40. numuru,

mēnesi vēlāk noslēdzot līgumu uz trim gadiem ar iespēju to pagarināt vēl uz vienu sezonu. Pašlaik 20 gadus vecais Kurucs kļuva par piekto latviešu basketbolistu, kurš ticis pie iespējas spēlēt NBA. Planētas vadošajā līgā savas karjēras turpina Kristaps Porziņģis un Dāvis Bertāns, kā arī savulaik spēlējuši Gundars Vētra un Andris Biedriņš.

Savā pirmajā spēlē pasaulē spēcīgākajā līgā Kurucs guva trīs punktus. Bruklīnas Nets zaudēja Detroitas Pistons vienībai – 100:103. Kurucs savā debijas spēlē bija laukumā 11 minūtes, kuŗu laikā iemeta vienu no diviem tālmetieniem, izcīnīja vienu atlēkušo bumbu, veica vienu rezultatīvu piespēli, pieļāva vienu kļūdu un divas reizes pārkāpa noteikumus.

Nākamajā spēlē Rodions Kurucs iemeta 11 punktus un palīdzēja viņa pārstāvētajai Bruk-

līnas Nets vienībai savā laukumā ar 107:105 pārspēt pašlaik savainotā Kristapa Porziņģa pārstāvēto Ņujorkas Knicks. 20 gadus vecajam Kurucam šī bija tikai otrā NBA spēle karjērā, bet viņš jau sasniedzis gana solidu rezultativitātes rekordu. Kurucs šajā spēlē laukumā pavadīja 17 minūtes, iemeta divus no pieciem divpunktu metieniem, vienu no trim trejācēm un visus četrus „sodiņus”. Latvijas basketbolista kontā vēl piecas atlēkušās bumbas un divas kļūdas. Nets izcīnīja pirmo uzvaru jaunajā sezonā, bet Knicks tas bija pirmais zaudējums.

Nacionālās kolledžu sporta asociācijas (NCAA) American ligas komandu galvenie treneri jau trešo gadu pēc kārtas iekļāvuši Latvijas basketbolisti Kitiņu Laksu konferences pirmssezonas simboliskajā piecniekā.

(Turpinājums 20. lpp.)

PĒRK

SIA Kalnkoks par augstām cenām pērk meža īpašumus un cirsmas. Tālr. 27800573.

FRIENDS OF THE
UNIVERSITY OF LATVIA

LATVIJAS UNIVERSITĀTES SIMTGADEI VELTĪTS
TESTAMENTĀRO NOVĒLĒJUMU FONDS

”Likās, ka tikai Latvijas Universitāti atklājot, ir pilnvērtīgi
pasludināta arī Latvijas valsts”.

(Mariss Vētra, 1933.g. “Atkal mājās!”)

Gaidot Latvijas Universitātes simtgadi
2019. gada 28. septembrī, turpināsim godināt savus
priekštečus un viņu Alma mater, novēlot kaut nelielu
sava testamenta daļu Latvijas Universitātei.

Valdes priekšsēdis Roberts Blumbergs
Tālr.: +1(312)7307459 | E-pasts: Rob@johnsonblumberg.com

Cieņā,
„Friends of the University of Latvia” valde
Organizācijai ir (501(c)(3) charity) statuss kopš 2012. gada.

MATISS KUKAINIS

ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdošana.

Valņu iela 3, Rīga, LV-1050
matiss@sk-legal.com
+371 28390346

IZDEVĪGI APDROŠINĀJUMI

LRFA.org
215.635.4137

Veselības | Medicare | Dzīvības | Ceļojumu

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Kravas pārvadājumi starp ASV un Latviju!

Visāda veida kravas sūtījumi: pārcelšanās (uz vai no Latvijas), auto transports, gaisa kravas un arī naudas pārsūtījumi (caur Baltic Financial Services).

• Tagad ir laiks sūtīt lietas dārzam! Traktora sūtīšana (līdz 2 m³) - \$475. Citi rīku (griezēju, motorzāģu, plāvēju, u.c.) transports sākot ar \$75. (Muitas procedūra LV papildus.)

Zvaniet: 1-888-LATVIAN

Rakstiet: info@lasl.com • www.lasl.com

RADI UN DRAUGI
★★★★ VIESNĪCA • HOTEL
NIKLĀVS
RESTORĀNS

“VIESNĪCA “RADI UN DRAUGI” – JŪSU VIESNĪCA RĪGĀ!

71 labiekārtota un mājīga istaba / Bagātīgas brokastis /
Konferenču zāles / Restorāns “NIKLĀVS”

Mārstaļu iela 1, Rīga, LV-1050, Latvija. Tālr.: +371 67820200, e-pasts: reservation@draugi.lv
www.hotelradiundraugi.lv

LATVIEŠI KANADĀ

GAIDĀMAS PĀRMAIŅAS

MĀRTIŅŠ ŠTAUVERS

Montrealas Latviešu Organizāciju padomes (MLOP) 20. septembra sēdē, kuŗu vadīja priekšnieks Roberts Klaiše piedalījās 5 dalībnieki. Sekretārs M. Štauvers nolāsīja iepriekšējo sēžu protokolus, kuŗus pieņēma vienbalsīgi. Līdz ar to R. Klaiše ierosināja, ka

būtu maināma Padomes uzbūves kārtība. To lēma izdarīt nākamā gada sākumā. Latvijas Simtgadei veltītais sarīkojums notiks 17. novembrī plkst. 16 Latviešu centrā. Vēl ir jāizrauga tā vadītājs. Pēc svētku akta būs svētku vakariņas. Tās gatavos līdzšinējā darbinieku

saime. Sarīkojums ir galvenais uzdevums visus tās pastāvēšanas gadus. Novadnieku saime strauji sarūk un jūtami samazinās. Tas ievērojami samazina pieejamo darbinieku saimi. Cik tas nozīmīgi, to pierādīja 13. Latvijas Saeimas vēlēšanas. Tajās piedalījās 43 Lat-

vijas pilsoņi, lielākā daļa novadnieku no Latvijas. Pilntiesīgs vēlēšanu iecirknis (1703) atradās sabiedriskā centrā, Provosta centrā Lašinā. To vadīja Goda konsuls Roberts Klaiše ar palīdzēm Ritu Jozus un Māru Rudzīti. Pienākums godam izpildīts.

SARĪKOJUMI / DIEVKALPOJUMI

SARĪKOJUMI

BOSTONA (MA)

Trimdas dr. zāle (58 Irving St, Brookline MA 02445).

2.novembrī 19:00 folkgrupa **Vilkači**. Saviesīgā stunda no 18:00. Riko TILTS sadarbībā ar ALTS. Atbalsta Latviešu Fonds, ALA, VKKF un Rīgas dome. Biļešu cena \$15. Info: Aija Dreimane, tālr: 781-558-3814, e-pasts: ajjadreimane@gmail.com

DENVERA (CO)

Kolorado Latviešu Kultūras Centrs (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226), tālr.: 303-986-5337 vai 303-913-8081.

Piektdienās 19:00 tiekas latviešu deju grupa, 20:30 notiek koŗa mēģinājums.

FILADELFIJA (PA)

Filadelfijas Brīvo latvju biedrības telpas (531 North 7th St, Philadelphia PA 19123).

6.novembrī 11:00 pensionāru kopas rēgulārā sanāksme grozīnu veidā. Programmā valdes ziņojumi, nākotnes darbība un pārrunas par vēlēšanām un citiem notikumiem. Saiets beigsies ar dzimumdienu svinēšanu pie kafijas galdā. Viesi arvien laipni gaidīti!

17.novembrī 13:00 Latvijas Valsts dibināšanas atceres sarīkojums. Svētku runu teiks rakstniece un māksliniece **Sarma Muizniece Liepiņa**. Aktā piedalīsies Filadelfijas latviešu skolas audzēkņi. Dziedās Filadelfijas latviešu koncertkoris **Guntas Plostniece** vadībā. Ieejas maksā ieskaitīta arī pieņemšana un Dzintara Galdā sarūpētās vakariņas. Ieeja \$30 (tiem, kuŗi ierādīsies tautastērpā - \$ 20); labvēļu ziedojums, vismaz \$50; bērniem un studentiem ieeja brīva. Riko visas Filadelfijas un apkaimes latviešu organizācijas un draudzes. Visi laipni lūgti apmeklēt arī kopīgo Valstssvētku Dievkalpojumu 18. novembrī 11:00 Sv. Jāņa draudzes dievnamā.

25.novembrī 12:00 Ziemsvētku tirdziņa lielā talka. Esat aicināti nākt palīgā sagatavot telpas tirdziņam. Būs darbi visiem – jauniem, veciem un vidējiem. Šis ir vislielākais un visapmeklētākais ikgadējais pasākums Biedrības telpās un katra rociņa ir noderīga. Labi pavadīts laiks un padarītā darba gandarījums ir garantēti. Pusdienas visiem talciniekiem. **Mēnešsapulce** notiks plkst. 14:00.

1.decembrī 12:00 – 18:00 **Ziemsvētku tirdziņš**. Sekos saviesīgs vakars. Galdā info/Table info. Galdi ir pieejami bez maksas, bet tos jāpiesaka laicīgi līdz

31.oktobrim. FBLB ņem 15% ziedojumu no pārdotās kopsūmmas. Var izmantot arī savus līdzatvestos galdus. Vēlams paziņot par vajadzīgo vietu skaitu. Stendus varēs uzstādīt jau sestdienas rītā no plkst.9:00. Uzaiciniet savus draugus un paziņas – tirgoties gribētājus!

Lūdzam atsūtīt Jūsu *business karti*, lai to var ielikt tirdziņa programmā uz: phillytirdzins@gmail.com

GAREZERS (MI)

Latviešu Centrs (57732 Lone Tree Rd, Three Rivers, MI 49093).

INDIANAPOLE (IN)

Latviešu Sabiedriskais Centrs (1008 W 64th St, Indianapolis IN 46260).

KLIVLANDE (OH)

Klīvlāndes Latviešu apvienotās draudzes nams (1385 Andrews Ave, Lakewood OH 44107).

ŅUDŽERSIJA (NJ)

Ņūdžersijas Latviešu Biedrības īpašums "Priedaine" (1017 State Route 33, Freehold NJ 07728).

ŅUJORKA (NY)

Ņujorkas draudzes telpas (234 Valentine Ave, Yonkers NY 10705).

11.novembrī pēc Dievk. Lāčplēša dienas atzīmēšana. Latvijas pastāvīgās pārstāvniecības AŅO vēstnieka **Andreja Pildegoviča** uzruna un pirāgu cepšanas talka.

18.novembrī 15:30 "Saknes un spārni", Latvijas Valsts svētku atzīmēšana, Dižkoncerts un svinīgas uzrunas, svētku tosts, gaismas uzvedums Latvijai Centrāl-parkā. *Episcopal Church of the Heavenly Rest*, 1085 Fifth Ave (pie 90.ielā).

PRIEDAINE (NJ)

(1017 Hwy 33 East, Freehold, NJ).

30.oktobrī 14:00 Folkloras un seno ciņu kopas **Vilkači** koncerts. Ieeja \$30.

SIETLA (WA)

Sietlas Latviešu Sabiedriskais Centrs (11710 3rd Ave NE, Seattle WA 98125). www.seattle-latviancenter.com

ST. PĒTERSBURGA (FL)

St. Pētersburgas Latviešu biedrības nams (1705 9th Ave N, St.Petersburg FL 33713).

4.novembrī 14:00 Daugavas Vanagu rīkotais koncerts **Svinēsim Lāčplēši Latvijas 100 gados!** Sarīkojumu ievadīs mācītāja **Aivara Pelda** isa uzruna. Sekos koncerts, kuŗā piedalīsies **Kanaku ansamblis**, koklētājs **Ilmārs Vilmanis** un 17 gadus vecais topošais vijolnieks **M.Šteinblums**. Noslēgumā latvisks azaid. Tā kā šis būs pēdējais DV sarīkojums Biedrības telpās, visi laipni aicināti! Ieejas ziedojums, sākot ar \$15.

6.novembrī 10:00 Biedrības valdes sēde.

17.novembrī 14:00 līdz saulrietam Fort De Soto parka un pludmales 15.nojumē Floridas Sv.Petersburgas Latviešu biedrība mīli aicina uz **Latvijas 100. Dzimšanas dienai** veltītu kopā sanākšanu un sadejošanu ar Čikāgas latviešu deju kopu **Mantimieki**, kopīga galda klāšanu, sadziedāšanos un saulītes pavadīšanu jūrā. Līdzī jāņem doma – ko es personīgi šogad varētu dāvināt Latvijai, kā arī groziņš kopīgajam galdam un bezalkoholiski dzērieni, pludmales krēslī pašu ērtībai.

Sv. Pētersburgas latviešu biedrība cienās ar grilētām desiņām. Nojume mūsu lietošanā uz visu dienu. Parkā iespējams peldēties, sauloties, makšķerēt, izīrēt laivas un velosipēdus. Pasākums ir bez maksas, taču iebraukšanas maksa parkā ir \$5.00.

Gaidīsim visus – lielus un mazus!

18.novembrī 12:00 Latvijas Valsts dibināšanas 100. gadadienai veltīts svinīgs pasākums "Sv. Petersburgas latvieši – Latvijai!"

Koncertu sniegs vietējie mākslinieki un deju kopa no Čikāgas **Mantimieki**.

Pēc svinīgās daļas un koncerta – uz Latvijas panākumiem un veiksmi varēs iedzert glāzi vīna un baudīt vieglas uzkodas, kā arī mūsu saimnieču ceptos jubilejas kļiņģerus.

Noslēgumā – dejas. Vēlams ierasties formālos tērpos. Lai nodrošinātu visiem viesiem vietas pie galdiņiem, lūdzam pieteikties pie **Daces Nebares**, tālr: 917-755-1391. Ieejas ziedojums, sākot ar \$ 10.

TĒRVEĒTE

Valdes sēdes – katru ceturtdienu 19:30 Centrā; 15.nov., 13. dec. un 2019.gada 17.janv.

Pensionāru sanāksmes pirmdienās, 13:00; 8.nov., 6.dec. un 2019.gada 10.janv., 7.febr., 7.martā, 11.apr., 9.maijā. Info: 514-992-9700. www.tervete.org

ZIEMEĻKALIFORNIJA

(425 Hoffman Ave, San Francisco), Info: www.zklb.wordpress.com, ZKLB sekr. un informāc. daļas vadītāja Una Veilānde tālr.: 408-813-5104, e-pasts: una.veilande@gmail.com

Katru otrdienu 20:00 koŗa mēģinājums

DIEVKALPOJUMI

Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr.: (58 Irving st, Brookline MA 02445). Info: 617-232- 5994, e-pasts: bostonastrimdasdrau-

dze@gmail.com, tālr: 617-232-5994. Māc. Igors Safins. Tālr.: 617-935-4917. E-pasts: igorssafins@gmail.com. Runas stundas trešdienās 10:00 – 15:00, piektdienās 16:00 – 18:00. Dievk. notiek 11:00. 10.novembrī dārza talka.

Čikāgas latv. ev. lut. Ciānas dr.: (6551 W Montrose Ave, Chicago IL 60634), tālr.: 773-725-3820; E-pasts: cianasdraudze@gmail.com; www.facebook.com/Cikagas-Ciānas-draudze-255043897965234. Dievk. notiek svētdienās 10:00. Pēc Dievk. kafijas galds. Māc. Gundega Puidza, tālr.birojā: 773-736-1295; mājās: 708-453-0534, E-pasts: puidza@yahoo.com

Čikāgas latv. ev. lut. Sv. Pētera dr.: (450 Forest Preserve Dr, Wood Dale IL 60191). Tālr.: 630-595-0143. Māc. Ojārs Freimanis. Dr. pr. Uldis Pūliņš. Dievk. notiek svētdienās 10:00. Pēc Dievk. kafijas galds.

Čikāgas latv. baptistu dr.: (820 Ontario St, Oak Park, IL 60302). Māc. Oļģerts Čakars. Tālr.: 708-383-5285.

Denveras latv. ev. lut. dr.: (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226). Birojs atvērts ceturtdienās no 10:00 – 14:00. E-pasts: reglite@aol.com Dievk. notiek svētdienās 9:30. Pēc Dievk. sadraudzība.

Detroitas Sv. Pāvila latv. ev. lut. dr.: (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI 48334). Dievk. notiek svētdienās 10:00. 18.novembrī Dievk. 25.novembrī Dievk.

Dienvīdfloridas latv. ev. lut. dr.: Shepherd of the Coast Luth. Church (1901 E Commercial Blvd, Ft. Lauderdale FL 33308). Info: Ilze Folkmane Gibbs, e-pasts: folkmane@hotmail.com Info: Andrejs Jugs, tālr.: 561-447-9050. Dievk. notiek 14:00. Pēc Dievk. visi lūgti pie kafijas galdā!

Dienvīdkalifornijas latv. ev. lut. dr.: baznīca (1927 Riverside Dr., Los Angeles CA 90039). Dievk. notiek 11:00. Māc. Mārtiņš Rubenis. 28.oktobrī diak. kand. Gunas Reinas ordinēšanas Dievk. (arch. Lauma Zušēvica, prāv. Gunārs Lazdiņš un prāv. Daira Cilne). 11.novembrī Dievk. Diakone Guna Reina.

Džamaikpleinas Trīsvienības latv. ev. lut. dr.: Unitarian Congregational Parish of Norton (2 W Main St, Norton, MA 02766). Svētdienās 11:00 Dievk. ar dievg. Kalpo mācītājs Dr. Jānis Keggi, draudzes sekretāre Zigrīda Kručkova, tālr.: 617-323-0615.

Jāņa dr.: (301 N Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073), tālr.: 610-353-2227. Māc. Ieva Dzelzgalvis. Dievk. notiek 11:00. 28.oktobrī Dievk.

Grand Rapids latv. ev. lut. dr.: (1780 Knapp St. NE, Grand Rapids MI 49505).

Tālr: 616-361-6003. Māc. prāv. Ilze Larsen, tālr: 269-214-1010. Dr.pr. Ivars Petrovskis, tālr: 616-975-2705. Dievk. notiek 2x mēnesī 10:00. Pēc Dievk. kafijas galds.

Kalamazū latv. apv. ev. lut. dr.: (122 Cherry Hill St, Kalamazoo MI 49996). Māc. A. Graham. Dievk. notiek 10:00. Pēc Dievk. kafijas galds. Dievk. video var skatīt: <http://tinyurl.com/KalLatCh>. 28.oktobrī Dievk. ar dievg.

4.novembrī Dievk. 11.novembrī Dievk. angļu val. 18.novembrī Latvijas Valsts Simtgades svētku Dievk. ar dievg. Svētku akts. 25.novembrī Dievk. ar dievg. 2.decembrī Dievk. 9.decembrī Dievk. ar dievg. Skolas Eglīte. 16.decembrī Dievk. angļu val.

Klīvlāndes Apvienotā latv. ev. lut. dr.: (1385 Andrews Ave, Lakewood, OH 44107). Baptistu draudzes dievk. notiek svētdienās 14:30. Bībeles stundas notiek 10:00 katra mēneša otrajā un ceturtajā trešdienā.

Linkolnas apv. latv. ev. lut. dr.: (3300 C St, Lincoln NE 68510). Māc. Gija Galiņa, tālr.: 402-475-8106. Dr.pr. Kārlis Indriksons, tālr.: 402-438-3036. Dievk. notiek 1.un 4.svētdienā 10:00. 2.svētd. Dievk. angļu valodā. Pensionāru saiets katrā otrajā ceturtdienā.

Mančesteras latv. ev. lut. dr.: (21 Garden St, Manchester, CT 06040). Dr.pr. Astra Vilinskis, tālr.: 413-568-9062. Latvijas valsts simtgades svētku dievk. kopīgi ar Vilimantikas draudzi 17. novembrī plkst. 11:00, viesi māc. Igors Safins. Sekos sarīkojums ar pusdienām un koncertu, uzstājoties vijolniecei Mary Ellen Briga un Ilga Zenta Paups, Manchester Country Club telpās, 305 S. Main St., Manchester, CT. Lūdzu, pieteikties pie priekšnieces līdz 7. novembrim.

Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsvienības dr.: (1853 N 75th Str, Wauwatosa WI 53213), tālr.: 414-258-8070. Archibīskape Lauma Zušēvica, tālr.: 414-421-3934, e-pasts: pastorlauma@gmail.com, Dr. pr. Sandra Kalve, tālr.: 414-258-8070. Dievk. notiek svētdienās 10:00.

Mineapoles – St. Paulas latv. ev.lut.dr.: (3152 17th Ave S, Minneapolis MN 55407). (Turpināts 19. lpp.)

DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 18. lpp.)

Dievk. notiek 10:00. Pēc Dievk. sadraudzība. **28.oktobrī** 10:00 Reform svētku Dievk. ar sv. vak., bērnu uzruna, sv.skola, mielasts. **4.novembrī** 10:00 Dievk. (pulkstenis stundu atpakaļ). **11.novembrī** 10:00 Lāčplēša dienas Dievk. ar sv.vak.

• **Montrealas latv. Trisvieniības ev. lut. dr.:** *Trinity Latvian Church* (P.O. Box 39, Station NDG, Montreal QC H4A 3P7), tālr.: 514-992-9700. www.draudze.org vai www.tervete.org Dievk. vada dr. pr. Jānis Mateus un vik. Zvirgzds. tālr.: 514-481-2530, e-pasts: prez@draudze.org. Dievk. kalpojumi Centrā. **28.oktobrī** 15:00 Dievk. **11.novembrī** 14:00 Dievk., **25.novembrī** 14:00 Aizvesto piemiņas Dievk. **9.decembrī**

14:00 Otrā Adventa Dievk.

• **Ņubransvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.:** Draudzes dievnams (12 Gates Ave, East Brunswick, NJ 08816). Māc. Ieva Pušmucāne-Kineyko, tālr.: 908-638-1101, e-pasts: latvianlutheranchurch@gmail.com. **Dievk. notiek 13:30. 4.novembrī** Mirušo piemiņas dienas Dievk. ar dievg. **18.novembrī** 13:00 Svētbrīdis un Latvijas Valsts svētku sarikojums Priedainē. **2.decembrī** Adventa svētdienas Dievk. ar dievg. **16.decembrī** 11:00 Adventa koncerts. Seko Draudzes Eglītes sarikojums, pusdienas un svētku tirdziņš. **24.decembrī** 17:00 Ziemsvētku vakara Dievk.

• **Ņujorkas latv. ev. lut. dr.:** Jonkeru bazn. (254 Valentine Ln, Yonkers NY). Māc. Saivars. *St. Andrew Lutheran Church*

(335 Reynolds Ave, Parsippany NJ). Māc. Saivars.

Salas bazn. (4Riga Ln, Melville NY). Māc. Saliņš.

Priedaine (1017 State Rte 33, Freehold NJ). Māc. Saivars.

Manhatena, *Seafarers & Intl House* (123 E 15th St, NY 10003). Māc. Saliņš.*Springfield, Holy Cross* bazn. Māc. Saivars.

Katskiļu nometne (231 Greenhill Rd, Elka Park, NY).

Syracuse St. Stephen Lutheran Church (873 DeWitt Str, Syracuse Ny 13203).**27.oktobrī** 14:00 Manhatenā, *Seafarers* Dievk.**28.oktobrī** 10:00 Jonkeru bazn. Dievk. ar dievg.

10:00 Salas bazn. Dievk. ar dievg.

• **Ročesteras ev. lut. Krusta**

dr.: *Atonement Lutheran Church* (1900 Westfall Rd, Rochester NY 14618). **Dievk. notiek 14:00.** Diakone Linda Sniedze-Taggart. **28.oktobrī** Dievk.

• **Saginavas latv. ev. lut. dr.:** (128 N Elm Str, Saginava, MI). Kontaktpersona *Mary Beth Dzirnis*: 989-781-1163, e-pasts: dzirnis@chartermi.net

• **San Diego latv. ev. lut. dr.:** *Ascension Lutheran Church* (5106 Zion Ave, San Diego, CA 92120), Dr. pr. Jānis Legzdīns, tālr.: 858-598-5451, e-pasts: jlegzdins@sanrr.com. Māc. Mārtiņš Rubenis. **Dievk. notiek 12:00.** Pēc Dievk. kafijas galds. **17.novembrī** Latvijas Valsts dibināšanas 100 gadu atceres Dievk. Svētku programma sarikojumu telpās. Pusdienas. Ieeja par ziedojumiem. **22.decembrī** Ziemsvētku Dievk. ar dievg. Ciemosies Ziemsvētku vecītis.

• **Sentluisas latv. ev. lut. dr.:** *Christ Lutheran* bazn (#1 Selma Ave, Webster Groves, MO 63119). **Dievk. notiek katru mēneša 3. svētdienā 14:00.** Pēc Dievk. saiets ar groziņiem. Māc. A. Kalniņa. Dr. pr. I. Kalniņa, tālr.: 314-457-1830, e-pasts: kalninsis@charter.net

• **Sietlas latv. ev. lut. dr.:** (11710 3rd Ave N E Seattle, WA 98125). **Dievk. notiek 10:30.** Prāv. D. Cilne, tālr.: 206-674-9600, e-pasts: cilnis@earthlink.net. Info: www.seattlelatvianchurch.org **28.oktobrī** laju vadīts Dievk.

• **Skenctedijas latv. ev. lut. dr.:** *Trinity Lutheran Church* (35 Furman St, Schenectady NY 12308). Diakone Linda Sniedze-Taggart.

• **St. Pētersburgas latv. ev. lut. dr.:** **Dievk. notiek 14:00** *Mūsu Pestītāja (Our Savior)* bazn. (301 – 58th Street S, St. Petersburg, FL 33707), kā arī Biedrības namā, plkst. 14:00. **Bībeles stundas notiek Biedrības namā 11:00.** Māc. Aivars Pelds, tālr.: 727-368-0935. Dr. pr. Aija Norbergs, tālr.: 727-367-6001. Baznīcā Dievk. kalpojumi tiks noturēti vienīgi Lielajā Piektdienā un Ziemsvētkos. **28.oktobrī** Bībeles stunda. **11.novembrī** Dievk. – Pateicība Dievam par Latvijas 100 gadiem!

• **Tērvete – Trisvieniības draudze:** Dievk. notiek Centrā, tālr.: 514-992-9700, www.draudze.org.

• **St. Pētersburgas latv. ev. lut. dr.:** **Dievk. notiek 14:00** *Mūsu Pestītāja (Our Savior)* bazn. (301 – 58th Street S, St. Petersburg, FL 33707), kā arī Biedrības namā, plkst. 14:00. **Bībeles stundas notiek Biedrības namā 11:00.** Māc. Aivars Pelds, tālr.: 727-368-0935. Dr. pr. Aija Norbergs, tālr.: 727-367-6001. Baznīcā Dievk. kalpojumi tiks noturēti vienīgi Lielajā Piektdienā un Ziemsvētkos. **28.oktobrī** Bībeles stunda. **11.novembrī** Dievk. – Pateicība Dievam par Latvijas 100 gadiem!

• **Tērvete – Trisvieniības draudze:** Dievk. notiek Centrā, tālr.: 514-992-9700, www.draudze.org.

Dievk. notiek 15:00. Vik. Zvirgzds. Valdes sēdes notiek 19:30 ceturtdienās.

• **Toronto – Sv. Jāņa ev. lut. latv. dr.:** (200 Balmoral Ave, Toronto, ON M4V 1J6), tālr.: 416-921-3327, E-pasts: baznica@bellnet.ca. Info: www.stjohnslatvian.ca Māc. Ģirts Grietiņš (adrese: 40 Hollyberry Trail, North York ON M2H 2S1), tālr.: 647-986-5604, E-pasts: grietins@gmail.com. Dr. pr. Kārlis A. Jansons, tālr.: 905-338-5613, e-pasts: kjan27@gmail.com. Pr.vietn. Sibilla Korule. Dāmu kom.pr. Maija Sukse, tālr.: 416-221-4309.

• **Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.:** Draudzes nams (400 Hurley Ave, Rockville, MD 20850-3121), tālr.: 301-251-4151, e-pasts: dcdraudze@gmail.com Info: www.dcdraudze.org Mācītāja prāv. Anita Vārsberga Pāža, mob. tālr.: 301-302-3270, e-pasts: macanitavp@gmail.com, dr. pr. Jānis Vītols, tālr.: 703-264-0089. **Svētdienās: 9:15** Latviešu skola. **10:00** Zakāši. **Dievk. notiek 10:00.** Kafijas galds. **28.oktobrī** jauniešu vadīts Dievk.-koncerts ar koŗa ALIAS piedalīšanos. 14:00 folkloras grupas *Vilkači* koncerts (DV). **30.oktobrī** 18:00 koŗa ALIAS koncerts Kenedija Centra Millennium S (LR Vestniecība). **4.novembrī Ģimeņu Dievk. ar Sv.vak.** Pie kafijas galda sveiksim oktobra jubilārus.

• **Vilimantikas latv. ev. lut. dr.:** *Ebenezer Lut. Church* (96 Oak St, Willimantic, CT). dr. pr. Vija Bachmuts, tālr.: 860-644-3268. Viesu māc. Igors Safins.

• **Ziemeļkalifornijas latv. ev. lut. dr.:** (425 Hoffman Ave, San Francisco).

Lūgums sūtīt SARĪKOJUMU un DIEVKALPOJUMU ziņas uz e-pastu: rasma@laiks.us, vēlākais – SVĒTDIENĀS! Kārtējam avīzes numuram ziņas uz redakciju tiek nosūtītas PIRMDIENĀS.

Mūžībā aizgājis mūsu mīlais vīrs, paps, vecpaps un brālis diakons

INDRIĶIS MĀRIS KAŅEPS

Dzimis 1933. gada 25. novembrī Rīgā, Latvijā, miris 2018. gada 7. oktobrī Newton, NJ, ASV

Mīlestībā piemin
SIEVA JOLANTA

DĒLS DĀVIS AR SIEVU IVETU

MAZDĒLI MĀRTIŅŠ UN PĒTERIS, MAZMEITA LINDA AR MĀTI SANDRU

MĀSA DAINA LUCS AR VĪRU JĀNI

KRUSTDĒLS JĀNIS EDVĪNS LUCS AR SIEVU JESSICA

UN BĒRNIEM NOAH UN IRIS

LAURA LUCS AR VĪRU RICHARD UN MEITU FIONA

RADI LATVIJĀ

„Labi, tu godīgais un uzticīgais kalps...
Ieej sava Kunga priekā!”
/Mat.ev. 25:21/

Mūžībā ir aizgājis

JĀNIS KĀRLIS BENJAMINS

Dzimis 1939. gada 16. decembrī, Rīgā, Latvijā, miris 2018. gada 29. septembrī, Centerville, Mass

Sēro

SIEVA JANET BENJAMINS, MEITA MAIJA EDITH BENJAMINS
MAZBĒRNI ELLA, MINA, JORDYN UN KĀRLIS JĀNIS BENJAMINS.
BRĀLIS A. ANTONS BENJAMINS UN MASA IEVA BENJAMINS-ABERS

LIDIJA ANKIPANS-PERALTA

Dzimusi 1932. gada 1. decembrī Rēzeknē, Latvijā, mirusi 2018. gada 25. augustā Fort Wayne, Indiana

Sēro

MĀSA JANINA ANKIPANS
MEITA ELIZABETH PERALTA
MEITA MARY PERALTA
MEITA RITA PERALTA

Mūžībā aizgājusi mūsu mīļā

AINA CELLE

Dzimusi 1926. gada 18. jūlijā Rīgā, mirusi 2018. gada 25. septembrī Niagara Falls, ASV

Viņu mīļā atmiņā paturēs

BRĀLIS OJĀRS AR SIEVU MĀRU

BRĀĻA DĒLS KĀRLIS CELLE

BRĀĻA MEITA IEVA HARMS AR VĪRU GUNNARU HARMU
UN BĒRNIEM SOLVEIGU, INGMĀRU UN JŪLIJUIlgu mūžu nodzīvoji,
Daudz darbiņu padariji.
Lai nu viegli Zemes mātē
Glabā tavu dvēselīti.

LATVIJAS SPORTISTI LATVIJĀ UN PASAULĒ

(Turpināts no 17. lpp.)

Pašlaik 22 gadus vecajai Dienvidfloridas universitātes komandas *Bulls* basketbolistei Laksai šī būs ceturta un pēdējā sezona kolledžu basketbolā. Iepriekšējā sezonā Laksa laboja divus NCAA rekordus, realizējot 96,5% soda metienu un vienā mačā iemetot 11 tālmetienus pēc kārtas. Latvijas basketboliste iepriekšējā sezonā caurmērā spēlēja 21,1 punktu, būdama rezultatīvākā savā komandā. Laksa kolledžu basketbolā guvusi 1715 punktus, kas ir sestais labākais rezultāts Dienvidfloridas universitātes komandas vēsturē. Visu laiku rezultatīvākā basketboliste vienības vēsturē ir Džesika Diksone, kuŗa no 2003. līdz 2007. gadam guvusi 2402 punktus.

Sevastova pusfinālā, Gulbis – finālā

Latvijas tenisiste **Anastasija Sevastova** Sieviešu Tenisa asociācijas (*WTA*) rangā pakāpies par vienu pozīciju un sasniegusi jaunu karjeras rekordu, ieņemot 11. vietu.

Sevastova sekmīgi spēlēja Maskavas *Premier* serijas turnīrā jeb Kremļa kausa izcīņā, iekļūstot pusfinālā, kur ar 4:6, 7:5, 6:3 apspēlēja Krievijas tenisisti Veru Zvonarjovu. Par šī turnīra pusfināla sasniegšanu Sevastova nopelnījusi 185 *WTA* ranga punktus. Pusfinālā Sevastova ar 3:6, 6:3, 3:6 zaudēja Tunisijas pārstāvei Onsai Žabērai, kuŗa ir planētas 101. rakete.

Aļona Ostapenko rangā no 13. vietas atkāpās uz 18. pozīciju, bet tagad zaudējusi vēl trīs vietas un ir 21. vietā. Viņa šosezon vairs turnīros nestartēs.

Latvijas vīriešu tenisa pirmā rakete **Ernests Gulbis** sasniedza Stokholmas *ATP World Tour 250* serijas turnīra finālu, pusfinālā ar 1:6, 6:3, 6:3 pārspējot pasaules desmito raketi Džonu Isneru no ASV, kuŗš turnīrā bija izlikts ar pirmo numuru. Finālā Gulbis ar rezultātu 4:6, 4:6 piekāpās 20 gadus vecajam Stefanam Cicipam no Grieķijas, kuŗš ir planētas 16. rakete un šajā turnīrā bija izlikts ar trešo numuru.

Gulbis kāda ATP turnīra finālā iekļuvis septīto reizi, bet viņš to paveicis pirmo reizi kopš 2014. gada. Visos iepriekšējos sešos ATP finālos viņš bija uzvarējis. Par iekļūšanu Stokholmas turnīra finālā Gulbis nopelnījis 150 ATP ranga punktus, turklāt vēl 12 punkti viņam pienākas par kvalifikācijas pārvarēšanu. Tik liels punktu pienums Gulbim ļaus pretendēt uz vietu Austrālijas atklātā čempionāta pamatturnīrā.

Daiļslidošana

Latvijas vadošais daiļslidotājs **Deniss Vasiļjevs** izcīnīja uzvaru Baltkrievijas galvaspilsētā Minskā notiekošajās sacensībās *Ice Star*.

Vasiļjevs šajā programmā nopelnīja 74,52 punktus, kas bija otrs labākais rezultāts. Savukārt svētdien izvēles programmā viņš ar 154,11 punktiem bija pārliecinoši labākais, savus tuvākos sekotājus pārspējot gandrīz par 20 punktiem.

Latvija – Gruzija 0:3 (0:2)

Latvijas futbola izlase Rīgā aizvadīja kārtējo spēli UEFA Nāciju līgā, *Daugavas* stadionā uzņemot Gruzijas izlasi, un piedzīvoja bezierunu zaudējumu. Gruzijas izlasei jau pašā spēles sākumā bija iespēja izvirzīties vadībā ar 11 m soda sitienu, taču Latvijas izlases kapteinis, pieredzējušais vārtsargs **Andris Vaņins** to aukstasinīgi atvairīja.

Viens Latvijas futbolists pret diviem gruzīniem

Jau pirmajā puslaikā gruzīni panāca 2:0. Otrajā puslaikā Latvijas izlase darbojās aktīvāk un

izveidoja vairākus momentus pie viesu vārtiem, taču vārtus guva gruzīni. Šis panākums Gruzijas futbola izlasei nodrošina uzvaru D ligas pirmajā grupā un iespēju cīnīties par pirmo vietu līgā un iespēju kvalificēties Eiropas meistarsacīkšu finālturnīram.

Andra Vaņina atzinība trenerim

„Agrāk Latvijas futbola izlases spēlētājiem pietrūka rakstura, bet šobrīd valstsvienības galvenais treneris Miksu Pātelainens spēlētājus ir iedrošinājis ticēt saviem spēkiem,” pēc zaudējuma Gruzijas vienībai, sacīja valstsvienības kapteinis **Andris Vaņins**.

Andris Vaņins spēlēja pret Gruzijas valstsvienību

„Domāju, ka visi no malas labi redz to, ka Latvijas izlase ir pilnīgi izmainījusies. Šobrīd mums ir citādāks spēles stils un esam vairāk pārliecināti par saviem spēkiem. Mēs nebaidāmies spēlēt ar bumbu un spējam izveidot vārtu gūšanas momentus. Pašreizējais ceļš noteikti ir pareizs un esam spēruši lielu soli uz priekšu. Ceru, ka Pātelainens paliks izlases galvenā trenera amatā arī uz nākamo ciklu,” pozitīvi par komandas galveno treneri izteicās Vaņins.

Uzticība Latvijas Futbola federācijai

Pirmo reizi vēsturē Latvijas Futbola federācijai (LFF) uzticēts uzņemt vienu no Eiropas Futbola asociāciju savienības (UEFA) ikgadējām apbalvošanas ceremonijām, informē organizācija. Rīgā 30. un 31. oktobrī pulcēsies visu 55 UEFA dalībvalstu, kā arī pašas UEFA vadības pārstāvji, lai aizvadītu *UEFA GROW Awards* jeb UEFA Izaugsmes apbalvojumu ceremoniju. Neatkarīgu ekspertu žūrija izskatījusi kopumā 106 pretendentu iesniegumus no 44 UEFA dalībvalstīm, bet balvu pretendenti vidū iekļauti trīs labākie pieteikumi katrā no piecām nominācijām. *UEFA GROW* ir Eiropas futbola centrālā futbola biznesa attīstības programma, kas konsultē un atbalsta visas UEFA dalībvalstis tām būtiskāko

futbola attīstības segmentu stiprināšanā. Reizi gadā īpašos semināros un apbalvošanas ceremonijās tiek apkopoti visas Eiropas labākie piemēri, apspriestas būtiskākās aktualitātes un prezentēti dažādi futbola federāciju stratēģiskie projekti. Šādas atziņas UEFA pasniedz kopš 2011. gada, un Rīgā notiks pietā izaugsmes apbalvojumu ceremonija. Iepriekš tās notikušas Parīzē, Romā, Portugāles pilsētā Kaškaišā un Atēnās.

Plūdmales volejbols

Lasvegasā (ASV) risinājās pasaules kausa izcīņas četru zvaigžņu turnīrs plūdmales volejbola

miem viņš bija piektais sešu sportistu konkurencē. Par Eiropas čempionu kļuva Azerbaidžānas svarcēlājs Mahamads Mamadli, kuŗš summā pacēla 271 kilogramu (121+150).

Makšķerēšana

Latvijas makšķerēšanas izlase ieguvusi bronzas medaļas Lielbritānijā notikušajā Pasaules čempionātā spiningošanā no laivām. Komandā, kuŗu trenē Jānis Briedis, startēja Armands Ērglis, Kaspars Holms, Gints Zeiļa un Ivars Riciks. Komandu pārstāvēja rezervists Māris Auziņš un vadītājs, rezervists Viktors Salimgarejvs.

Makšķernieku gūtie punkti tika aprēķināti, reizinot noķertās zivs garumu kvadrātā. Pasaules Čempionu titulu ieguva Igaunijas izlase, savukārt otro vietu izcīnīja Čehija.

DAŽOS VĀRDOS

• Latvijas hokeja tiesnesis **Andris Ansons** gadu mijā pārraudzīs spēles Kanādā gaidāmajā U-20 pasaules čempionātā, bet kopā dažādām sacensībām nozīmēti deviņi Latvijas arbitri. Turnīrs risināsies no 26. decembra līdz 5. janvārim Kanādas pilsētās Vankūverā un Viktorijā. Ansons pasaules junioru čempionāta tiesāšanai nozīmēts otro gadu pēc kārtas.

• Valdība no budžeta līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem piešķirusi **Latvijas Hokeja federācijai** 110 000 eiro 2021. gada pasaules čempionāta sarīkošanai Rīgā.

• Budapeštā pasaules meistarsacīkstēs brīvajā cīņā labi cīnās Latvijas pārstāve **Laura Skujiņa**. Pieredzējusi Skujiņa svara kategorijā līdz 65 kg pirmajā cīņā ar 7:2 pārspēja Jaunzēlandes pārstāvi Teilu Fordu. Līdz ar to Skujiņa sasniedza astotdaļfinālu, kur viņa vēlāk tikās ar ķīnieti Tanu Čujinu. Pašlaik 31 gadu vecā Skujiņa pirms četriem gadiem guva bronzas medaļu gan pasaules, gan Eiropas čempionātā.

• Latvijas kalnu riteņbraucējs **Mārtiņš Blūms** kopā ar daņu sportistu Sebastianu Karstensenu *UCI MTB* daudzdienu sacensību *Brasil Ride* otrajā posmā izcīnīja sesto vietu, bet kopvērtējumā ir trešie.

• Basketbola klubs **VEF Rīga** parakstījis līgumu ar 24 gadus veco amerikāņu saspēles vadītāju Džabrilu Duremu. Viņš aizvieto Ostinu Lūku, ar kuŗu sadarbība ir pārtraukta.

• Latvijas riteņbraucējs **Māris Bogdanovičs** nākamā sezonā pavadīs Japānas kontinentālajā komandā *Interpro Stradalli Cycling*.

Sporta ziņas sakopojis
P. KARLSONS